

KKTC
YAKIN DOGU ÜNİVERSİTESİ
EGİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ
ANABİLİM DALI

UYUŞTURUCU MADDE TİCARETİ VE KARA PARA AKLAMANIN
ÖNLENMESİNDE ÜLKELERİN HUKUKİ MEVZUATLARI VE
TEDBİRLER

HAZIRLAYAN
AliADALIER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

11111,ımJ,mı IIIII
NEU

LEFKOŞA
Mayıs 2006

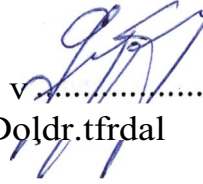
JURİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

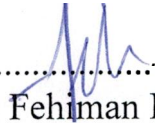
Ali ADALIER'e ait "Uyuşturucu Madde Ticareti ve Kara Para Aklamanın Önlenmesinde Ülkelerin Hukuki Mevzuatları ve Tedbirler" adlı Yüksek Lisans Tezi, çalışma jürimiz tarafından İnsan Kaynakları Yönetimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan **M.~**
Yrd. Doç. Dr. Okan ŞAFAKLI

Üye
Yrd. Doç. Dr. Zeki BEŞİKTEPELİ

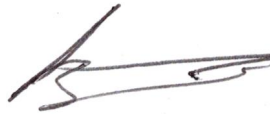
Üye~
Yrd. Doç. Dr. Zeki BEŞİKTEPELİ

1 ' JyeJ : J~~

Üye (.....
Dr. Fehiman EMİNER

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen Öğretim Üyelerine ait olduğunu onaylarım .
.../06/2006

 z!

Doç. Dr. Cem BİROL
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖZET

Bu araştırma KKTC'de, "Uyuşturucu Maddeler Kullanımı" ve "Kara Para Aklama" konularını tek bir araştırmada toplamak, uluslararası mevzuatı karşılaştırmak, her iki konu arasındaki ilişkiyi göstermek ve her iki konuda önleyici öneriler geliştirmek amacıyla yapılmıştır.

2006 yılında gerçekleştirilen araştırma literatür taraması, mülakat teknikleri ile araştırma yapılmış ve polis raporlarından yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında, Uyuşturucu Madde Kullanımı ve Kara Para Aklama konuları ile aralarındaki ilişki ve Uluslararası Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Kara Para Aklama konuları belirlenmiştir.

Uyuşturucu madde kaçakçılığından elde edilen, yasa tarafından kara para olarak adlandırılan gelirin, aklama yöntemleri ile bu suçların engellenmesi amacı ile alınabilecek yasal, toplumsal, polisiye tedbirler ve uluslararası işbirliği olanaklarının artırılması gerektiği ortaya konmuştur.

SUMMARY

The research is aimed at combining the subjects of "Drug use" and "Money Laundering" in TRNC in a single study , comparing and contrasting the international regulations, showing the relationship between the two subjects and making up preventive proposals for both of the subjects.

In the research that is completed in 2006, literature review, interview techniques and police reports are used for investigation .The research contents are as follows, drug use, money laundering, the relationship between them, international drug smuggling and money laundering.

The income' that is obtained through drug smuggling, named black money by the law, the methods of laund~ring and the legal, social and police measures that can be taken for the prevention of the mentioned crimes and the necessity of expanding the international cooperation possibilities are stayed.

ÖNSÖZ

Yakın Doğu Üniversitesi'ndeki Eğitim Bilimleri Enstitüsü İnsan Kaynakları Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Çalışma programının gereği olarak hazırlanan bu araştırma, KKTC'de Uyuşturucu Madde kullanımı ve Kara Para Aklama konularını tek bir araştırmada toplamak, uluslararası mevzuatı karşılaştırmak, her iki konu arasındaki ilişkiyi göstermek, ayrıca uyuşturucu kullanımını azaltmak ve her iki konuda önleyici öneriler geliştirmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci Bölümde; araştırmanın önemi, amaçları, kapsamı, araştırma problemi, araştırma yöntemi ve sınırlılıkları, İkinci Bölümde; Uyuşturucu Maddeler, Üçüncü Bölümde; Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Uluslararası Mücadele, Dördüncü Bölümde; Kara Paranın Aklanması ve Beşinci Bölümde; araştırmada elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara dayanarak yapılan öneriler yer almaktadır. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Kara Para Aklamasının bir araştırmada toplanması ve halkın bu konularda bilinçlendirilmesi hedeflemektedir. Ayrıca ortaya konan araştırma ile bu suçlarla ilgili mücadeleye bilgi kaynağı oluşturmak umut edilmektedir.

Yakın Doğu Üniversitesinde Yüksek Lisans yaptığını sure ve Tezimi hazırlamamda değerli görüşleri ile bana yön veren Tez danışmanı hocanı Yrd. Doç. Dr. Erdal GÜRYAY'a, değerli arkadaşlarım Dr. Mustafa TÜMER ve Bekir ABATAY'a ve her zaman beni destekleyip bana anlayış gösteren eşim Gülşen ADALIER'e teşekkür ederim.

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	
ÖZET	
SUMMARY	
ÖNSÖZ	
İÇİNDEKİLER	
ŞEKİLLER LİSTESİ	
TABLolar LİSTESİ	

BÖLÜM I GİRİŞ

Amaç	1
Önem	1
Kapsam	2
Araştırma Problemi	2
Yöntem	3
Sınırlılıklar	3

BÖLÜM2 UYUŞTURUCU MADDELERİN TANIMI

2.1 Uyuşturucu Maddelerin Tarihteki Yeri	4
2.2 Yasa Dışı Uyuşturucu Maddelerin Tanımı	8
2.3 Uyuşturucu Maddelerin Sınıflandırılması, Kullanımı ve Zararları	8
2.3.1 Afyon ve Türevleri	9
2.3.2 Kokain ve Türevleri	12
2.3.3.Kenevir ve Türevleri	14
2.3.4 Sentetik Uyuşturucular	14
2.3.5. Uyuşturucu Maddelerin İmalatı ve İmalatında Kullanılan Kimyasal Maddeler	21
2.4. Uyuşturucu Madde Bağımlılığı Belirtileri, Tedavi ve Eğitim	22
2.4.1. Bağımlılık	22
2.4.2. Belirtileri	24
2.4.3. Uyuşturucu Madde Kullanıcıların Tedavisi	26
2.4.4. Eğitim	27

BÖLÜM 3 UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI VE ULUSLARARASI MÜCADELE

1. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığını Motive Eden etkenler	29
--	----

3.2. Uluslararası Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Rotaları	32
3.3. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığına Karşı Mücadelede	36
Uluslararası İşbirliği ve Mevzuat	
3.3.1. Interpol	37
3.3.2. BM Bünyesindeki Kuruluşlar	37
3.3.3. AB Bünyesindeki Kuruluşlar	38
3.3.4. Bölgesel Kuruluşlar	39
3.3.5. Güvenlik İşbirliği Antlaşmaları	40
3.3.6. İrtibat Görevlileri	41
3.4. KKTC'deki Uyuşturucu Maddeler ile İlgili Yasal	41
Düzenleme	
BÖLÜM4	KARA PARA AKLAMANIN TANIMI
	VE ULUSLARARASI MEVZUAT
4.1. Karaparanın Tanımı ve Kaynakları	44
4.2. Bazı Karapara Aklama Yöntemleri ve Aracı	52
Kurumlar	
4.3. Karapara Aklanmasının Önlenmesine Yönelik	59
Uluslararası Mevzuat ve İşbirliği	
4.3.1. BM Çatısı Altındaki Mevzuatlar	60
4.3.2. AB Mevzuatı	62
4.3.3. Bazı Ülkelerdeki Mevzuat	65
4.3.3.1. TC Mevzuatı	65
4.3.3.2. İngiltere' deki Karapara ile İlgili Mevzuat	69
4.3.3.3. ABD'de Mevzuat ve Muhasebecilerin	74
Sorumlulukları	
4.3.3.4. Afganistan'da Karapara ile İlgili Mevzuat	76
4.3.3.5. Mısır'da Karapara ile İlgili Mevzuat	77
4.3.3.6. Ürdün'de Karapara ile İlgili Mevzuat	77
4. KKTC Yasalarınca Karapara ve Aklanması	78
BÖLÜM 5	SONUÇ VE ÖNERİLER
- I .Sonuç	81
~ .2.Öneriler	83
_ -.:~AKÇA	86
- ,;T '::~'R	89

ŞEKİLLER LİSTESİ

ekil 1	İlaç İptalasında,Müptelalarda Alışkanlıktan Ruhi Hastalıklara Uzanan Gelişme Evreleri	23
ekil 2	Uluslararası Eroin Kaçakçılığı Rotaları	35
ekil 3	Uluslararası Eroin Kaçakçılığında Çift Basamak Yöntemi	36
kil 4	2001 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı	95
kil 5	2002 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili YakalananlarınYaş Dağılımı	95
Şekil 6	2003 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı	96
ekil 7	2004 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı	96
Sekil 8	2005 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı	97
~eill 9	2001-2005 Yılları Arasında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı	97
10	2001-2005 Yılları Arasında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Cinsiyete Göre Dağılımı	98
11	2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Esrar Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı	98
-::h 12	2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Eroin Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı	99
	2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Hint Keneviri Bitkisi Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı	99
	2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Extacy Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı	100
	2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Kokain Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı	100
	Doç. Dr. Mehmet ÇAKICI'nın yapmış olduğu araştırma neticesinde KKTC Lise Gençliğinde Hayatboyu Ectasy Kullanımı (1996-1999)	101
Şekil 17	Doç. Dr. Mehmet ÇAKICI'nın yapmış olduğu araştırma neticesinde KKTC Lise Gençliğinde Hayatboyu Eroin KulJanımı (1996-1999)	101
Şekil 18	Doç. Dr. Mehmet ÇAKICI'nın yapmış olduğu araştırma neticesinde KKTC Lise Gençliğinde Hayatboyu Kokain Kullanımı(l 996-1999)	102
Şekil 19	Doç. Dr. Mehmet ÇAKICI'nın yapmış olduğu araştırma neticesinde KKTC Lise Gençliğinde Hayatboyu Esrar Kullanımı (1996-1999)	102

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1	2001-2005 yılları arasında yakalanan Sanıkların yaş guruplarına göre dağılımı	103
Tablo 2	2001-2005 yılları arasında yakalanan Uyuşturucuların cinslerine göre miktarları	103
Tablo 3	2001-2005 yılları arasında yakalanan Sanıkların yaş cinsiyete göre dağılımı	104
Tablo 4	Türkiye'de Ön İnceleme, Araştırma ve İnceleme sonucu Aklandığı İddia edilen Kara Para Tutarları	105
Tablo 5	Türkiye'de 1997-2004 yılları arasında Ön İnceleme dosyalarının Envanteri	106
Tablo 6	Türkiyede 17.02.1997-31.12.2004 tarihleri arasında Aklama Suçu duyurularının Öncül Suçlara göre dağılımı.	107

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Çalışma, başlıca iki ana başlık altında yürütülmüştür. İlk kısım uyuşturucu maddelere avrılmış, ikinci kısımda ise kara para aklama konusu irdelenmiştir. Uyuşturucu maddeler .ismında, uyuşturucu maddeler ile ilgili tanımlara ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile ilgili mevzuat tartışılmıştır. İkinci ana başlık olan kara para aklanması kısmında, kara para tanımı, .lanması ve mevzuat konuları tartışılmıştır. Çalışmanın son kısmında ise KKTC'de kara para axılanması ve uyuşturucu ticaretinin önlenmesine yönelikmevzuat ve öneriler yapılmıştır.

AMAÇ

Çalışmanın temel amacı "Uyuşturucu Maddeler Kullanımı" ve "Kara Para Aklama" arını tek bir araştırmada toplamak, uluslararası mevzuatı karşılaştırmak, her iki konu sındaki ilişkiyi göstermek, ayrıca uyuşturucu kullanımını ve Kara Para Aklanmasını ==:ex için önleyici öneriler geliştirmektir.

ÖNEMİ

adaki suç örgütlerinin gelir kaynağı ve insanlığa karşı geleceğe dönük ehdi- en biri olan uyuşturucu maddeler ve bunların satışından elde edilen kara para ile bu paranın ala danması KKTC'nin deki sorunları arasına girmiştir. KKTC'de çalışmalar anılmasında rağmen her iki alanı beraber inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Hem 1.c hem de kara para aklama konularında yeterli çalışmanın olmaması bu çalışmanın inemini artırmaktadır.

Uvusturucu trafiği ve kara para aklama yöntemlerinin araştırılması, ileride bunlara zzzzaası gereken önlem ve yasal düzenlemelere ışık tutabilecektir.

KAPSAM

Çalışmanın kapsamı "Uyuşturucu Maddeler Kullanımı" ile "Kara Para Aklama" ve ikisi arasındaki ilişki ve önleyici mevzuat karşılaştırması ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma "Uyuşturucu Maddeler Kullanımı"nda KKTC ile sınırlandırılmasına rağmen Avrupa Birliği uygulama ve mevzuatları incelenmiştir. Ancak, konunun daha iyi aşılabilmesi için "Uluslararası Eroin Kaçakçılığı" rotaları da incelenmiştir.

İngiltere'deki "Kara Para Aklama" konusunda daha ayrıntılı bilgiye ulaşabilmek ve onuyu daha iyi anlayabilmek için İngiltere Kıbrıs Uyuşturucu İrtibat Bürosu Sorumlusu Steve BOZZANI ile karşılıklı mülakat yapılmıştır. KKTC'deki uygulamalar ve gelişmeler ile _ili olarak ise Maliye Bakanlığı Para, Kambiyo ve İnkişaf Sandığı Müdürü Yusuf GÜLÇÜR e mülakat gerçekleştirilmiştir.

ARAŞTIRMA PROBLEMİ

Çalışmada "Uyuşturucu Maddeler Kullanımı" ve "Kara Para Aklama" olarak iki ana başlıkta değerlendirilmiştir. Bu başlıkların altında yer alan alt başlıkların sınıflandırılması aşağıdaki gibidir. Bu sınıflandırma, çalışmada kullanılan verilerin analizine yardımcı olmuştur. Çalışmada da iki "Araştırma Problemi" doğmuştur.

•• İyüştürücü Maddeler ile mücadelede ülkelerin uyguladıkları mevzuatlar nelerdir?

Uluslararası kaçakçılık rotaları nelerdir? Ve KKTC'nin kaçakçılık rotaları üzerindeki
ır?

•e,1 nasıl olmaktadır ve değişik ülkelerin mevzuatları nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmada literatür taraması, mülakat teknikleri ile araştırma yapılmış ve polis memurlarına, öğretmenlere, öğrencilere, vatandaşlara, yararlanılmıştır.

SINIRLILIKLAR

Çalışmanın en önemli kısıtı KKTC ile ilgili güncel verilere rastlanmamasıdır. Her iki da da "Uyuşturucu Madde Kullanımı" ve "Kara Para Aklanması" KKTC'de az çalışma yapılmıştır.

KKTC'de "Uyuşturucu Madde Kullanımı" konusunda sadece Doç. Dr. Mehmet ÇAĞIRCI'nın çalışmasına rastlanmıştır. Bu çalışma ise 1996 ve 1999 yıllarında yapılmış ve bu araştırmanın güncellenmediği görülmüştür. Bu tarihten sonra ise başkaları tarafından da benzeri bir çalışmaya rastlanmamıştır.

"Kara Para Aklanması" konusunda ise KKTC'ye yönelik ayrıntılı herhangi bir çalışma rastlanmamış ve veri toplanmasında büyük zorluklarla karşılaşmıştır.

BÖLÜM2

UYUŞTURUCU MADDELERİN TANIMI

2.1.UYUŞTURUCU MADDELERİN TARİHTEKİ YERİ

İnsanlık tarihinin başlangıcından itibaren uyuşturucu maddelerin keyif verici, ağrı giderici, hastalıkları iyileştirici olarak kullanıldığı bilinmektedir. İlkel toplumlarda, kabile ayinlerinde ve erkekliğe geçiş törenlerinde "değiştirilmiş bilinç durumları" denilen, gündelik bilinç düzeylerinden daha farklı alanlara ulaşabilmek için kullanılan açlık, susuzluk, uyku yoksunluğu, sosyal ve duygusal yalıtım, ağırlı yaranlar, dans, meditasyon, dua, işitsel uyaranlar, hipnotik telkinler gibi yöntemlere ek olarak, halusinojen bitkiler, afyon türevleri, koka yaprakları, esrar gibi psiko-aktif addeler büyük rol oynamaktaydı(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003, 114) (Sağlık - :manı Keyif Verici Maddeler, 1948,3)

Halusinojenik maddeler içeren mantarlar Aztek ve Maya uygarlıklarında, psiko-aktif bir madde olan Amanita Muscaria mantarları ise Asya kıtasındaki şaman ayinlerinde kullanılmakta idi. Kokain, Güney Amerika yerlileri tarafından, sert doğa şartlarına karşı, uzun yaya yolculuklarında açlığa ve yorgunluklara karşı bugün bile kullanılmaktadır. 3000 yıllık geçmişe sahip Hindu metinlerinde esrar kutsal bir yere sahiptir. Eski Roma ve Yunan uygarlıklarında afyon, bir çok hastalığın tedavisinde ve sorunların giderilmesinde kullanılmıştır. Bu maddeler Mısır, Pers ve Yunan uygarlıklarında yaygın olarak kullanılmaktaydı. Mezopotamya bölgesinde yaşamış olan Asur ve Sümerler ile ilgili kayıtlarda ve Orta Asya'da bulunan Moğol, Türk ve İbiriya bölgelerinde de bu maddelerin dinsel törenlerde kullanıldığına ilişkin bulgular bulunmaktadır(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 115).

Çin'de 7. yüzyıldan beri ilaç olarak bilinen afyon, 17. yüzyılda tütünün Avrupa'dan, önce Avrupa'ya, oradan da Asya'ya yayılması ve tütün içiminin yayılmasıyla yeni bir boyut kazanmıştır. Afyonun tütünle karıştırılarak ve yavaş yavaş kullanışının, ağız yoluyla ölüm tehlikeleri olmaksızın keyif verebilmesi,

içimini yaygınlaştırmıştır. Çin imparatorları da, ülkelerinde hızla gelişmekte olan bu alışkanlığın ekonomik sonuçlarını fark etmekte gecikmemişler ve daha 1729'da İmparator Yuang-Çeng, satış ve içimini yasaklamıştır. 1773'te İngilizlerin de bu ticaretin önemini keşfetmesi sonrasında British East India Company, Bengal'de afyon yetiştirilmesi ve Çin'e ihracını tekeline almıştır. Yuang-Çeng'in 1729'da koyduğu yasağa karşın, her yıl Çin'e ulaşan 200 sandık afyon sakızı, 1767'de 1000 sandığa varmıştır. 1796'da İmparator Chia-Çing afyonun ithali ve tarımını kesin olarak yasaklamış ise de 1820-1830 yıllarında Çin'e giren yıllık afyon miktarı 10 000 sandığa ulaşmıştır. Bu satım 1838 yılında 40 000 sandığı geçmiş ve böylece Çin'e yönelik olarak gerçekleştirilen ticaret İngiltere'nin lehine dönmüştür. O zamana kadar, Çin porselen ve ipeğini alabilmek için altın ve gümüş ödemek zorunda kalan İngiltere, artık yalnızca afyon vermeye başlamıştır. (http://www.egm.gov.tr/apk/dergi/35_sayi/yeni/web/makaleler/Ali_YILMAZ.htm)

(Kaçakçılık ve Organize suçlar,2003, 116)

1840 Şubat ayında İngiliz Hükümeti Çin'e bir sefer yapılmasına karar vermiş ve İngiliz birlikleri 1841 Mayıs'ında Kanton'a saldırarak altı milyon dolar yükünde bir fidye almaları üzerine birinci afyon savaşı başlamıştır. Daha sonra 1842 yılında ikinci bir savaş daha çıkmış, bunun sonucunda Nanking Anlaşması imzalanarak Hong-Kong İngiltere'ye verilmiştir (<http://www.hafif.org/node/21812>) (Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 116).

Tıbbi amaçla kullanılmak üzere yapılan araştırmalar sonucu, 1817'de Hannover'li farmakolog Friedrich Helm Sertusner'in morfini bulmasından sonra bu madde tıp alanında yaygın bir kullanım alanı bulmuştur. Özellikle 1865 Amerikan İç Savaşı'nda, 1860 Prusya-Avusturya Savaşı'nda, 1870-1871 Fransa-Almanya Savaşı'nda yaralı askerlerin ağrılarını dindirmek amacıyla morfin kullanılmış, askerlerin tedavileri sonunda yoksunluk krizine girmeleri üzerine bu durum asker hastalığı olarak adlandırılmıştır. Ancak 1879 yılında yapılan araştırma sonucu bu durum morfinmani sendromu olarak tanımlanmıştır. Askerlerin terhislerinden sonra sivil hayatta morfinden övgüyle bahsetmeleri üzerine Avrupa'nın büyük şehirlerinde zengin tabakaya mensup olan kişiler arasında yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003;116).

21 Ağustos 1897 tarihinde, Almanya'da Bayer fabrikasında çalışan kimyager Felix HOFFMAN, ağrıları kesen bir ilaç üretmek için bir karışım geliştirmiştir. Firma bu maddenin üzerinde çalışarak denemeye karar vermiştir. İçinde ağırlıklı olarak morfin olan ilaç, ağrıları kısa sürede kesmekteydi. Uzun süren denemelerinin ardından Bayer, ilacı Eroin adıyla piyasaya sürmeye karar vermiştir. Olumlu tepki alan ve 25 gr'lık paketler halinde satılan "Eroin" eczanelere geldiği gün tükeniyordu. Henüz kimse zarar görmemişti. Bilahare Bayer'in en iyi müşterisi Amerika ise, herkesin "Eroin"den bahsetmesi üzerine ilacı araştırmaya başladığında, aşırı dozda alındığında ölüme yol açtığını ve bağımlılık yaptığını saptamıştır. Klinikler, Eroinmanlarla dolup taşmaya başladığında, ABD'de ilacın bağımlılık yaptığını dair bir rapor yayınlanmış ve devamında gerekli önlemler alınarak eczanelerden kaldırılmıştır. Bunun üzerine ilaç karaborsaya düşerek, fiyatı artmış ve 1931'de tamamen yasaklanmıştır. (<http://www.karakutu.com/modules.php?name=News&file=article&sid=638>)

Uyuşturucu madde suistimali olaylarına tarihte sıklıkla rastlanılmakta ise de anda belirtilen olaylarda uyuşturucu madde bağımlılığının zararlarının tam olarak emesi nedeniyle, başlangıçta uyuşturucu maddelerin yasaklanması yönünde ~.lusal ve Uluslararası düzeyde girişimler olmamıştır. Daha sonra, terörizmin trvusturucu madde kaçakçılığını bir finans kaynağı olarak görmeye başlamasının da ~siyle, uluslararası tedbirlerin arttırılması gereği kabul görmüş, imzalanan çeşitli ıslararası sözleşmeler ile uyuşturucu maddelerin kullanımının kontrol altına nması hedeflenmiştir(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003;1 17).

Bu doğrultuda ilk olarak 1909 yılında Shanghai (Şangay)'da Uluslararası 0:1 Kongresi yapılmış, burada imzalanan "1909 Shanghai Afyon Anlaşması" ile mahiyetinde çeşitli kararlar alınmıştır. 1912 tarihli Lahey Afyon 1-1>:ası'nda ise, uyuşturucu maddeler sınıflandırılarak ayrı ayrı tarif edilmiş, uyuşturuculann imal, ithal ve ihracını kontrol etmeye yönelik kararlar alınmıştır. 1925 yılında imzalanan Cenevre Afyon Anlaşması ile; Lahey Anlaşması'nın esasları ve tarı:eri aynen kabul edilmekle birlikte, uyuşturucu maddelerin uluslararası ticaretini kontrol altında bulunduracak etkili bir sisteminin kurulması sağlanmıştır.

(http://www.akistanbul.com/research_detail.asp?id=17) (Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 117).

Daha sonra imzalanan 1931 tarihli Cenevre Afyon Anlaşması, Zararlı İlaçların Meşru Olmayan Ticaretinin Yasaklanması Hakkında 1936 tarihli Cenevre Anlaşması, Sentetik Uyuşturucu Maddeler Hakkında 1948 Paris Protokolü ve 1953 tarihli New York Afyon Protokolü ile de uyuşturucu maddelerle mücadele yönünde kararlar alınmıştır. Ancak uyuşturucu maddelerin üretim ve kaçakçılığının önlenmesi amacıyla uluslararası düzeyde imzalanan en önemli sözleşmeler, 1961 tarihli Uyuşturucu Maddelere Dair Birleşmiş Milletler Tek Sözleşmesi, 1971 tarihli Birleşmiş Milletler Psikotrop Maddeler Hakkındaki Sözleşme ve 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesidir(http://www.egm.gov.tr/apk/dergi/35_sayi/yeni/web/makalelerAli_YILMAZ.htm).

Türkiye'nin de taraf olduğu bu üç sözleşmeden, 1961 tarihli Birleşmiş Milletler Tek Sözleşmesi ile; uyuşturucu maddelerin tıbbi ve bilimsel amaçlar için kullanılması yasaklanması, yasa dışı haşhaş ve uyuşturucu madde yapımında kullanılan diğer bitkilerin ekiminin kontrol altına alınması, uyuşturucu maddelerin imal, ithal, ihraç ve dağıtımının ruhsata bağlanması ve denetim yapılması konularında düzenlemeler getirilerek Uluslararası Uyuşturucu Kontrol İdaresi (UNODC) kurulmuştur(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 118).

1971 tarihli Birleşmiş Milletler Psikotrop Maddeler Hakkındaki Sözleşmesi suistimali yapılan ve insan psikolojisini etkileyen ilaçların kontrol altına alınması, uyuşturucu etkisi bulunan ilaçların ancak doktor reçetesi ile kullanılmasının sağlanması, bu sözleşmede belirtilen hususların tarafların kendi iç hukuklarında suç olarak tanımlanması, yönünde gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasının sağlanması gibi kararlar alınmış, ayrıca bu sözleşmenin yorumlanması ve uygulanmasından sorumlu olan ulusal otoritelerin anlaşmazlıkların diğer yollarla çözümlenememesi halinde Uluslararası Adalet Divanı'na başvurulması şeklinde ilk ciddi uluslararası yaptırım uygulaması gerçekleştirilmiştir.(Etil. = 'İGünöör ve Kınacı, 2001 :38)

1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ile de; uyuşturucu ve psikotrop maddelerin imalinde kullanılan kimyasal maddelerin kontrol altına alınması ve uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede kara para aklanmasının önlenmesi, kontrollü teslimat uygulamasının mümkün kılınması gibi kararlar alınarak, bu suçlarla mücadelede etkinliği arttırmak için uluslararası alanda operasyonel faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, adli yardımlaşma, bilgi alış-verişi ve iletişimin arttırılmasının sağlanması amaçlanmıştır (Öngör ve Kınacı, 2001;38)

2.2.YASADIŞI UYUŞTURUCU MADDELERİN TANIMI

Belirli dozda alındığı zaman;

Kişinin sinir sistemi üzerinde etki ederek,

Akli, fiziki ve psikolojik dengesini bozan,

Fert ve toplum içerisinde iktisadi ve sosyal çöküntü meydana getiren,

Alışkanlık ve bağımlılık yapan,

Kanunların kullanılmasını, bulundurulmasını ve satışını yasakladığı narkotik ve psikotrop sözcükleriyle de tanımlanan maddelere "YASADIŞI UYUŞTURUCU MADDE" denir. (İnterpol Daire Başkanlığı, 2000;14).

2.3.UYUŞTURUCU MADDELERİN SINIFLANDIRILMASI, KULLANIMI VE ZARARLARI

Uyuşturucu maddeleri; hammaddeleri, etkileri v.s nedenlerle çeşitli bölümlere ayrılır. Örneğin Tabi Uyuşturucular-Sentetik Uyuşturucular, Sert Uyuşturucular-Yumuşak Uyuşturucular, Uyarıcılar-Yatıştırıcılar- Halisilasyon gösterenler v.s (Adli Bilimler,2003, 159).

Adli Bilimler,2003, 159) sağlıklı ayırımı aşağıda yapıldığı şekildedir:

~.~.~on ve Türevleri

Kokain ve Türevleri

- 3- Kenevir ve Türevleri
- 4- Sentetik Uyuşturucular

2.3.1.AFYON VE TÜREVLERİ

Afyon, haşhaş kozasının çentiklenmek (çizilmek) suretiyle akan süt gibi beyaz usaresinden (özsü) elde edilmektedir. Hava ile temas ettikçe koyulaşır ve kahverengi bir renk alır. Haşhaş; dallı-budaklı, her sene tohumdan yetişen, beyaz, pembe, kırmızı ve mor renkte çiçek açan (temel renk beyazdır) bir bitkidir. Yapraklar geniş düz ve gümüş parlaklıkta yeşildir. Olgunlaşan haşhaş bitkisinde, fındık ve küçük portakal büyüklüğünde bir kapsül (koza) oluşur. Kozanın kendisi bir uyuşturucu madde değildir. Afyon ve türevlerinin elde edildiği bir kaynaktır. Koza afyon ve türevlerini ihtiva etmesi yanında, pasta ve çöreklerde kullanılan, yağı çıkarılabilen, tohumları da ihtiva etmektedir(Adli Bilimler,2003,163) (Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük, 1998,30)

Afyonun keskin hoş olmayan kokusu ve acı bir tadı vardır. Taze iken yumuşak ve elastiki olup, kurudukça renk ve sertlik durumu değişmektedir. Bileşiminde, takriben % 10 morfin, % 0,5 Kodein, % 6 narkotin bulunabilmektedir. Afyonun en önemli ve başlıca alkaloidi morfindir(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 132).

Günümüzde, yasadışı haşhaş ekimi önemli ölçüde Güneydoğu Burma-Laos-Tayland (Altın Üçgen) ve Güneybatı Asya'da Afganistan-Pakistan-İran(Altın Hilal) diye tabir edilen ülkelerde yapılmakta bu bölgelerde üretilen Eroin Tüm Dünya'ya dağılmaktadır. Son dönemde, yasadışı üretimin önemli ölçüde azaldığı "BEKAA VADİSİ" de bir dönemin en önemli yasadışı haşhaş ekim merkezlerinden biri idi(Özden, 1992; 13)

Afganistan' da gerçekleştirilen yasadışı afyon bitkisinin üretimi, daha önceleri belirli bölgelerde gerçekleştirilirken ülkenin diğer kısımlarına da yayılmıştır. Ancak 2000 yılında küçük de olsa bir azalma meydana gelmiştir. 1999 yılındaki 90.983 hektarlık ekili alan %10 azalarak 82.172 hektara düşmüştür. Afganistan' daki afyon

üretiminin %76'sı Helmant ve Nangarhar illerinde gerçekleştirilmektedir(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003;135).

Aynı zamanda, dünya afyon üretiminin %75'ini karşılayan Afganistan'da 1999 yılında 4600 ton afyon üretilirken, 2000 yılında ise 3275 ton üretilmiştir. Bu azalma, iklim koşullarından kaynaklansa da Afganistan, hala dünyanın bir numaralı eroin üreticisi olmaya devam etmektedir(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003;136).

Yasal olarak ilaç yapımında kullanılabilmesi için birçok ülkede kontrollü haşhaş ekimine izin verilmektedir. Örneğin Türkiye'de, haşhaş ekimi yapılmakta ve üretim bölgelerinde hasat, kapsüller çizilmeden gerçekleştirilmektedir. Kontrollü olarak üretimi gerçekleştirilen haşhaş kapsülleri, Afyon Bolvadin'de bulunan Alkaloid Fabrikasında işlenmektedir. Ekim alanları ise her sene Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilmektedir (<http://www.tarim.gov.tr/arayuz/9/haberayrintisi.asp?ay=7&yil=2001&ID=124>).

Türkiye'de yasal, olarak yapılan haşhaş ekiminde kontrol sistemi şu şekilde işlemektedir:

1-Her yıl Bakanlar Kurulunun belirlediği ekim yapılacak bölgeler Resmi Gazete'de yayımlanarak duyurulur.

2-Haşhaş ekimi ve ürünün işlenmesi gibi konular Toprak Mahsulleri Ofisince (TMO) düzenlenir.

3-Ekim izni belgeleri Temmuz ayından itibaren TMO'nce muhtarlıklara gönderilir, bu belgeler kışlık ekim için Ekim ayı sonu, yazlık ekim için 15 Mart tarihine kadar dilekçelerle birlikte TMO'ya verilir.

4-Mart ayı sonunda TMO ekipleri haşhaş tarlalarının ekim alanlarını ölçer ve tarlanın durumunu kontrol eder. Ekim yapılan alan, izin belgesinde belirtilenden fazla olamaz.

5-Güzlük haşhaş Ekim ayında, yazlık haşhaş ise Şubat-Mart aylarında olgunlaşır. Bu dönemde TMO ekipleri tarlalar dolaşarak çizim kontrolü yaparlar, uygun gördükleri takdirde köy bazında "Kırım Belgesi" verirler.

6-Haşhaşlar koza başlarından kırılır ve tohumları alınarak TMO'ne teslim edilir.

Kurulan bu kontrol sistemine tam ve düzenli olarak işlerlik kazandırılması sonucunda, Türkiye'de yetiştirilen haşhaş bitkisinden yasadışı amaçlı uyuşturucu madde üretimi sona erdirilmiştir(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003;138).

Morfin

Afyonun kimyasal yollardan ayrılmasından elde edilir. Afyon içerisindeki en önemli alkaloiddir. Toz veya plaka halinde (tablet) bulunabilir. Bazmorfinin asetik anhidrit maddesi ile kimyasal işlemlere tabi tutulması neticesinde eroin elde edilir. Morfinin maddesi tıpta geniş bir kullanım alanına sahiptir. Beyaz renkli, kokusuz ve çok acı tatlı olup, suda erir. (www.yeniden.org.tr/maddeler/morfin.asp).

Kodein

Haşhaş kozası ve afyonda mevcuttur. Tıp alanında kullanılan kodein genellikle morfinden kimyasal süreçlerle elde edilir. Bu madde afyonda 0.5 oranında bulunur(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 119).

Eroin

21 Ağustos 1897 tarihinde, Almanya'da Bayer fabrikasında çalışan kimyager Felix HOFFMAN, ağrıları kesen bir ilaç üretmek için bir karışım geliştirmiştir. Firma bu maddenin üzerinde çalışarak denemeye karar vermiştir. İçinde ağırlıklı olarak morfin olan ilaç, ağrıları kısa sürede kesmekteydi. Uzun süren denemelerinin ardından Bayer, ilacı eroin adıyla piyasaya sürmeye karar vermiştir. Olumlu tepki alan ve 25 gr'lık paketler halinde satılan "Eroin" eczanelere geldiği gün tükeniyordu. Henüz kimse zarar görmemişti. Bilahare Bayer'in en iyi müşterisi Amerika ise, herkesin "Eroin"den bahsetmesi üzerine ilacı araştırmaya başladığında, aşırı dozda alındığında ölüme yol açtığını ve bağımlılık yaptığını saptamıştır. Klinikler, eroinmanlarla dolup taşmaya başladığında, ABD'de ilacın bağımlılık yaptığına dair bir rapor yayınlanmış ve devamında gerekli önlemler alınarak eczanelerden kaldırılmıştır. Bunun üzerine ilaç karaborsaya düşerek, fiyatı artmış ve 1931'de

tamamen yasaklanmıştır. (<http://www.karakutu.com/modules.php?name=News&file=article&sid=63> 8)

Eroin, baz morfinin asetik anhidrit maddesiyle çeşitli kimyasal işlem ve süreçlerden geçmesi sonucu elde edilen bir uyuşturucudur. Beyazdan açık kahverengiye kadar değişik renklerde bulunabilen, kokusuz, acı, kristal, toz bir maddedir. Kapsül veya tablet haline de getirilebilir. Merkezi sinir sistemi üzerinde yatıştırıcı bir etkiye sahip bir uyuşturucu maddedir. Kullanıldığında eroin vücudumuz tarafından morfine dönüştürülür. Tütünle karıştırılarak, foil kağıdında yakılıp buharı tütünerek veya vücuda enjekte edilerek kullanımı mümkündür. Tedavisi çok zor olan ve en tehlikeli uyuşturucu maddelerin başında gelir.

Günümüzde yasadışı afyon ekiminin gerçekleştirildiği Güneybatı ve Güneydoğu Asya ülkelerinde üretilen eroin maddesi, geniş kullanıcı kitlesine sahip olan Avrupa ve ABD ülkelerine gönderilmektedir. (Uluslararası Terörizm ve Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, 1984,20).

2.3.2.KOKAİN VE TÜREVLERİ

Kokain

Kokain, Güney Amerika Kıtası'nın Kuzey ve Kuzeybatısı boyunca uzanan yüksek And Dağlarındaki ılık iklim koşullarında yetişen ve *Erythroxylum Coca* olarak adlandırılan bitkinin yapraklarından elde edilen bir alkaloiddir. Bolivya ve Peru'da değişik oranlarda kokain içeren fiziki görünimleri birbirinden farklı iki tür koka yaprağı bulunur. Ekiminden ancak 4 yıl sonra bitkinin yaprak hasadı yapılabilir. (Hukuk Sistemimizde Olay Yeri İncelemesi Delil ve Bilirkişilik, 1998, 170)

İki bin yıldan fazla bir süredir, bölgede geleneksel olarak yetiştirilen koka bitkisinin yaprakları ilk defa 1850 yılında kimyager Gaedcke tarafından kristal hale getirilerek erythroxyline adı verilmiştir. Yedi yıl kadar sonra sentetik organik kimyanın babası Frederich Wohler'in asistanı Albert Nieman kokaini saflaştırmıştır.

Kokain, merkezi sinir sistemi üzerinde uyarıcı etkiye sahip bir uyuşturucu maddedir. Baz kokain beyaz kristalize bir tozdur. Yetiştigi coğrafi bölge itibariyle ilk etapta Kuzey ve Güney Amerika'da yaygın bir kullanım alanı bulmuş, daha sonra dünyanın diğer yörelerine yayılmıştır. Ancak, koka bitkisinin anılan bölge dışında yetiştirildiğine dair herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır. Bu bakımdan Güney Amerika ülkelerinin bir kısmı kokain üretim alanları olarak gösterilmektedir.(The Merck index twelf 64 Ed., 1996,415) (Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, 1996)

Kokain'in hammaddesi, Kolombiya'da yerleşik kokain kartelleri tarafından Peru-Kolombiya sınırında işlenerek, Kolombiya'da üretilen kokainle birlikte Kuzey Amerika ve Avrupa ülkelerine sevk edilmektedir. İkinci büyük koka yaprağı üreticisi olan Bolivya'nın Chapare Vadisi'nde geniş koka üretim alanları bulunduğu, elde edilen hammaddenin komşu ülkelerden temin edilen kimyasal maddelerle burada kimyasal işlemlere tabi tutulduğu bilinmekte ise de, son zamanlarda Kolombiya kokain kartellerinin bu ülkedeki uyuşturucu pazarında söz sahibi oldukları anlaşılmıştır. Kısaca Kolombiya kokain kartellerinin dünyadaki kokain piyasasının büyük bir bölümünü ellerinde tuttukları söylenebilir. (http://narkotik.iem.gov.tr/nlr_nrktkr_c.html)

Anılan üç ülke dışında, Venezuela, Panama, Brezilya, Arjantin ve Ekvator'da da az miktarda kokain üretimi olduğu bilinmektedir.

Yasadışı örgütler Koka ağacının sadece Güney Amerika' da yetişmesi dezavantajından kurtulmak amacı ile aynı enlemde ve iklime sahip bazı Afrika ülkelerinde bu ağacı yetiştirmeye çalışmışlar fakat başarılı olamamışlardır (KOM,2003; 19).

Crack

Kokainin tehlikeli bir türevidir. Kokainin çeşitli kimyasal işlemlerle saflaştırılması neticesinde elde edilir. Beyaz veya krem renginde, kokainden daha tkili bir uyuşturucudur(www.radikal.com.tr/1999/01/24/yasam/kod.html - 20k -).

2.3.3.KENEVİR VE TÜREVLERİ

Esrar, dünyanın hemen hemen tüm coğrafi kesimlerinde yetişebilen kenevir bitkisinden elde edilmektedir. Bitkinin özsuunda bulunan uyuşturucu aktif maddesi *Tetraa Hydru Cauuabiuol'ü*, haşhaş bitkisinde olduğu gibi kolayca elde etmek mümkün değildir, ancak bitkinin kendisinin çeşitli yollarla işlenmesi sonucunda içindeki özsuunu muhafaza etmesi sağlanarak kullanımı mümkün olmaktadır. Bir de bitkinin gövde ve yaprak bölümlerinde bulunan aktif maddenin değişik oranlarda olması nedeniyle, bitkinin değişik bölümlerinden ayrı ayrı esrar üretimi yapılması, esrar maddesinin çeşitlerini daha da arttırmaktadır. (Adli Bilimler,2003, 159)

Kenevir bitkisinin (*Cannabis sativa*) yapraklarının üzerindeki reçinenin çıkarılması ile *Reçine esrar*, kurutularak elekten geçirilmesiyle *toz esrar*, çeşitli şekillerde preslenmesi ile *pres* veya *takoz esrar*, aktif maddenin fazlaca bulunduğu üst yapraklardan elde edilen esrara *gonca esrar*, esrarın alkol, kloroform, hexane veya petrol eteri ile damıtılmasıyla *likit esrar* ismi verilen esrar çeşitleri elde edilir. Dünyada, çok eski tarihlerden bu yana yaygın olarak kullanılan bir uyuşturucu madde olan esrar maddesi toplumların kültürleri içinde yer aldığından, her toplumda değişik adlarla anılan değişik fiziksel özellikte bir çok çeşitlerinin bulunduğu görülmektedir. (Türk Dil Kurumu Türkçe sözlük, 1998,997) (<http://www.konya.pol.tr/uyusturucu.htm>)

Günümüzde yasadışı kenevir bitkisi ekimi ve esrar üretim alanlarını belirleyebilmek kolay değildir. Hemen her ülkede, en azından ülkedeki ihtiyacın bir kısmını karşılayabilmek için esrar üretimi yapılmaktadır. Ancak, uluslararası ticari boyutları olan esrar üretimi ele alındığında, ilk etapta yasadışı haşhaş ekim alanları olan Güneydoğu ve Güneybatı Asya Bölgeleri akla gelmektedir.

Fas'ın Rif Vadisi'ndeki esrar üretiminin, Avrupa esrar piyasasına yöneldiği ve halen bu piyasada önemli bir paya sahip olduğu bilinmektedir (KOM,2003;22).

2.3.4.SENTETİK UYUŞTURUCULAR

İnsanların, çok eski çağlarda bazı bitkileri uyuşturucu ve uyarıcı etkisinden yararlanmak amacıyla kullandıkları bilinmektedir. Bu kullanım günümüzde de

sürmektedir, ancak son yüzyılda sentetik, organik kimyadaki hızlı gelişmeden dolayı bu durum değişik bir boyut kazanmıştır. Sentetik olarak üretilen uyuşturucular nedeniyle, uyuşturucu kullanımı açısından günümüzde insanlık tarihinde, önceden olduğundan çok daha ciddi sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu da ulusal ve uluslararası kurumsal etkinliklerin; uyuşturucuların kötüye kullanılmalarını durdurmak ya da en azından kısıtlamak ve böylece bireyler üzerindeki dolayısıyla toplumun büyük kesimlerindeki zararlı etkilerini önlemek için çalışmalara yol açmıştır.

Sentetik uyuşturucular doğal uyuşturucuların karşılığı olarak, çeşitli kimyasal yollarla üretilmiş olan suni uyuşturuculardır. Sentetik uyuşturucular insanların sinir sisteminde yapmış oldukları etkilere göre; Depresantlar, Stimulantlar, Halüsinojenler gibi sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. (http://narkotik.iem.gov.tr/nlr_nrktkr_d.html)

Günümüzde, en az tabii narkotikler kadar tehlikeli olan bu maddelerin suistimali, kullanımındaki kolaylık nedeniyle gün geçtikçe tehlikeli boyutlara ulaşmaktadır.

Sentetik eczalar içinde depresantlar olarak bilinenler;

- Barbituratlar

- Trankilizanlar

- Sedatifler, olarak tasnifedilmektedir(Adli Bilimler,2003,161).

Tıbbi amaçlar için imal edilen sentetik uyuşturucuların mutlak surette hekim kontrolünde kullanılması gerekmektedir. Bu konu, 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi'nde özellikli olarak yer almış, sentetik psikotropik maddeler uluslararası kontrol sistemine girmiştir.

Sentetik eczalar içinde stimülanlar olarak bilinenler amfetamin ve türevini içeren sentetiklerdir. Bunlardan, dünya üzerinde en çok kaçakçılığı yapılanların ticari isimleri extacy ve captagon' dur.

Sentetik eczalar içinde halusinojenler olarak bilinen sentetikler içinde en yaygın olarak LSD'nin kaçakçılığı yapılmaktadır.

Ancak bu uyuşturuculardan suistimali yapılanlardan, belirli isimlerle yaygın olarak kullanılan ve tanınanların ele alınmasının daha uygun olacağı değeriendirilmektedir (KOM,2003 ;25).

Captagon

Sentetik bir uyuşturucu türüdür. Önceleri Almanya'da yasal olarak üretilen bu maddenin üretimi, suistimalinin artması üzerine durdurulmuştur. Üretiminin durdurulmuş olması ile birlikte yasal olmayan yollardan, yüksek kazanç elde etmek için çeşitli ülkelerde kaçak olarak üreilmeye başlanmıştır.

Piyasaya captagon ticari adı ile sürülen ve etken madde olarak fenetylline içeren bu uyuşturucunun özellikle Arap ülkelerinde kullanımı yaygındır.

Captagon üretiminde tespit edilen iki aşama vardır. Birincisi fenetylline maddesinin imali edildiğı kimyasal aşama, ikincisi ise elde edilen etkin maddenin tablete dönüştürölmesi olan fiziksel aşamadır. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki; yasadışı yollardan captagon üretimi yapan şahışlar, daha fazla uzmanlık, zaman ve laboratuvar malzemesi gerektirdiğinden, fenetylline maddesini doğrudan temin edip, ikinci aşama olan ve çok uzmanlık gerektirmeyen fiziksel aşama devresinden itibaren üretime geçmektedirler. (http://narkotik.iem.gov.tr/nlr_nrktkr_d.html)

Önceleri etkin maddesi fenetyllin olarak üretilen ve satılan captagonun, üretiminin yasaklanması neticesinde yasadışı yollardan gizli laboratuvarlarda üreilmeye başlanması ile etkin maddesi ve içeriğinde ne olduğı tarn olarak bilinmeyen, ancak hapların Üzerlerinde ki captagon logolarından dolayı captagon adı ile satışı yapılan, farklı özelliğesi sahip haplarda tespit edilmiştir (KOM,2003;28).

Extacy

Merkezi sinir sistemini uyaran amfetarnin türevi, halusinasyonlara da sebep olabilen sentetik bir uyuşturucudur. Tablet, kapsöl, toz veya sıvı şeklindeedir. İlk olarak Çeçesi sineğı gibi böcekler soktuğunda insanları uyku halinden kurtarmak için 1914 yılında üretildiğı bilinen extacy; uyuşturucu olarak ilk defa 1985 yılında Hollanda'da rapor edilmiştir. Kullanımı, 1980'li yıllarda kısmen genç insanlar

arasında ev müzik kültürünün yaygınlaşması ile birlikte hızlı bir yükselişe geçmiştir. (<http://www.isnet.net.tr/Channels/saglik/bolumler/noroloji/ectascy.asp>)

Bu tip maddelerin suistimalinin riziko bilinci gayet düşüktür. Ancak sağlık uzmanları, bu maddelerin merkezi sinir sistemine ve vücuda olan zararlarını sürekli olarak bildirmektedirler.

Riziko bilincinin düşük olmasından kastedilen, hastalanıldığında kullanılan haplar gibi kullanımının kolay ve risksiz görülmesidir. Diğer bütün uyuşturucu maddelerde olduğu gibi extacynin sağlık riski sadece bu maddenin farmakolojik özelliklerine değil, kullanan grubun doğasına ve kullanılma şartlarına da bağlıdır. (<http://med.ege.edu.tr/tiv--hanci/rukiô.htm>)

Moda uyuşturucular olarak bilinen bu tip sentetik maddelerin üretilmesi, genelde var olan etkin maddenin özel muameleler ve kimyasal yöntemlerle moleküler anlamda değişiklik yapılması neticesinde birtakım ara maddelerinde katılmasıyla yapılmaktadır.

Extacy, 3,4 Metilendioksimetamfetamin'in (MDMA) yaygın ismidir. Extacy, feniletilaminler sınıfına dahildir ve amfetaminler ve halüsinojenik meskalin maddesinin yapısı ile benzerlik gösteren bir kimyasaldır. MDMA tableti alındıktan sonra uyarıcı etkiler hissedilir. Uyuşturucu üreticileri, var olan uyuşturucuların moleküler yapılarını değiştirerek yeni uyuşturucular üretmek ve pazara yeni maddeler sürmek amacını güderler. Fakat, yeni üretilen bu maddeler de yasak kapsamındadır. (<http://www.geyiq.org/forum/archive/index.php/t-26935.html>)

Amfetamin kelimesi çok kalabalık uyarıcılar grubu için kullanılan bir kelimedir. SPEED {hız sürat) olarak bilinirler. Değişik çeşitteki amfetaminlerin çok benzeşen kimyevi yapıları ve etkileri vardır. Tecrübeli kullanıcılar dahi hangisini kullanmış olduklarını anlamayabilirler. Dextroamfetaminler ve Methamfetaminler en çok karşılaşılan iki çeşididir.

Bunlara örnek olarak şu maddeler gösterilebilir;

MDEA: MDMA'dan daha hızlı (2-3 saat) fakat etkisi daha kısa süreli bir maddedir.

MDA: MDMA'dan daha uzun süren (8-12 saat) ve daha güçlü etkileri olan bir maddedir.

DOB: Güçlü ve 18-30 saat gibi çok uzun süreli hayal gösterici etkileri olan bir maddedir.

MDOH: MDA ile benzer etkilere sahip bir maddedir. Fakat etki süresi daha kısadır (3-6 saat). Etkiler geçtiğinde şiddetli bitkinlik ve uyuşukluk hali görülebilir.

(http://narkotik.iem.gov.tr/nlr_nrktkr_d.html)

Extacy tabletleri 5 ila 13 mm çapında ve 3 ila 5 mm genişliğindedir. Genellikle ön tarafında bir yazı ya da sembol bulunur (popeye, indian, batman, superman, bulls, dino, sonic, triple, fred, barney, kermi, pitbull, mercedes, ninja,vb ..) arka tarafında ise dozaı ayarlayabilmek için derin bir çizgi bulunur. Genel olarak görünüş böyledir ama bazen üzerinde bir sayı ya da bileşenleri belirlemek için bir sembol da olabilir. Renkleri ve ağırlıkları farklı olan bu tabletlerin sadece kırmak için çizgisi olanları da vardır. İşte en tehlikeli olabilenler ise bu "no name" tabletlerdir. Bunlar genelde pembe, kırmızı, beyaz, mavi ve sarıdır (bir dönem ise ağırlıklı renk olarak gri) bunların özellikle içinde "saf" zehir içerebilir olmaları açısından tehlikeleri daha büyüktür. (KOM,2003;30).(<http://www.geyiq.org/forum/archive/index.php/t-6935.html>)

Extacy'nin Etkisi Nedir?

Extacy'nin etkisi alındıktan 20 ya da 60 dakika sonrasında kendisini gösterir ve bu 4 ile 6 saat süreyle devam eder. Amfetamin'in temel etkisi kuvvetli bir uyarıcı olmasıdır. Enerjinin arttığı hissini verir fakat buna karşılık uyku ve yorgunluk hissini bloke eder. Kullanıcı yorumları ise şöyle; "insanın kendini ifade etmesi oldukça kolaylaşıyor ve büyük bir iletişim yeteneği oluşuyor bunların yanında ise insanın kendine güven duygusunu pohpohluyor! konuştuğunuz insana büyük bir uyum ve yakınlık içinde oluyorsunuz." İşte bu yüzden Extacy'ye "heartopener" da deniliyor.Çoğu zaman amfetaminin başka maddelerle karıştırılmış versiyonları görsel ve akustik efektlere neden oluyor ama bunlar kişinin bilinçaltına göre değişiyor.

Kimi kendini spider man sanıp binaların tepesine çıkmaya çalışırken kimi ise olmayan insanlarla sex yapıp boşalıyor. Bu halusinasyonların en baş mimarı ise LSD. Bunu yoğun biçimde içeren Extacy'yi kullanan kişiler gördüğü halusinasyonlar sebebiyle paranoya içine giriyor (horror trip) ve bu kişinin bilinçaltında bastırıldığı olayların su yüzüne çıkmasına hatta ve hatta intihar etme isteğine ön ayak oluyor. Fiziksel olarak ise kan basıncı artar ve kalp atışları hızlanır bu ise vücut ısını yükseltir. Bu sonuç bazı kişilerde vücut ritminin bozulmasına kadar gidebilmektedir (Polis Okulu Yayınları,2 003 :22) ([http://www.kinderaerzte-lippe.de/uyusturucu2 .htm](http://www.kinderaerzte-lippe.de/uyusturucu2.htm))

Extacy'nin Tehlikeleri Nelerdir?

Extacy, vücudun alarm sinyallerini bloke eder.Yani bünyenin bildirmesi gereken şeyler algılanamaz. Açlık, susama, mide bulantısı, baş ağrısı ve kas ağrıları.Özellikle kas ağrıları algılanamadığı için zorlanan bir yerin zarar gördüğü halde hala zorlanmaya devam edilmesi onun yıpranmasına hatta bir şekilde iflasına kadar sürüklenebilir. Çok fazla dans ederek yorulduğunun farkında olmayan insanların vücut ısıları o an 41 derecedir ve hızla su kaybetmeye başlarlar.Beyine tamiri imkansız zararlar verir.Alkolle alındığında amfetaminin etkisi azalır (Bu yüzden Extacy ile alkol alınmaz görüşü türemiştir) Ama yan etkileri artar.(<http://www.cigdemim.org.tr/konular/extacy.html>)

Methamfetamin

Amfetaminin çok aşırı bağımlılık yapan ve oldukça yüksek toksik (zehirleyici) özelliği bulunan şeklidir. Kısaca METH olarak bilindiği gibi şeffaf kaya gibi görüntüsü nedeniyle ICE (buz) olarak da bilinir. Etkisi ne kadar kullanıldığına bağlı olarak 2-24 saat arasındadır.

Methamfetamin bağımlılık yapan bir sentetik maddedir. Methamfetamin kullanıcıları genelde takıntılı şekilde ciltlerini kaşıyarak, hayali böceklerden kurtulmaya çalışırlar.(<http://www.fatih-bld.gov.tr/includes/uyusturucu/uyusturucu.htm>)

LSD (*Lysergic Asid Diethylamid*):

Mürekkeple yazı yazıldığında fazla mürekkebi emen kağıt gibi renkli, parlak, çıkartma gibi, veya emici kağıt tabakalarında emdirilmiş olarak satılabilir. Renkli tabletler veya emici kağıt şeklinde, su gibi renksiz sıvı ve ince jelatin kareleri şeklinde satılır. Ağızdan alınmanın yanı sıra, emici, parlak vs kağıttan, çocukların çok hoşuna gidebilecek renkli çıkartmalardan, puldan vs yalanarak kullanıldığı bilinmektedir. İlk kuulanımda dahi bağımlılık yapabilecek olan halisinojen etkisi olan çok tehlikeli bir uyuşturucu maddedir. (TC Milli Eğitim Bakanlığı,1994;30) (Marbindale, The Extra Pparmacopeia 29, 1989,1584)

GHB-(*Gamma Hydroxybutyrate*)

Önceleri vücut çalışması yapanlarda kas büyümesini uyarmak için kullanılırken, son yıllarda eğlence partilerinde suistimal edilmeye başlandığı görülmektedir. Elektrik panellerini temizlemeye yarayan bir kimyevinden sentez edilmiş olup, sıvı ve toz halindedir. Çoğunlukla extacy ile birlikte kullanıldığı bilinmektedir. Kokusu ve tadı yoktur, etkisi 1,5-3 saat sürer. Kokusu ve tadı olmadığından, içki veya içilen herhangi bir şey içine kolayca karıştırılmaktadır (<http://sozluk.sourtimes.org/show.asp?t=ghb>).

Ketamin

Hayvanların ameliyatlarında anestezide kullanılan "Özel K" denen madde, "ketamine hydrochloride" dir. Özel K denen bu uyuşturucu, ketaminin ocak üstünde sıvıdan toza dönüştürülmesi ile elde edilmektedir. Çok güçlü halusinasyona yol açar. Etkisi yarım ile iki saat arasındadır. "Rave" denilen çılgın partilerinde Özel K olarak gündeme gelmiştir (<http://narkotik.iem.gov.tr/ketamin.htm>).

PCP-(*Phencyclidine*)

Beyaz kristal toz şeklinde olup, kanun dışı uyuşturucu dünyasında tabletler, kapsüller ve renkli tozlar şeklinde görülür. PCP kullanan bir çok insan bilmeden kullanıyor olabilir, çünkü PCP katkı maddesi olarak kullanılmaktadır. LSD ve metamfetaminlere ilave edildiği bilinmektedir. Etkisi 2-4 saat sürebilir. PCP 1959 da

damar içine yapılan anestezi ilacı olarak geliştirilmiş, kuvvetli bir uyutucu olarak veterinerler tarafından kullanılmıştır (<http://sozluk.sourtimes.org/show.asp?t=pcp>)

2.3.5. UYUŞTURUCU MADDELERİN İMALATI VE İMALATINDA KULLANILAN KİMYASAL MADDELER

Uyuşturucu madde, imalatında kullanılan kimyasal maddelerin dünya üzerindeki dolaşımını kontrol altına almak için çeşitli belgelerde, kanun maddelerinde bu maddeler listeler halinde belirtilmiştir. En geniş kapsamlı olarak üç uluslararası sözleşmede yerlerini almışlardır.

1961 Tek sözleşmesi, uyuşturucu maddelerin kontrolü için, 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi ise psikotrop maddelerin kontrolü için hazırlanmış ve sözleşmelerin ekinde hangi maddelerin uyuşturucu madde, hangi maddelerin psikotrop madde sayılacağı belirtilmiştir.(Güngör ve Kınacı,2001 ;82)

. 1988 Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi Uyuşturucu İmalinde kullanılan kimyasal maddelerin kontrolü için hazırlanmıştır. Bu kontrol, bu tür maddelerin yasal ticaretini de kapsamaktadır. Sözleşme ekinde, yasal kullanım alanı dışında illegal olarak uyuşturucu madde imalatında da kullanılan ve kontrol altında tutulması gereken kimyasal maddeler sayılmıştır(Güngör ve Kınacı,2001 ;84).

Şüphe ki bu maddeler arasında en önemlisi ve en çok tanınanı asetik anhidrit olup, potasyum permanganat da onu takip etmektedir. Bununla birlikte toplam yirmi iki maddenin tamamının imal,ithal,ihraç ve dağıtımı 1988 sözleşmesini imzalayan ülkelerde kontrol altında tutulmaktadır.

Kimyasal maddeler, sentetik uyuşturucu imalinden Eroin ve Kokain imaline kadar kullanılan maddeler olup, bunların denetimi uyuşturucu ile mücadelede önemli bir unsur teşkil etmektedir. Temel maddelerin denetim altına alınması, uyuşturucuya giden yolu kesecek olan önleyici bir tedbirdir. Kimyasal madde kaçakçılığında, eroinin imalinde olmazsa olmaz bir öneme sahip olan asetik anhidrit maddesinin kaçak olarak kullanılmasına çok rastlanmaktadır.

Bu maddeler arasında özel bir öneme sahip olan asetik anhidrit maddesi, kuvvetli kokusu hissedilebilen renksiz bir sıvıdır. Bu madde sanayi alanında suni ipek, aspirin, sigara filtresi, selüloz, plastik, patlayıcı madde, bazı reçine, ve verniklerin yapımının yanı sıra teknik ve klinik analizlerde de kullanılır.

Dünya üzerinde asetik anhidrit maddesinin kaçakçılık güzergahları ele alındığında, bu maddenin başta Avrupa' daki sanayileşmiş ülkeler olmak üzere Rusya, Çin ve Hindistan'dan Afganistan ve Pakistan'a doğru hareketinin olduğu gözlemlenmektedir(<http://med.ege.edu.tr/-hanci/ruki3.htm>).

Güneydoğu Asya'da, Çin Laos,Myanmar ve Tayland arasındaki sınır bölgelerinde faaliyetlerini sürdüren yasadışı Eroin imalathanelerinin ihtiyacı olan kimyasal maddelerin daha çok yerel ticaret sırasında kaçağa kaydığı ve kara sınırlarında kaçakçılığın yapıldığı anlaşılmaktadır(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 148).

2.4.UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI, BELİRTİLERİ, TEDAVİ VE EĞİTİM:

11.4.1.BAGIMLILIK

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) Uyuşturucu Bağımlılığında Bilhassa Şu Özellikleri Tespit etmişti.

İrade ve mantık ile önlenemeyen uyuşturucu kullanma isteği.

Uyuşturucu maddenin giderek artan dozda kullanılmasının engellenememesi.

· Kişinin uyuşturucuya fiziki ve ruhi olmak üzere tam bağımlılığı,
· Bağımlının şahsiyetinin tamamen çöküşü, beden ve ruhen meydana gelen ve hayatına mal olabilen tahribat. (<http://okulpdr.sitemynet.com/uyusturucu>)

Gerek İlaç Gerekse Uyuşturucu Bağımlılığının Yayılmasındaki Etken Faktörler

- Toplum içinde tıbbın ve ilaçların bütün sorunları çözümlediği hakkında geniş ve yaygın bir yanlış inanışın olması ve çoğu zaman bu nedenle sıkıntılardan ve korkulardan kurtulmak ve beğenmediği çevreden geçici bir süre uzaklaşmak için kişilerin ilaç alma eğiliminin doğması,
- Uyuşturucu maddelerin gelip geçici olarak keyif, ferahlık ve mutluluk vermesi,

Gençlerin, çevrenin ve geleneklerin baskısını kırma, onlardan bağımsız olduğunu gösterme isteği. Bu tür gençler, giyiniş, zevk ve davranış yönünden farklı olan bir alt grup oluşturarak diğer gençler içinde özendirici olmaları.

- Bazı uyuşturucuların yaratıcılık verdiği, öğrenmeyi kolaylaştırdığı hakkındaki yanlış inanış ...

- Uyuşturucuların gençler arasında sosyal ilişkiyi kuram aracı olarak kabul edilmesi, ruhi inhibisyondan ve pısrıklıktan kurtulmak için bu tür maddelerin alma isteğinin olması.
- Uyuşturucuların bazı toplumlarda kolaylıkla elde edilmesi.

Uyuşturucu Madde Alışkanlığının Genelde Dört Özelliği Sahip Olduğu Görülür

1. İnsan beynini uyuşturması ve iradeyi dumana uğratması, yem uyuşturuculuk vasfı,
2. Hangi şart altında olursa olsun uyuşturucu maddeyi veya ilacı kullanmayı sürdürmekte önüne geçilmez. Bir arzu ve ihtiyacın duyulması.
3. Zamanla kullanım miktarının artırılması lüzumu.
4. İlacın tesirine karşı Psikolojik veya Fizyolojik bir ihtiyacın duyulması. Yani bağımlılığın oluşması.

(<http://okulpdr.sitemynet.com/uyusturucu.htm>)

ALİŞKANLIGAGEÇİŞ DEVRESİ	RUHİ BOZUKLUKLARIN BAŞLAMA DEVRESİ	DÖNÜŞÜN İMKANSIZLAŞTIĞI KRONİK DEVRE
İlaçla rahatlama ~		
Alınan ilaç miktarının artırılması	Aile ve çevreden kopma	irade kaybı
Psikolojik iptilanın başlaması ~		Fiziki ve ruhi çöküntü ~
İlaç alt kültürünün yerleşmesi ~	Sebepsiz kızgınlık	
Hasta olduğunu kabul etmeme ~		Şahsi ve içtimai bütün değerlerin kaybı
Suçluluk hissi ~ ~	Saldırganlık	
Fiziki iptila ~		Düşünce bozuklukları
, Devamlı pişmanlık ~	Beslenme bozuklukları	
İlaç almak için sebep uydurma		Fiziki ve ruhi bağımlılık
Kontrol kaybı ~	Hafıza kaybı	

İlaç İptilasında, Milptalalarda Alışkanlıktan Ruhi Hastalıklara Uzanan Gelişme Evreleri

ŞEKİL 1

(<http://okulpdr.sitemynet.com/uyusturucu.htm>)

2.4.2.BELİRTİLER

Çocukve Gençte Madde Kullanımını Düşündüren Belirtiler:

Ergenlik dönemi, puberte ile başladığı, gencin kendi ekonomik bağımsızlığının kazandığı yaşlara kadar sürdüğü kabul edilen bir gelişim dönemidir. Biyolojik, psikolojik ve ruhsal olarak hızlı değişimlerin yaşandığı bu çağ; kendine özgü bazı özellikler taşımaktadır. 10' lu yaşların başından, 20'li yaşların başı ya da ortasına kadar uzayabilen bu dönemde; bir çocuğu yetişkin hale gelmesi söz konusudur.

Her çocuk ve gencin kendine özgü biçimde yaşadığı bu dönemde, bireysel ruhsal bağımsızlığın kazanılması, uygun ve tutarlı akran ilişkilerinin kurulabilmesi, kimlik duygusunun şekillenmesi, geleceğe yönelik planların oluşturulması, karşı cinse ilişkin tutum ve davranışların tutarlı hale gelmesi, iş ve meslek yolunun çizilmesi, aile ve toplum değer yargılarının harmanlanıp kişinin kendine özgü bir değerler sistemi oluşturulması, ekonomik bağımsızlığın sağlanması, davranışlarının sorumluluğunu üstlenir hale gelebilmesi gibi bir çok görev beklenmektedir.

Ergenlik döneminin uzun zaman sürmesi yanısıra, ergenden beklenen görevlerin çeşitliliği ve zorluğu; bu dönemde ergenlerin bazı sorunlar yaşamasına yol açabilir. Bu dönemin kendine özgü ruhsal ve davranışsa! özellikleri, duygusal çalkantıları, uyumsal güçlükler, kimlik sorunları, bocalamaları, otoriteyle çatışmaları çoğu kez büyük sarsıntılara neden olmaksızın çözülür. Ancak bazı ergenler için, bu özellikler, ciddi ve ağır biçimde sorun yaşanmasına neden olabilir. Madde kullanımı da bu ciddi sorunlar arasında sayılmaktadır.

Ergenlik döneminin olağan gelişimsel çalkantılar arasında; derslerdeki başarısında dalgalanmalar, aileyle çatışma ve aile yaşamından uzaklaşma isteği, ruhsal yönden duygusal ve davranışsa! sorunlar gösterme, ilgi ve isteklerinde kararsızlık ve değişkenlik, okul ya da meslek eğitimine ilişkin sorun ve bocalamalar yerini değiştirme gibi önemli kararlar söz konusu olabilir.

Çocuk ve gençlerde, madde bağımlılığının başlangıcını gösteren kesin bir işaret yoktur. Ergenliğin olağan duygusal sorunları ya da başka ruhsal bozuklukların da benzer belirtilere yol açabileceği akılda tutulmalı; ancak, ergende madde kullanımı kuşkusunu akla getirebilecek bazı ciddi davranış değişiklikleri gözden kaçırılmamalıdır . Bu belirtilerin ciddiyetinin değerlendirilmesi, başka ruhsal

sorunlarla ayırıcı tanının yapılması, çözüm önerileri ve tedavi yaklaşımı; madde kullanımı konusunda özelleşmiş çocuk/ergen psikiyatristleri ve erişkin psikiyatrislerinin görev ve sorumluluk alanı içindedir. (<http://www.hastarehberi.com/cocuk/cocuk5/uyusturucumaddekullanimicocuklardanonleme.htm>) (<http://www.thehealthnews.org/tr/special/cocuk/psikoloji/cocuk.uyusturucu.htm>)

Çocuk ve Gençte Madde Kullanım Kuşkusu Yaratabilecek Belirtiler

Derslerdeki başarı oranı tamamen ve her derste birden düşmesi,

Sık sık arkadaş değiştirme,

Arkadaşlarına tamamen sırt çevirme,

Çevreyle ilişkilerden kaçınma,

Tamamen içine kapanma,

Hiçbir şeye ilgi duymama ve her şeyden uzak kalma,

Zaman zaman aşırı neşe ile öfke/saldırganlık arasında gidip dalgalanmalar,

Evde odasına kapanma,

Kendi bakım ve temizliğine dikkat etmez hale gelme,

Fazla para harcama,

Okulu ya da iş eğitimini tamamen bırakma, Kendi geleceği için hiçbir yol görmeme,

Geleceğe dönük hiçbir adım atmak istememe,

Ellerde titreme,

Aşırı derecede terlemek,

Uykusuzluk.

Yukarıda da belirtildiği gibi bu belirtiler kesin olarak uyuşturucu madde kullanıldığının belirtileri olarak nitelendirilemez, bunlar olağan ergenlik sorunları veya ruhsal sorunlara ait belirtilerde olabilir. (Adli Bilimler, 2003,167)

(Beyazyürek M: Ergenlik ve Bağımlılık: Önlemenin Esasları, Alkol ve Alkol Dışı Madde Bağımlılığı Ed. N. Dilbaz, 1998, 85-891)

2.4.3.UYUŞTURUCU MADDE KULLANICILARININ TEDAVİSİ

Tedavinin İlkeleri

Bu maddeleri kullanan kişilerin tedavisi kişiye, kullanılan maddenin cinsine ve kullanım süresine göre değişiklikler göstermektedir.

Tedavinin Başarısı İçin İki Önemli Etken Sayılabilir:

1. Bunlardan birincisi kişinin tedavi olmayı istemesidir. Eğer kişi tedavi olmayı kendisi istemiyor ise, kimse ona zorla bıraktırmayı başaramaz.
2. Diğeri ise kişinin maddeyi bırakmaya kendini hazır hissetmesidir. Çünkü, kişi maddeyi bıraktığı zaman alışkanlıklarını, yaşadığı ortamı değiştirmek zorunda kalabilecektir. Eğer tüm bunlara hazır değilse, yapabilecek fazla bir şey yoktur.

Uyuşturucu madde kullanan kişide bağımlılık geliştirse, tedavi daha güç olacak ve daha uzun sürecektir(<http://www.ntvmsnbc.com/news/176027.asp#BODY>),

Ayrıca, uyuşturucu kullanımı ile daha da artan aile içi iletişim bozukluklarının, kopukluklarının giderilmesi için anne ve babanın da tedaviye katılması gerekir.

Tıbbi merkezlere tedavi için başvuran veya resmen sevk edilen müptelalık vakalara ayaktan değil, fakat mutlaka yatırılarak tedavi altına alınmalıdır. Tıbbi tedavinin esasları vakanın özelliğine göre ele alınır ve yürütülür. Vücutta uyuşturucu maddenin yerini tutacak ilaç cinsinden maddeler (metadan gibi) son zamanlarda geliştirilmiştir. Yattığı sürece, psikoterapadik bir yaklaşım yapılarak, uğraş tedavilerine, grup tedavilerine ve diğer rehabilitasyon çabalarına sokularak ekip çalışmaları sonucunda, taburcu edildikten sonra toplumda ve ailesi içerisinde yekinen izleyerek topluma tekrar kazandırılmaya çalışılır. Bütün bunlar en iyi şekilde yapılmış olsa bile vakanın nüks etmesi olasılığı büyüktür. (<http://www.alkolmadde.com/index.htm>).

2.4.4. EĞİTİM

Çocuk ve Gence Örnek Olma

Çocukların hergün karşı karşıya kaldıkları anne baba tutum, davranış ve ilişki biçimlerinin; onların eğitiminde çok önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Aile ilişkileri, çocuklar için, davranış biçimleri ve insan ilişkilerinin öğrenildiği bir sahne oluşturmaktadır. Madde kullanım konusunda da, benzer mekanizma işlenmekte olup; çocuklar, anne babanın maddeler konusundaki tutum ve davranışlarını gözlemlemekte ve benzer şeyleri uygulamaktadır. Toplumda, anne baba başta olmak üzere, öğretmenler ve diğer etkili yetişkinlerin madde kullanımı konusundaki tutum ve davranışları; çocuk ve gençler için çoğu kez kavram karmaşası yaratmaktadır. Çocuk ve gençler, zararlı etkisi kesin olarak kanıtlanmış olan sigara ve alkol gibi maddelerin, neden erişkinler tarafından kullanıldıklarını tam olarak kavrayamamakta; kendilerinin de bu ve buna benzer maddeleri kullanabileceği düşüncesi oluşmaktadır. Anne babalar, her ne kadar, çocuk ve gençleri bağımlılık yapan maddeler konusunda uyarsa da; kendi sergiledikleri davranış modelleri, mantıklı uyarılarından çok daha etkin olmaktadır. Bu nedenle, anne babaların, kendilerinin kullanımı konusundaki tutum ve davranışlarının nasıl olduğunu irdelemeleri gerekir. Örneğin alkol, sigara, ilaç kullanımı konularında bu maddeleri kullanma nedenleri, sıklıkları, bu maddelere gereksinimleri, kullanıp-bırakma paternleri, bu alandaki güçlülük ve zayıflıkları gibi özelliklerin hepsi önem taşımaktadır. Çocuklar, anne babanın davranışlarını görerek öğrenir, anne-babanın birbirlerine olan tutum ve davranışlarını da kendilerine örnek alır, sorunların çözümünün de anne babanın davranışlarını kopya ederler. (<http://www.hastarehberi.com/cocuk/cocuk5/uyusturucumaddekullanimicocuklardanonleme.htm>).

Aile İçi Eğitim

Eşler arasındaki ilişkilerin her zaman çok pürüzsüz olması beklenemez. Zaman zaman sürtüşme, anlaşmazlık ve tartışmalar da olması doğaldır. Önemli olan, anlaşmazlıklar karşısında, eşlerin olaya yaklaşımları, birbirlerine karşı davranışları ve çözüme ulaşmada izlenen yolların nasıl olduğudur. Anlaşmazlıklarda eşlerin karşılıklı oturup konuşabilmesi, her iki tarafın da kabullenebileceği bir çözüm yolu

bulabilme becerisi önem taşımaktadır. Hiç sorun yokmuşcasına olayları görmezden gelip sahte bir uyum içinde yaşıyor olmak, hep birinin boyun eğmek zorunda sağlıklı bir ilişki biçimini sürdürmek, sorunların çözümünde çocuklara sarılmak ya da çatışmayı onların üzerine yansıtmak sağlıklı iletişim modelleridir.

Çocukların eğitiminde eşlerin beklentileri, istekleri, rolleri, sorumlulukları, eğitime yaklaşım biçimleri kuşkusuz birbiriyle tümüyle aynı paralelde olmayabilir. Ancak, temel konulardaki eğitim anlayışında, tutarlı ve uyumlu bir birlikteliğin sağlanması çocuklar adına önem taşımaktadır.

(http://www.hastarehberi.com/cocuk/cocuk5/uyusturucumaddekullanimi_cocuklardan_onleme.htm).

BÖLÜM3

UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI VE ULUSLARARASI MÜCADELE

3.1.UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞINI MOTİVE EDEN SEBEPLER

Uyuşturucu Madde Bağımlılığının Yaygınlığı

Dünya'da uyuşturucu madde bağımlılığı geçtiğimiz yüzyılın sonunda geniş kitleler arasında ortaya çıkmış, özellikle I. ve II. Dünya Savaşlarında yaralıların tedavisinde kullanılan morfin ve türevlerinin bağımlılık yaptığıının anlaşılmaması ve morfin bağımlılığının sonuçlarının araştırılmadan eroin ile tedavi edilmeye gidilmesi uyuşturucu bağımlılığını yaygınlaşmasına neden olmuştur.

Günümüzde uyuşturucu madde bağımlılığı yaygınlığının daha ziyade uyuşturucu üretimi olan az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde veya ekonomik gelişmişliğe sahip Batı ülkelerinde yoğunluk kazandığı görülmektedir. Uyuşturucu madde üretimi olan ülkelerde uyuşturucu kullanımının olması akla yatkın gelmekte ise de Batı ülkelerindeki kullanım daha ziyade sosyo-ekonomik ve kültürel nedenlere bağlamak gerekmektedir. Bu ülkelerin, uyuşturucu bağımlılığının nedenlerini kendi bünyelerinde değerlendirmek suretiyle, uyuşturucu maddeler ile mücadeleyi bu alana kaydırarak, öncelikle talebi azaltmaya çalışmalarının rasyonel bir yaklaşım olacağı düşünülmektedir.

Zira, uyuşturucu maddelerin ülkeye girmesini önlemek için harcanan yoğun çabanın talebin azaltılmasına yönlendirilmesi halinde etkili ve başarılı sonuçlara ulaşılacağı muhakkaktır. Ancak, uyuşturucu madde bağımlılığının yoğun olduğu bazı ülkelerde, uyuşturucu madde kullanımının serbest bırakılmasına kadar varan birtakım yasal düzenlemelere gidilmesi, halen bu yönde yapılacak istihbarat yoluyla uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının belirlenerek çökertilmesine yönelik çalışmaları daha da zorlaştırmaktadır. Uyuşturucu maddelere olan talebin

önüne geçilmeden mevcut uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları çökertilse bile, kısa zamanda bunların yerini yenileri alacaktır (Özden,1992:235).

Uyuşturucu Madde Fiyatları

Uyuşturucu madde kaçakçılığını motive eden etkenler arasında en kuvvetli olan unsurlardan biri üretim bölgeleri ile tüketim bölgeleri arasındaki uyuşturucu fiyatlarındaki önemli farktır. Bölgeler arasında bu denli büyük fiyat farkına sahip olan uyuşturucu maddelerin fiyatların, üretim bölgelerinden tüketim bölgelerine olan binlerce kilometrelik yolculukların sonunda katlarca daha fazla değer kazanmaktadır. Bu fiyat farklılığı kolay ve bol kazanç elde etmek isteyen şahıs ve suç organizasyonları için cazip bir unsur olarak kabul edilmekte ve uyuşturucu madde kaçakçılığı faaliyetlerini körüklemektedir.

Örneğin, Üretim yeri olan Afganistan'da bir kilo Eroin'in fiyatı bin beş yüz paund civarında iken bunun İngiltere fiyatı yaklaşık yirmi bin paund, bu uyuşturucunun sokaklarda gramlar halinde satışından elde edilen gelir ise yüz elli bin paund'dur. İki fiyat arasındaki bu müthiş fark yasadışı Uyuşturucu madde tacirlerinin iştahlarını kabartmaktadır.

Dünya üzerinde yıllık Uyuşturucu madde satışından elde edilen gelirin yaklaşık beş yüz milyar dolar olduğu hesaplanmıştır. Bu rakam Dünya üzerinde sayılı birkaç ülke dışındaki ülkelerin yıllık bütçelerinden fazladır. (candidates2 002.emcdda.eu.int/2002-ceecs-report/ ection-2-about-ceecs/turkey / turkey- nr-2001-turkish.doc)

Uyuşturucu madde kaçakçılığından elde edilen ve kara para olarak adlandırılan para ile ilgili ekonomiye sokulma yöntemleri hakkında bilgi, "Kara Para" başlığı altındaki bölümde yer verilecektir

Terörist Faaliyetler

Dünyada meydana gelen terör olayları ve buna bağlı olarak ortaya çıkan siyasi istikrarsızlıklar uyuşturucu madde kaçakçılığı ve üretimi için elverişli ortam yaratmaktadır. Terörizm, uluslararası boyuta sahip organize bir suç olup, özünde sindirme, zor, şiddet ve ölüm gibi unsurların yer alır, bu nedenle de bir insanlık suçu olarak kabul edilir.

Terörizm, kimi zaman güvenlik güçlerini meşgul ederek, kimi zaman da bizzat uyuşturucu madde üretimi ve kaçakçılığı faaliyetlerinin içinde yer alarak uyuşturucu madde kaçakçılığını yakından etkileyen bir unsur olarak kendini göstermektedir. Terör örgütleri finans kaynaklarını güçlendirmek için uyuşturucu maddelerin üretimi, sevkiyatı, dağıtımı, satışı, elde edilen kara paranın aklanması olmak üzere uyuşturucu madde kaçakçılığının her safhasında faaliyet göstermektedirler. Terör örgütlerinin güncelliğini korumak için finansal kaynaklara ihtiyaç duydukları bir gerçektir. En kolay ve en çok para uyuşturucu madde ticaretinden geldiğinin farkında olan örgütler ya bizzat ya da perde arkasında uyuşturucu madde trafiğinin içerisinde yer almışlardır. Örneğin, Türkiye'nin gündemini meşgul eden PKK terör örgütünün ana gelir kaynağı uyuşturucu madde kaçakçılığıdır/İnterpol- Daire Başkanlığı, 2000; 19).

Siyasi Değişiklikler

Dünya siyasi konjonktüründeki gelişmeler, uyuşturucu madde üretimi ve kaçakçılık güzergahlarını yakından etkilemektedir. Özellikle son yıllarda yaşanan önemli siyasi gelişmelere bağlı olarak uyuşturucu madde kaçakçılığında meydana gelen yeni eğilimler bunun doğruluğunu desteklemektedir.

Afganistan'da iç savaş görünümü veren silahlı çatışmalar ve tek bir otoritenin ülkenin tümüne hakim olmayışı nedeniyle bu ülkedeki uyuşturucu madde üretim miktarı tüm Dünyadaki üretimin önemli bir bölümünü karşılar duruma gelmiştir.

Bağımsızlığını yeni kazanan ülkelerde yaşanan siyasi ve ekonomik kaosu yanı sıra, bu ülkelerin bazılarında idari yapının henüz tam olarak teşekkül etmemesi ve güvenlik güçlerinin uyuşturucu madde kaçakçılığını önlemeye yönelik olarak gerekli eğitim, araç-gereç ve donanımdan mahrum olmaları belirgin bir zaafiyeti ortaya çıkarmıştır. Bunun sonucu olarak ise yeni rotalar ve organizasyonlar ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak, uyuşturucu ile mücadele, üretim-tüketim ve yasadışı ticaret alanlarında topyekün yapılacak bir savaş olarak görülmelidir. Bu doğrultuda mücadelesini her türlü siyasi kaygıdan uzak tutmaktadır. Uyuşturucu kaçakçılığı yapan ve kullanan insanların, dil, din, ırk özelliklerine bakılmaksızın mücadele etmektedir. Uyuşturucudan elde edilen gelirin hangi grup, bölge veya yasadışı örgütlere gittiğinin bilincinde olarak çalışmalarına aktivite kazandırmaktadır.

3.2. ULUSLARARASI UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI ROTALARI

Balkan Rotası (Şekil-2)

Balkan Rotası, bu güzergahlar içerisinde en önemli rotalardan biri olup aynı zamanda tarihi İpek Yolu'nun da devamı niteliğinde, üretim bölgelerinden başlayıp, Türkiye üzerinden tüketim bölgelerine uzanan bir yoldur. Bu Rota, Güneybatı Asya haşhaş ekim bölgelerinden başlayarak, İran ve Türkiye topraklarını geçip, Balkan Yarımadası üzerinde iki kola ayrılmakta, bir kolu Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Avusturya üzerinden Almanya'ya (**Kuzey Kolu**), diğeri ise Türkiye ve Yunanistan üzerinden çoğu kez deniz yolu ile Batı Avrupa'ya (**Güney Kolu**) ulaşmaktadır. (Şekil 2). (<http://www.cagipolisi.com.tr/27/60-61-62.htm>)

Balkan Rotası, Afganistan ve çevresinde üretilen afyondan elde edilen eroin maddesini, Avrupa uyuşturucu pazarına nakletmek üzere, uzun yıllar kaçakçıların kullandığı önemli bir güzergah olmuştur. Balkan Rotası üzerindeki uyuşturucu madde trafiğinden, güzergah üzerinde bulunan ülkelerin üretici, transit ve tüketici olarak üç ana gruba ayrıldıkları görülmektedir. Bazı ülkeler ise bu üç durumdan aynı anda etkilenmektedir. Coğrafi konumu itibari ile, Güneybatı Asya Haşhaş Üretim

Bölgeleri ve Batı Avrupa Tüketim Pazarı arasındaki eroin trafiğinden, transit ülke olarak etkilenen Türkiye, bu durumun yol açtığı uyuşturucu kullanım problemiyle de karşı karşıya kalmaktadır. Ayrıca Türkiye, doğudan batıya doğal uyuşturucuların trafiğinden etkilenirken, batıdan doğuya ise kimyasal ve sentetiklerin kaçakçılığından etkilenerek çift taraflı bir akıma maruz kalmaktadır. Avrupa ve Rusya üzerinden gelen kimyasal maddelerin hedefi Güneybatı Asya'da bulunan yasadışı uyuşturucu imalathaneleri, sentetik uyuşturucuların hedefi ise Arap ülkeleridir.

Türkiye'nin, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile yoğun mücadelesi ve 1980'li yılların sonunda dünya siyasetinde meydana gelen gelişmeler, özellikle SSCB'nin dağılması ve Balkanlarda yaşanan iç karışıklıklar, Balkan rotasını kaçakçılar açısından güvenli bir rota olmaktan çıkarmıştır. Böylelikle yasadışı uyuşturucu trafiği, kontrolün daha az olduğu ve kaçakçılarca daha güvenli kabul edilen kuzey ve güneydeki rotalara kaymıştır.

Ayrıca yüklü miktarlarda Afgan uyuşturucusunun son gidecekleri yerlere gönderilmeden önce İran üzerinden Gürcistan, Azerbaycan, Ermenistan ve daha az olarak Türkiye'ye ya da Pakistan'dan İran ve Basra Körfezi bölgesindeki diğer ülkelere gönderilmesi , kaçakçılar açısından güvenli bir rota olmaktan çıktığının bir göstergesidir.(Kaçakçılık ve Organize Suçlar ,2003; 124)

Kuzey Karadeniz Rotası (Şekil-2)

Kaçakçılık güzergahları, güvenli yol ilkesi gereği sürekli değişiklikler gösterdiğinden, kaçakçılık açısından güvenli olabilecek kontrol mekanizmalarının kurulamadığı bölgelere kaymaktadır. SSCB'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan yeni yapılanma, otorite boşlukları ve Türkiye'deki mücadelenin olumlu etkileri sonucunda Kuzey Karadeniz'de yeni ve alternatif bir rotanın oluştuğu geçtiğimiz yıllarda tespit edilmiş ve diğer ülkelere de kabul görmüştür. Son olarak 20-22 Eylül 2000 tarihleri arasında Almanya/Wiesbaden'de Alman BKA Teşkilatınca düzenlenen İpek Yolu üzerindeki yasadışı uyuşturucu madde ticareti ile Güneybatı Asya bölgesinden Batı Avrupa'ya ulaşan uyuşturucu maddelerin kontrolüne ilişkin stratejilerin ele alındığı toplantıda Kuzey Karadeniz Rotasının ön plana çıktığı kabul edilmiştir. (Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 127)

Doğu Akdeniz Rotası (Şekil-2)

Avrupa'daki tüketim bölgeleri arasında önemli yollardan biri de Pakistan limanlarından Hint Okyanusu, Kızıldeniz ve Süveyş Kanalına, oradan da Güney Kıbrıs'ın güneyinden geçerek Akdeniz üzerinden Avrupa'ya ulaşan Doğu Akdeniz Deniz Yolu'dur.

Son yıllarda, hem Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Kontrol Programı (UNDCP) raporlarında, hem de İnterpol istatistiklerinde dikkati çeken önemli gelişmelerden biri de, Pakistan'dan Batı Avrupa'ya doğrudan hava ve deniz yoluyla yapılan eroin maddesi kaçakçılığında yaşanan hareketliliklerdir. Pakistan hava limanlarında yakalanan ve hedefi Batı Avrupa olan eroin ile Batı Avrupa hava limanlarında yakalanan Pakistan orijinli eroin bunu net olarak göstermektedir. Bu rotanın ortaya çıkışında Afgan ve Pakistanlı kaçakçıların uyuşturucu pazarındaki paylarını, uyuşturucuyu doğrudan Avrupa'ya göndermek suretiyle artırma istekleri önemli bir sebeptir. Örneğin;

1999 yılı Nisan ayında İngiltere/Manchester havaalanında Pakistan-İslamabat'tan British Airways ile gelen bir yolcunun valizinde yapılan aramada 11 kilo 500 gr eroin maddesi ele geçirilmiştir.

Bu rotanın gelecek yıllarda daha aktif duruma geleceği tahmin edilmektedir. Bu rota ile bağlantılı, Pakistan deniz limanlarından Avrupa'ya doğrudan ulaşan ve uluslararası deniz hukukundan kaynaklanan sebeplerle kontrolü çok zor olan, önceki yıllarda Doğu Akdeniz Rotası olarak tarif ettiğimiz deniz yolunun da göz ardı edilmemesi gerekir. Zira, 1993 yılında Lucky-S, adlı gemide yapılan, 11 ton 30 kilo esrar ve 2 ton 568 kilo baz morfin yakalaması ile Kısmetim-I gemisi ile Akdeniz'in derin sularına batan 3 ton 100 kilo eroin halen hafızalardadır.

Bu Rota KKTC açısından büyük önem taşımaktadır. 23 Nisan 2004 te sınır kapılarının açılması Uyuşturucu madde kaçakçılarına Doğu Akdeniz Rotası üzerinde bulunan G.K.R.Y Limanlarına ulaşmalarına imkan yaratmıştır. Ekonomik ve Güvenli ulaşım imkanları bu rotayı oldukça cezbedici kılmaktadır. KKTC ve GKRY arasında siyasal nedenler dolayısı ile herhangi bir işbirliği olmaması Kaçakçılar açısından

oldukça önemli avantajlar yaratmaktadır. Orta vadede bu güzergahın kaçakçılık amacı ile kullanılabilme riski mevcut olmakta bu nedenle, KKTC tarafınca bu konuda çalışmalar ve önleme tedbirleri alınmaktadır(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003; 129)

ŞEKİL-2

Uluslararası Eroin Kaçakçılığı Rotaları

Çift Basamak Yöntemi (Şekil 3)

Çift Basamak Yöntemi uyuşturucu maddenin güvenli yol ilkesi gereği, riskli bölgeden partiler halinde güvenli bölgelere sevk edilip, depolandıktan sonra uygun zaman ve şartlarda partiler halinde tüketim bölgelerine sevk edilmesidir.

Son yıllarda her üç rota üzerinde çift basamak yöntemi tercih edilen bir yöntem haline gelmiştir. Bunun gereği olarak kaçakçılık organizasyonları Güneybatı

Asya ülkelerinden temin ettikleri uyuşturucu maddeleri Avrupa'ya girmeden önce Doğu Avrupa ülkelerinde depolamakta, uygun zaman ve şartların oluşmasıyla, partiler halinde Batı Avrupa uyuşturucu pazarına sevk etmektedirler.

18.09.2000 tarihinde 175 kilo eroin maddesi Bulgaristan'ın Vidin şehrine bağlı Haskova (Hasköy) yakınlarındaki bir laboratuarda ele geçirilmiş, ayrıca aynı yılın kış aylarında Bulgaristan'a sokulan yaklaşık yarı ton uyuşturucunun Avrupa'ya sevk edilmek üzere çeşitli depolarda bekletildiği tespit edilmiştir(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003;129) (candidates2002.emcdda.eu.int /2002-ceecs-report/ section-2-about-ceecs/turkey/turkey-nr-2001-turkish.doc)

ŞEKİL-3

Uluslararası Eroin Kaçakçılığında Çift Basamak Yöntemi

3.3. UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞINA KARŞI MÜCADELEDE ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE MEVZUAT

Uyuşturucu sadece İnsanların fiziksel ve ruhi yapılarını yok etmekle kalmayıp, genç nesilleri de felç ederek toplumların varlıklarını tehdit etmektedir. Bu sebeple ülkeler uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede milyonlarca dolar para harcamaktadırlar.

Ancak ulusal boyutta yapılan mücadeleler yetersiz kalmakta ve suçun önüne geçilememektedir. Bu nedenle, üretildikten sonra arz bulunan ülkelere götürülen uyuşturucu birden fazla ülkeyi ilgilendirmekte ve uluslararası boyut kazanmaktadır. İşte bu durumda uluslararası işbirliği büyük önem kazanmaktadır(Güngör ve Kınacı, 2001 ;38)

Uluslararası İşbirliği nasıl yapılıyor?

- İnterpol
- BM bünyesindeki kuruluşlar
- AB bünyesindeki kuruluşlar
- Bölgesel Kuruluşlar
- Güvenlik İşbirliği Anlaşmaları
- İrtibat Görevlileri vasıtasıyla .

3.3.1.İTERPOL

Suçun herhangi bir şekilde uluslararası boyut kazanması halinde devreye giren ülke interpol örgütleri diğer üye ülke interpolleri ile işbirliğine gitmektedirler. İnterpol örgütü üye ülke sayısı bakımından BM 'den sonra dünyanın en büyük örgütüdür.

Uyuşturucu madde yakalama olaylarının detayları ve olaya karışan şahıslar, İnterpol Genel Sekreterliğince geliştirilen ST formu doldurularak, Genel Sekreterlik ve ilgili ülkelere bildirilir. Böylece ülkeler hem kendi yaptıkları uyuşturucu yakalama faaliyetlerini tanıtmaya fırsatı bulur, hem de olayda adı geçen şahısların Genel Sekreterlik ve ilgili ülkelerde kaydı olup olmadığı tespit edilmiş olur. (<http://www.iem.gov.tr/iem/?m=1&s=3> l&idno=67)

3.3.2.BM BÜNYESİNDEKİ KURULUŞLAR

BM Uyuşturucu Kontrol Programı (UNDCP)

Görevi uyuşturucu kullanımının kötü etkileri hakkında insanları bilinçlendirmek, uyuşturucu kullanıcılarının tedavi, rehabilitasyon ve topluma kazandırılması konusunda, hükümet, özel sektör ve sivil toplum örgütleri ile birlikte çalışmaktır(http://www.un.org.tr/unic_tur/kisa_undcp.htm)

Uyuşturucu Maddeler Komisyonu (NCD)

Uyuşturucu maddeleri kontrol amacıyla uluslararası taslak anlaşma metinleri geliştirmek üzere kurulmuştur(Güngör ve Kınacı, 2001 ;72)

Uluslararası Uyuşturucu Kontrol İdaresi (INCB)

1961 tarihli Uyuşturucu Maddeler Sözleşmesi uyarınca 1964 yılında kurulmuştur. Ülkeler fenni ve tıbbi amaçlarla kullanılan uyuşturucu ve psikotrop maddelere olan ihtiyaçalarını, bu kuruluşa bildirir. Aynı zamanda söz konusu maddelerin yasadışı yollardan kullanılmasını önlemeye yönelik görevleride vardır([http ://www. sue. gen. tr/modules. php?name=N_ews&file=article&sid= 179](http://www.sue.gen.tr/modules.php?name=N_ews&file=article&sid=179))

Honelea

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele eden ulusal birimlerin başkanları manasına gelmekte olup, yasa uygulayıcısı olan bu başkanlar arasındaki işbirliğini artırmak amacıyla kurulmuştur. Kendi içinde Avrupa, Afrika,Asya Pasifik, Latin Amerika ve Karayipler gurubu olarak sınıflanrılır(Güngör ve Kınacı, 2001 ;73)

FATF (Mali Eylem Görev Grubu)

G-7 ülkeleri (ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada) tarafından Temmuz 1989'da Paris'teki 15.yıllık ekonomik zirve toplantısında, yasadışı uyuşturucu ticareti ile bağlantılı mali sorunların ele alınması ve para aklama ile mücadeleye yönelik mevzuatların standardizasyonu ve üye ülkeler arasında sürekli bir bilgi değişiminin tesis edilmesi amacıyla bir mali eylem grubu (FATF) kurulmasına karar verilmiştir ([http://www.tbb.org.tr/turkce/dergi/dergi47 IFATF.doc](http://www.tbb.org.tr/turkce/dergi/dergi47_IFATF.doc))

333.ABBÜNYE~NDEKİ KURULUşLAR

Avrupa Konseyi Bünyesindeki Pompidou Grubu

1971 yılında zamanın Fransa devlet başkanı POMPIDOU'nun önerisi ile kurulmuştur. Uyuşturucu ile mücadele konusuna çok yönlü bakılarak daha etkin

politikalar üretmek üzerine kurulmuştur(<http://www.avrupakonseyi.org.tr/tur/konsey/bizkimiz.htm>).

Avrupa Birliği Bünyesindeki EUROPOL

Europol, terörizm, kanunsuz uyuşturucu madde ticareti ve diğer önemli uluslararası organize suç olumlarını önleme ve bunlarla mücadele etmede, üye ülkeler yetkili birimlerinin etkinliğini artırmayı ve karşılıklı işbirliğini geliştirmeyi amaç edinen bir Avrupa Birliği İdari Teşkilatıdır. Europol'un misyonu, Avrupa Birliği İdare teşkilatlarının organize suça karşı faaliyetlerine karışan suç örgütleri hakkında etraflı bilgi ile önemli bir katkıda bulunmaktır. Uyuşturucu biriminin adı EDU (Europlo Drug Unıty)'dir (Güngör ve Kınacı, 2001 ;75).

3.3.4.BÖLGESEL KURULUŞLAR

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO)

İlk olarak Türkiye, İran, Pakistan arasında kurulan bu örgütün şu an on üyesi vardır(Güngör ve Kınacı, 2001 ;75)

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ)

Karadeniz havzasının bir barış, istikrar ve refah bölgesine kavuşturulması amacıyla kurulmuştur(<http://www.belgenet.com/arsiv/sozlesme/4392.html>)

Güneydoğu Çalışma Grubu

Balkan Yolundaki Ülkelerin katılımıyla oluşmuştur.Bu yoldaki uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadeledeki politikaları belirler(Güngör ve Kınacı, 2001;75)

Budapeşte Uzmanlar Grubu(BEG)

Doğu Avrupada Sosyalist düzenin çökmesinden sonra meydana gelen değişmelere istinaden Almanyanın önderliğinde kurulmuştur.

Yukarıda sayılan örgütler Türkiye'nin de dahil olduğu bölge örgütlerinin bazılarıdır (<http://www.cagipolisi.com.tr/14/18-19.htm>)

3.3.SGÜVENLİK İŞBİRLİĞİ ANTLAŞMALARI

Uluslararası işbirliğine esas teşkil eden birtakım anlaşmalar vardır. 1906 yılında Çin hükümeti Afyon üretimini yasaklamaya çalışırken, İngiliz tüccarları Hindistandan bu ülkeye uyuşturucu ihraç etmeye çalışıyorlardı. Çin'deki Afyon alışkanlığının çevre ülkelere de yayıyor olmaya başlaması ile Shanghai toplantısına iştirak eden ülkeler Çin'in Afyon üretimi ve tüketimini yasaklaması hususundaki çalışmalarını takdir etmişlerdir. Bunu sonucunda 1909 Shanghai Afyon anlaşması ilk uluslararası anlaşma olarak imzalanmıştır

(www.akistanbul.com/research_detail.asp?id=1 7 - 94k -)

Bu tarihten günümüze kadar birçok Uluslararası anlaşma imzalanmakla birlikte en önemlileri şunlardır.

1961 Tarihli Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi

Bu sözleşme daha önce yapılan Uluslararası sözleşmelerin bir özeti durumunda olup;

Uyuşturucu maddelerin imali, ihracı, ithali, dağıtım,ticareti, kullanılması ve elde bulundurulması sadece tıbbi amaçlarla sınırlandırılmıştır.

Ülkeler bu amaçla yasal düzenlemeler yapmaları, bu yasaları ülkelerinde uygulamaları ve bu mücadelede diğer ülkelerle işbirliği yapmaları karara bağlanmıştır(Güngör ve Kınacı, 2001 ;82)

1988 Tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi:

Uyuşturucu ve Psikotrop maddelerin kara, hava, deniz ve posta yoluyla yapılan kaçakçılığın önlenmesi vurgulanarak ilk defa uyuşturucudan elde edilen kara paranın başka bir varlığa dönüştürülmesinin önlenmesi ve kontrollü teslimatla ilgili

gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak tedbirlere başvurulması vurgulanmıştır(Güngör ve Kınacı, 2001; 84)

3.3.6.İRTİBAT GÖREVLİLERİ:

Yine Uluslararası suç ve suçlarla mücadelede irtibat görevlileri aracılığıyla da haberleşme sağlanmaktadır.

Büroları GKR Y' de bulunan birçok  lke İrtibat Görevlileri ile KKTC görevli birimlerinde işbirliği mevcuttur.

3.4. KKTC'DE UYUŞTURUCU MADDELER İLE İLGİLİ OLARAK YASAL DÜZENLEME:

KKTC' de Uyuşturucu maddelerle ilgili olarak Yasal Düzenlemeler 4/72 sayılı Uyuşturucu Maddeler Yasası ve A.E 21/73 sayılı Uyuşturucu maddeler Tüzüğü ile düzenlenmiştir.

4/72 Sayılı Uyuşturucu Maddeler Yasası:

İlgili Yasa Uyuşturucu Maddeleri üç ana başlık altında incelemiş ve cezalarını bu ayrıma göre öngörmüştür.

Birinci grup'ta yer alan Uyuşturucu Maddeler, Ham Afyon,koka yaprakları,afyon ha  a ı sapları, kenevir,kenevir reçinesi ve kenevir reçinesinin esansı olarak tanımlanmış, 29 Aralık 2004 tarihinde yürürlüğü giren 42/2004 sayılı yasa ile "Amfetamin türevi" Methylenedioxymethamphetamin etken madde içeren preparatlar ( rneğın MDMA, MDA, MDEA, MMDA, PMA, PMMA, DMA, DOET, DOB ve benzeri) maddeler ki bunlar genelde Extacy ve Captagon olarak bilinen maddelerdir, bu guruba dahil edilmiştir.

Söz konusu Uyuşturucu Meddelerle ilgili olarak işlenecek suçlarla ilgili olarak yasa 35.000 YTL'ye kadar para cezası ve/veya 15 yıla kadar hapis cezası öngörmüştür.

Aşağıda Kısım 1 ve 2' de gösterilen Uyuşturucu Maddelerle ilgili olarak yasa, herhangi birini bulundurulması halinde 70.000 YTL para cezası ve/veya 18 yıla kadar hapislik, söz konusu maddelerden herhangi birisini temin etme,tedarik

etme, elde edilmesine aracılık etme, dolaylı veya dolaysız satışını yapma suçlarının işlenmesi halinde 70.000 YTL para cezası ve /veya 20 yıla kadar hapislik cezası öngörmüştür.

A.E 21/73 Sayılı Uyuşturucu Maddeler Nizamnamesi:

İlgili Nizamname Uyuşturucu Maddeler Yasasını dan alınan yetki ile çıkarılmış ve konu ile ilgili olarak düzenlemeler bu Nizamname altında yapılmıştır. Nizamname ile, Nizamname hükümlerine tabi olmak şartıyla,

- a) Kayıtlı hekimler
 - b) Veteriner veya Ruhsatlı pratisyen veterinerler
 - c) Yetkili Zehir Satıcıları
 - d) Reçeteye istinaden ecza vermek için
 1. Bir yönetim hastahanesi, Yönetim Eczahanesi veya yönetim müessesesine
 2. Bu Nizam maksatları bakımından Üyenin (Yönetimin Sağlık ve Sosyal işlerden sorumlu üyesi veya yetkilendireceği şahıs) tasvip edeceği hastahane, eczahane veya müessesede çalışan kayıtlı eczacılar
 - e) araştırma veya öğrenim işleri için kullanılan ve;
 1. Üniversite, fakülte, teknik kollej veya yönetim hastahanelerinde
 2. Bu nizam maksatları bakımından üyenin tasvip edeceği diğer her müesseseye bağlı laboratuvarların sorumlusu olan şahıslar
 - f) Yönetim Kimyageri veya Üyenin yetkili kıldığı diğer her kimyager
 - g) Yiyecek ve Ecza satış kanunu manası içinde ve tahdidinde örnek alma görevi yapan şahıslar
 - h) Ecza ve Zehirler Kanununun 35. maddesi tahdinde üyenin gerekli şekilde yetkilendirdiği şahıslar sınıfına ait olan her şahıs, ilgili meslek, görev veya işini yapmak maksadıyla ve ilgili sınıfın üyesi sıfatıyla lüzumlu olduğu kadar uyuşturucu madde almak ve tassarufunda bulundurmakla yetkilidir.
- Ayrıca Nizamname ile, görevde olan polisler ve vazifeleri sırasında, nakliye işi yapan veya nakliyecilerin emrinde bulunan ve nakliyeciler işi yapmak için yasa

hükümlerine uygun olarak hareket eden şahıslara yasal hükümler uygulanmaz.

1972 yılında çıkarılan Uyuşturucu Maddeler Yasası, günümüze kadar bir çok tadilata uğramasına rağmen bu tadilatların çoğu kez yüzeysel olması nedeni ile günümüz koşullarında birçok eksikler taşımaktadır. Bu eksikliklerin en başta gelenlerinden birisi olan ve Extacy olarak bilinen Uyuşturucu Hapların Uyuşturucu Maddeler kapsamı içinde yer almaması yönündeki durum 29 Aralık 2004 tarihinden itibaren geçerli olan 42/2004 sayılı Uyuşturucu maddeler değişiklik Yasası ile düzeltilmiştir.

BÖLÜM4

KARA PARA AKLAMANIN TANIMI VE ULUSLARARASI MEVZUAT

4.1. KARAPARA'NIN TANIM VE KAYNAKLARI

Güç üzerinde söz sahibi olmak, onu elde etmek, suç işlemenin altında yatan temel motivasyonlardan biridir. Bu nedenle, suç işlenmesinin ardından elde edilen gücün kullanılabilir olması gerekmektedir. Toplumlar, sürekliliklerini sağlamak için, suçun engellenmesine yönelik olarak yasalar ortaya çıkarmışlar, cezalar öngörmüşlerdir. Bu yasalar, suç sonucu elde edilen gücün kullanılabilirliğini etkiler. Çünkü yasalar, suçun işlenmesini engelleyemeseler bile, suç sonucu elde edilen gücün kullanılmasını cezalar yoluyla engelleyebilir. Bu nedenle, doğrudan kara paranın aklanmasına yönelik yasaların çıkarılması, tüm dünyada 15 yıllık mazisi olan yeni bir gelişme olsa da, kara paranın aklanması olgusunun, toplumlarla (veya en azından toplumlarda yazılı veya başka şekilde kuralların oluşmasıyla) yaşıt olduğunu söyleyebiliriz. (Çünkü, suçtan elde edilen gelirin; yasalardan, dolayısıyla yasaları çıkaran ve uygulayan otoriteden gizlenerek kullanması veya bir başka alternatif olarak da, yasal, kabul edilebilir bir gerekçe kazandırılarak kullanılması gerekecektir. Her iki alternatifte de dikkatleri, çekmemek ve kara paranın yasal fonlardan ayırt edilmesini engellemek için kara paraya yasal bir görüntü verilmesi (gizleyerek veya yasal gerekçe, kılıf bulunması suretiyle) amaçlanmaktadır. Aklama olgusunun yukarıda açıklanan tarihsel niteliğinin altını çizmek için, Kara para aklamaya, dünyanın ikinci mesleği de denilmektedir.(Dan CORDTZ, "Dirty Dolars" **Financial world**,1994,Vol.163, sayı 3, syf.20)

Çünkü, malum birinci mesleğin icra edilmesi halinde elde edilen gelir gizlenmez ise bu gelirin kaynağı ortaya çıkakabileceğinden söz konusu gelirin gizlenmesi gerekecektir. Doğal olarak, bunun için, gelirin suçu işleyen beklenen gelirinden dikkat çekici ölçüde fazla olması, elde edilen gelirin kaynağındaki fiilî suç olması (toplum veya yasalar tarafından kabul edilemez olması) ve geliri elde edene aklama için yardım eden bir aklayıcının olması gerekmektedir.

Ünlü İngiliz yazar William Cobbet 1830'da yazdığı yazılarında sanki bu günü anlatırcasına kara para aklayanların hiç utanmadan insanların içinde nasıl da rahatca gezebildiğini anlatır. Kara paranın kumarla olan ilişkisi ve bu suçu işleyen insanların yaptıklarının sanki normal birşeymiş gibi olduğunu sert bir dille eleştirir.

Kirli para öyle birşeydir ki kullanıcı onu normal birşeymiş gibi kabul eder. Böyle bir durumda teröre verilen veya uyuşturucuya verilen savaşta dikkatli olunmalıdır. Uluslararası arenada bu durum titizlikle ele alınmış olup yasalar ve kararnameler bu çizgide alınmaktadır. Kara para suçuna yüzeyden bakmamak gerekir. Kara para binlerce insanın ölmesine neden olabilir.(Monica Serrano;Poul Kenny, Global Gouvernance,2003,433)

Aşağıda kara paranın aklanmasına ilişkin olarak yapılmış bazı tanımlar verilmektedir.

Aklama; suçluların yasadışı faaliyetlerinden elde ettikleri gelirlerinin gerçek kaynağını ve sahiplerini gizleme sürecidir. (www.deltur.cec.eu.int/a-z-alfabetik.html - 258k)

91/308/EEC sayılı Avrupa Konseyi Direktifi kara parayı şöyle tanımlar: Suç sayılan faaliyet olarak direktifte tanımlanan eylemlerden veya bu eylemlere iştirak edilmesinden elde edilen her türlü kazançtır. Direktifte suç sayılan faaliyetler ise genel itibariyle; yasadışı uyuşturucu madde bitkilerinin uyuşturucu madde elde etmek amacıyla yetiştirilmesi, üretimi, yapımı, satışı, ithali, ihracı, bu amaçlarla taşıma veya satın alma veya bu faaliyetlerde kullanılacağını bilerek mali kaynak veya araç-gereç, teçhizat temin etmektir. Genel olarak, uyuşturucu maddelerle ilgili faaliyetlerden elde edilen kazançtır. (www.ces.metu.edu.tr/documents/up2cilt.doc)

Viyana Sözleşmesinin 3.maddesinin 1/a bendine göre 91/308/EEC sayılı direktif çerçevesinde, uyuşturucuya dayalı olarak bir kara para tanımı yapılmış, fakat bu tanımın genişletilebileceği ve üye ülkelerin belirleyeceği diğer suçların da direktif kapsamına alınacağı şerhi konmuştur. Ayrıca Viyana Sözleşmesi'nde kara paranın ikinci anlamı "Bir iktisadi değere sahip maddi ya da gayri maddi, taşınır ya da taşınmaz her türlü varlık ile bu varlıklar üzerindeki bir hakkı veya menfaati kanıtlayan her türlü hukuksal belgeler ve araçlar suç sayılan faaliyetlerden kazanıldığı takdirde "kara para" olarak nitelendirilirler" denerek tanım genişletilmeye

çalışılmıştır.(<http://www.masak.gov.tr/tr/kpMevzuat.htm>)
(<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/124016.htm>)

Aklama; yasadışı gelire yasal görüntü kazandırmak, gizlemek veya şeklini değiştirmektedir.

Yasadışı faaliyetlerden elde edilen gelirin kaynağını, sahibini, kontrol edenini, yerini gizlemek veya şeklini değiştirmek niyetiyle işlem yapılması veya işlem yapılması girişiminde bulunulmasıdır.(http://www.emd.org.tr/ekonom/eko3_dos.htm)

Yasadışı olarak elde edilen varlıkların gerçek kaynağını gizlemek için başka varlıklara transfer edilmesidir.

Yasadışı gelirin ekonomiye aktarılması ve yasal amaçlarla kullanılması sürecidir. (<http://www.fincen.gov/>)

Aklamanın değişik tanımlarını gördükten sonra aşağıda, bir de iktisadi açıdan kara paranın aklanması tanımlanmaya çalışılmıştır. Yasadışı faaliyetler sonucunda elde edilen gelir, kaynağına göre değişmekle birlikte genellikle nakit halindedir ve sahiplerinin kısa vadede harcamayacağı kadar fazladır. Bu nedenle, suçtan elde edilen gelirin uzun vadede harcanabilmesi için:

Gelir;

-Değerini koruyacak,

-İleride kaynağı sorulduğunda yasal olarak kazanıldığı iddia edilebilecek, .

-Veya yetkililerin dikkatini çekmeyecek (yani kaynağı sorulmayacak)

-Elde edildiği yer dışında harcanabilecek, şekilde gizlenmeli veya yasal gerekçe kazandırılmalıdır. Bunun için gelirin bir şekilde aktifleştirilmesi, yani varlığa dönüştürülmesi (çünkü kazanıldığı anda genellikle nakittir) ve çeşitli işlemlere tabi tutulması gerekmektedir.

-Aklama, kısaca bunu yapmaya çalışmaktadır. Yukarıdaki anlatımı bir tanıma dönüştürsek, aklama, yasadışı yollardan kazanılan gelirin, değerini mümkün olduğunca koruyacak, yetkililerin dikkatini çekmeyecek ve kullanılabilirliğini artıracak şekilde (gizleyerek veya yasal gerekçe kazandırarak) başka varlıklara dönüştürülmesi işlemidir.

Tüm bu tanımlar sonucu, aklamanın olması için aşağıdaki unsurların gerektiğini söyleyebiliriz ..

- İşlenen suç sonucunda bir gelir elde edilmesi,
- Bu gelirin, elde eden kişinin beklenen gelirinden belirgin ölçüde fazla olması,
- Gelirin kaynağındaki fiilin suç olması,
- Gelirin kullanılabilirliğini artırmak ve değerini korumak için yasal görüntü kazandırılması veya gizlenmesi.

Diğer taraftan, belki aklamının değil ama yasal olarak aklama suçunun oluşması için gelirin kaynağının kara para tanımı kapsamında yer alan suç olması gerekmektedir. Kara para aklama suçu bazı ülkelerin yasalarında her türlü yasadışı faaliyetten elde edilen gelir olarak tanımlanırken, bazı ülkelerin yasalarında ise sadece belirli suçlardan elde edilen gelirin aklanması halinde söz konusu suçlara ek olarak kara para aklama suçunun da isnat edilebileceği yolunda düzenlemeler yapılmıştır. Ancak, bir ülkede yasalarla suç olarak kabul edilen, buna karşın kara paranın aklanması kapsamındaki suçlar kapsamında bulunmayan bir suçtan elde edilen gelirin de, sahibi tarafından aklanması söz konusu olabilir. Burada fark bu kişiye ek olarak kara para aklama suçundan da ayrıca suç isnat edilmemesindedir.

(<http://www.emd.org.tr/ekonom/eko3dos.htm>)

Yukarıda sayılan unsurlardan en önemlisi, suçtan elde edilen gelirin "kullanılabilirliğini artırmak ve değerini korumak için yasal, gerekçe kazandırılması veya gizlenmesi," unsurudur. Çoğu kez aklama sadece elde edilen gelire yasal gerekçe, yasal kılıf kazandırmak olarak değerlendirilmektedir. (Örnek olarak, gelirin casinolarda aklanması sırasında kumar kazancı olarak gösterilmesi, Sınır-ötesi (offshore) bir bankaya mevduat olarak yatırılan kara paranın sahibine hemen kredi olarak dömnesi gibi)

Aklama (Laundering) teriminin kökeni hakkında muhtelif rivayetler mevcuttur. Bunlardan biri, 1920'lerde ABD'de içki yasağının olduğu dönemlerde, mafya babası Al Capone'un, içki kaçakçılığından elde ettiği gelirlere yasal görüntü kazandırmak için açtığı çamaşırhanelerden geldiği iddiası, bir başkası ise paranın aklanmasının çamaşır yıkamaya benzetilmesinden geldiği iddiasıdır (Ergül, 2001: 1-155).

Bir suçluyu yakalamanın ilk yolu polisiye çalışmalardır. İkinci yolu ise suçluyu elde ettiği geliri harcarken yakalamaktır. Ayrıca, aklanın para kullanılabilir hale geldiğinde suçluların gücünü, dolayısıyla işledikleri suçları artırmaktadır. Bir uyuşturucu kaçakçısı, el konulan uyuşturucunun yerine yenisini üretebilirken, uyuşturucudan elde edilen kazançlarına el konulması onu çok zor durumda bırakır. Diğer bir deyişle, kara paranın aklanmasına ilişkin mücadelede esas amaç, suç örgütlerini dağıtıp, yok etmektir. Bir başka neden de, ileride ayrıntılı olarak tartışılacağı gibi, kara paranın yol açtığı ekonomik ve sosyal dengesizliklerdir.

Temmuz 1989'da On beşinci yıllık Ekonomik Toplantı için sanayileşmiş 7 ülke devlet başkanı ve Avrupa Topluluğu Komisyonu Başkanı, Paris'te bir araya gelerek ekonomik suçlarla mücadele etmek üzere Mali Suçlarla Mücadele Teşkilatı (FATF)'nın kurulmasına karar vermişlerdir. Bu teşkilatın 1989'dan bu yana kara paraya karşı önemli bir mücadele verdiği gözlenmektedir. (http://www.fatf-gafi.org/pages/0,2987,en_322503_79_3223_5720_1_1_1_1_1,00.html)

Gelişmiş ülkelerin bu sorunla kerhen ilgilendikleri yönünde bir iddia vardır. Ancak, kara paranın aklanmasına ilişkin ilk düzenlemeleri yapan, uluslararası girişimlerde bulunan ve sürekli olarak mücadele için kendilerini geliştirmeye çalışan, gerekli önlemleri almayan ülkelere baskı yapan bu ülkelerdir. Çünkü kara paranın en önemli kaynağı olan uyuşturucu bu ülkeler dışında üretilirken, hemen hemen tamamı bu ülkelerde satılmakta, insanlarına zarar vermekte, ekonomilerinden kaynak çekmekte, kısaca tamamıyla bu ülkelerin kontrolü dışında ve onlara zarar vererek varlığını sürdürmektedir. Gelişmiş ülkeler, kara paranın kaynağı olarak çoğunlukla uyuşturucuyu dikkate almaları (son zamanlarda yolsuzluk da önem kazanmıştır) sistemi uyuşturucudan elde edilen gelirin aklanmasını engellemeye yönelik olarak kurmaları hususunda eleştirilebilirler. Örneğin, silah kaçakçılığı da eşit derecede zararlı ve gelir getirici bir suçtur. Ancak, bu defa roller değişmekte, uyuşturucunun aksine silahlar gelişmiş ülkelerde üretilmekte ve çeşitli bölgelerde çatışmaların yaşandığı gelişmemiş ülkelere veya buralarda bulunan gruplara gizlice satılmaktadır(<http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/karapara.htm>)

Kara Para'nın Sisteme Sokulması

Yasadışı yollardan elde edilen kara para, aklanmak için mali sistem içinde bir dizi operasyondan geçmektedir. Bu aklanma sürecini üç aşamaya bölebiliriz. Bunlar, yerleştirme, ayrıştırma ve bütünleştirme aşamalarıdır.

a. Kara Paranın yerleştirme aşaması:

Bu aşama yasadışı yollardan elde edilen nakit paranın bankalara aktarıldığı mali sisteme sokulduğu aşamadır. Bu aşamada kara paranın nakit olarak elde tutulmasından kurtulmak amaçlanmaktadır. Bunun için de, sahte isimlerle hesap açmak, mali kuruluşlarla işbirliği yapmak, paravan şirketler kurmak, bankalar arası transferler yapmak, kumarhane gelirleri gibi göstermek, milli piyango, at yarışı talih oyunlarından faydalanmak gibi bir çok yol bulunmaktadır.

b. Kara paranın ayrıştırma aşaması:

Bu aşamada mali sisteme giren paranın kaynağının kara para olduğunun gizlenmesi amacıyla sıklık, hacim ve karmaşıklık açısından yasal işlemlere benzeyen bir dizi mali işlem yapılmaktadır. Aklayıcı amaçla yapılan bu işlemlerle, gelir, elde edildiği kaynaktan fiziksel ve nedensel olarak uzaklaştırılmakta, iz sürülmesi çok zor hale getirilmektedir.

c. Kara paranın bütünleştirme aşaması:

Ayrıştırma aşamasının başarılı olması durumunda, kara para ülke ekonomisine ve finansal sisteme yasal yollardan elde edilmiş gibi aklanarak girmektedir. Bu paralarla fonlar oluşturulup ekonomiye entegre olmakta ve yasal fonlardan bir farkı kalmamaktadır.

(<http://www.buik.net/subcommittee/ekonomik/showarticle.asp?Aid=190>)

Kara Paranın Kaynakları

Teorik olarak, kaynağında suç olan bütün faaliyetlerde kara para ortaya çıkar. Bu durumda, hem suç sektörünün hem de düzenlemelere uymayan sektörün tamamen kara para kapsamına girmesi gerekirdi. Ancak, kara para aklama suçunu bazı ülkeler her türlü yasadışı faaliyetten elde edilen gelir olarak tanımlamışken, bazı ülkeler

sadece belirli suçlardan elde edilen gelirin aklanması halinde, kara para aklama suçunun doğabileceği yolunda düzenlemeler yapmışlardır.

Bununla birlikte, yasalarla suç olarak kabul edilen, ancak kara paranın aklanması kapsamındaki suçlar arasında bulunmayan bir suçtan elde edilen gelirin de, sahibi tarafından aklanması gerektiğini, bu durumda farkın bu kişiye ilk suça ek olarak, kara para aklama suçundan da ayrıca suç isnat edilmemesi olduğunu tekrar hatırlatıyoruz. Konuya ilişkin literatürde kaynağı suç olan ama kara para kapsamına alınmayan suçlardan elde edilen gelirlere (örneğin vergi kaçırma) gri para denilmektedir.

Ülkelerin kara paraya ilişkin yasal düzenlemelerinde, aşağıdaki örnekler verilmektedir:

1) Uyuşturucu 2) Kaçakçılık 3) Silah Kaçakçılığı 4) Nükleer madde ticareti 5) Hileli iflas 6) Rüşvet 7) Zimmete para geçirme 8) Hırsızlık 9) Çocuk kaçırma 10) Gasp 11) İçerden öğrenenlerin ticareti 12) Vergi kaçakçılığı 13) Kiralık katillik 14) Mafya gelirleri (uyuşturucunun yanında tefecilik, yasa dışı kumar oynatma araba hırsızlığı, kadın ticareti, şantaj, kalpazanlık, sahtecilik vs.)
(<http://www.ceterisparibus.net/hukuk.htm#> 3)

Konuya ilişkin düzenlemeleri başlatan gelişmiş ülkelerin, özellikle uluslararası boyutta ağırlıklı olarak uyuşturucudan elde edilen kara para ile ilgilendikleri hususu eleştiri konusu olmaktadır. Nitekim FATF tavsiyelerinde ve Viyana sözleşmesinde, ülkelerin, uyuşturucudan kaynaklanan gelirleri yasalarında kara para kapsamına almaları zorunlu tutulmuştur. Konuya ilişkin son aşamalarda uyuşturucu ve yolsuzluk en önemli kaynak olarak görülmektedir. Bazı ülkelerde, kaçakçılığın (özellikle sigara ve içki) önemli miktarda olduğu görülmektedir (<http://www.tbb.org.tr/turkce/karapara/50%20Soruda%20Karapara.doc>).

Kara Para Miktarı'nı Etkileyen Faktörler

Bir ülkedeki kara para toplamını üç faktör belirler:

-Suçun işlenmesi ve suçtan elde edilen kara paranın aklanması aynı ülkededir (Ülkedeki kara para miktarını artırır),

-Suç başka ülkede işlenmişken, elde edilen kara para aklanmak üzere ülkeye gelir (Ülkedeki kara para miktarını artırır)

-Suç ülkede işlenmiş ancak, elde edilen gelirler gönderilmiştir (Ülkedeki kara para miktarını azaltır)

Kara paranın en önemli kaynağı olan uyuşturucu için yukarıdaki ayırımı incelersek birinci grupta sadece gelişmiş ülkeler, ikinci grupta, başta sınır-ötesi merkezli olmak üzere ülke çapında kara paranın aklanması için yeterli önlemleri almamış ülkeler ve uyuşturucu üreten ya da uyuşturucu yolunda olan ülkeler (uyuşturucu satışlarından elde edilen gelirin sahiplerinin bu ülkede ikamet ettiği varsayımıyla), üçüncü grupta ise yine gelişmiş ülkeler (ancak kara paranın aklanmasına ilişkin olarak oldukça sıkı önlem alınmıştır.) yer almaktadır. Doğal olarak; her ülke için bu ayırımın sınırları net olarak çizilemez. Örneğin, gelişmekte olan ve uyuşturucu üretiminde olan bir ülkenin ikinci grupta yer alması gerekir, ancak bu ülkenin, vatandaşlarının uyuşturucu kullanması ölçüsünde birinci gruba, hatta kara para için aldığı önlemlere bağlı olarak üçüncü gruba dahi girmesi teorik olarak söz konusu olabilir.

Ancak, bu tip durumların istisnai olduğunu, normal olarak ülkelerin ilk yapılan ayırımıya göre sınıflandırılabilceği söylenebilir, Çünkü genel olarak gelişmekte olan ülkelerde, hem bireylerin gelir seviyesi uyuşturucu tüketimini finanse edemeyecek oranda düşüktür, hem de kara paranın aklanmasına ilişkin yeterli önlemler alınmamıştır.

Uyuşturucu için verdiğimiz örneği daha da somutlaştırsak, Avrupa'da tüketilen uyuşturucunun üretimi, altın hilal ülkelerinde (Afganistan, Pakistan, İran) uyuşturucu yolu ise Türkiye ve son zamanlarda Rusya; Amerika'da tüketilen uyuşturucunun üretimi ise Latin Amerika (başta Kolombiya) üzerindedir. (http://www.remgo.com/1109/yorum.php?subaction=showfull&id=1099634366&archive=&start_frm=&ucat=1&)

4.2.BAZI KARAPARA AKLAMA YÖNTEMLERİ VE ARACI KURUMLAR

Sanıldığıının aksine kara paranın her zaman için gelire yasal bir neden kazandırma (yasal gerekçe kazandırma, yasal kılıf bulma) değildir. Aklama ikiye ayrılır.Birincisinde, yani yasal gerekçenin kazandırılması durumunda aklayıcı kullandığı yöntemlerle; paranın kaynağının yasal olduğunu, aksi açıkça ispatlanıncaya kadar rahatlıkla iddia edebilir. İkincisinde, gizlenmesi durumunda ise bir inceleme sonucunda gelirin kaynağının yasal olmadığı ortaya çıkar, çünkü aksini iddia edecek herhangi bir işlem yapılmamıştır.Ancak bu durumda, inceleme başlatacak yeterli emare yoktur. Ayrıca yapılan işlemlerin fazlalığı, kompleksliği gibi nedenlerle incelemenin aklanan paraya veya en azından tümüne ulaşması çok zordur. Aslında her iki durumda da amaç dikkat çekmemek olmakla birlikte, birincisi inceleme anında güvenli, diğeri ise incelemenin başlatılmamasını sağlamak, yetkililerin dikkatini çekmemek açısından daha güvenlidir (<http://www.tbb.org.tr/turkce/karapara /50%20Soruda%20Karapara.doc>)

Aşağıda önce kara paranın aklanması için kullanılan kurum ve yöntemlere örnekler verilecek, ardından ise söz konusu kurum ve yöntemlerin bir arada kullanılmasıyla gerçekleşen kara para aklama tekniklerine ilişkin örnek olaylar verilecektir .

Şirinler (Smurfing) Yöntemi

Ülkeden ülkeye değişmekle birlikte konuyla ilgili düzenlemelerin yapıldığı ülkelerde belirli tutarların üzerindeki nakit işlemlerin bildirilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Bu limit ABD için 10.000 dolardır. (Türkiyede de 4208 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 8. maddesinin değişmeden önceki hükümlerine göre; yükümlüler taraf oldukları ve aracılık ettikleri tutarı 5 milyar lira veya muadili dövizli aşan maddede yazılı her türlü işlemi MASAK'a bildirmek zorunda idi. Bu tutar, tespit edildiği tarihte yaklaşık 20.000 ABD dolarına tekabül etmekte idi.) (KKTC'de de bu rakam 20.000ABD Dolarıdır). (55/99 sayılı Kara Para Aklama Yasası)

Bildirim yükümlülüğünden kurtulmak için eldeki fon bu limite yakın tutarlara bölünür ve çok sayıda kişi (smurf) tarafından çok sayıda bankaya veya aynı bankanın farklı şubelerine yatırılır.

Kaba bir hespla örneğin 20 kişi bir banka veya farklı şubelerine 9.000'er dolar yatırırsa, günde 180.000 dolar, 10 günde 1.800.000 dolar yatırılmış olur. Aynı işlem aynı kişiler tarafından bir başka bankaya da yapılırsa bunun anlamı 10 günde 3.600.000 dolarlık bir tutarın nakit bildirim zorunluluğu olmadan bankaya yatırılmış olması demektir.(Bu durum sadece nakit işlem bildiriminden kurtulmayı sağlar, yoksa şüpheli işlem bildirimini şüphelenilen her durumda yapılabilir) Para bu şekilde sisteme girmiş olur (Yerleştirme aşaması). Bu şekilde sisteme giren para kasa çekleri, havale veya fiziki olarak ülke dışına çıkarılabilir. (<http://www.masak.gov.tr/tr/kp/Yontem.htm>) (Kara Paranın Aklanması Suçu ile Mücadele ve Bankaların Yükümlülükleri,2003; 19)

Finansal Kuruluşlarla İşbirliği

Finansal kuruluşların iki tip bildirim yükümlülüğü olduğu daha önce aktarılmıştı. Bunlardan ilki belli bir limitin üstündeki tüm nakit işlemlerin bildirim diğeri ise miktarına bakılmaksızın tüm şüpheli işlemlerin bildirimidir. Bildirim yükümlülüklerini aşmanın bir yolu da, bildirim tutarının üstünde paranın yatırıldığı kuruluşun yönetimi ile veya çalışanı ile anlaşarak bildirimin yapılmamasını, yanlış doldurulmasını veya tanınan muafiyetlere sokulmasını sağlamaktır. Bazı kamu kurumları ve bankalar ile sürekli işlemler yapan tanınmış şirketler bildirim yükümlülüğünden muaf tutulabilmektedirler. Doğal olarak finansal kuruluşların yönetimi aklayıcılar tarafından ele geçirilirse anlaşma yapmaya dahi gerek yoktur. Suç örgütlerinin finansal kuruluşlara özellikle de bankalara sahip olmaları kendilerine kara para aklamak için büyük olanak vermektedir. Örneğin, son zamanlarda Rusya'da suç örgütlerinin bankaların % 50'sine sahip oldukları iddia edilmektedir. Elbette bir banka için yapılacak çok ayrıntılı bir denetim, (belirli bir günde yatan paralar bunun bağımsız bir kaynaktan tespiti .. v.s) alt veya üst düzeydeki bu işbirliği ortaya çıkarabilir. İç denetim organları da eğer üst düzey işbirliği yoksa ki aklanacak kara para miktarına bağlı olarak çoğunlukla olması

yükümlülükleri sistemine özen göstermeleri yüzünden yapılan değişiklik göstermelik şirketlerin kullanıldığı bir olayla başlamıştır."Pizza Connection" denilen olayda bir uyuşturucu kaçakçısına ait olduğu bilinen pizza dükkanları ağından yatan büyük miktardaki nakitlere karşın, Boston Bank (ciddi ve büyük bir banka) bildirimde bulunmamıştır.Olaya "Pizza connection" denilmesi pizza dükkanları uyuşturucu dağıtımı hem de yukarıda açıklanan şekilde para aklama için kaynaklanmaktadır(Kara Paranın Aklanması Suçu ile mücadele ve Bankaların Yükümlülükleri,2003 ,23).

-Paravan (Kağıt Üstündeki) Şirketler

Göstermelik şirketlerden farklıdırlar.Göstermelik şirketler aklama işi esas amaç olmakla birlikte yasal bir faaliyet, mal ve hizmet üretimi, büro söz konusudur. Oysa bu şirketler sadece kağıt üstünde vardılar.Paravan şirketlerin kullanılmasındaki amaç ayırıştırma aşamasında fon transferlerinin bu şirketler üzerinden geçirilmesi suretiyle inceleme anında iz sürmeyi zorlaştırmaktır. Sır saklama yükümlülükleri gereği ortakların dahi öğrenilmesinin mümkün olmadığı bu şirketleri, sınır-ötesi merkezlerde vergi politikalarının gereği kurulan şirketlerden ayırt etmek güçtür. 1989 yılında bir aklama operasyonunda kurulmuş 29 adet paravan şirket tespit edilmiştir.Tamamen kağıt üstünde varolan bu şirketler iş çevrelerinde kullanılan deyimle "Masa, kasa,adres,kısa" şirketler bile değildirlr(http://www.emd.org.tr/ekonom/eko3_dos.htm). (<http://sozluk.sourtimes.org/show.asp?t=kara+para+aklama+yontemleri>)

Bankadan Bankaya Transfer

Bilindiği gibi bankalar ellerinde biriken nakit fazlasını merkeze, bir başka şubeye veya merkez bankasına gönderirler.Bankanın işbirliğinin gerektiği bu yöntemde kara para merkez bankasına yatırılarak sisteme girer(http://www.yayin.adalet.gov.tr/7_sayi.htm)

Nakdin Fiziken Ülke Dışına Kaçırılması

Nakdin fiziken ülke dışına çıkarılması (Currency smuggling) yöntemi kara paranın kazanıldığı ülkeden, bu ülkedeki sıkı düzenlemeler nedeniyle, fonların denetim, veya işbirliğine müsait kuruluşların mevcut olması gibi faktörleri dikkate alarak, kolaylıkla plase edilebileceği bir banka ülkeye fiziki olarak çıkarılması işlemidir. Bu işlem sonucunda, kara para halen nakit birimindedir. Bu özelliği yukarıda sayılan tekniklerden bu işlemi ayırır. İşlem, aklayıcıya suçtan sağlanan gelirin elde edildiği ülkeden dışarı çıkarılmasını sağladığı için, kara para ile kaynağı arasındaki bağı ciddi ölçüde zayıflatma imkanı verir. Daha sonra ikinci ülkeden ilk ülkeye doğrudan veya başka bir kaç ülkeyi dolaşarak, fon transferleri yoluyla geri dönebilir. Bu tekniğin avantajları ve dezavantajları paranın kaçırıldığı ulaşım aracına, para miktarına, ülkenin gümrüklerindeki kontrole... vb nedenlere göre değişir. Bilindiği üzere kara paraya ilişkin düzenlemeler dışında birçok ülkede sermaye hareketlerine getirilen sınırlamalar nedeniyle gümrükte beyan zorunluluğu vardır. Ama sermaye hareketlerinden farklı olarak kara para ülke dışına fiziken;

- Normal uçak yolculuğuyla,
- Özel uçakla,
- Kargo yoluyla,
- İhracat yoluyla, (Malın içine paraların saklanması)
- Kara veya deniz yoluyla, çıkarılabilir.

Son yıllarda gelişmiş, ülkelerde kara paranın fiziki olarak ülke dışına çıkarılmasının arttığı gözlenmektedir. Bu durum, gelişmiş ülkelerde plasman araştırmasının engellenmesine yönelik sistemin etkin olarak işlemeye başladığının göstergesi olarak değerlendirilmektedir (Kaçakçılık ve Organize Suçlar, 2003; 73).

Döviz Büfeleri

Bir çok ülkede bulunan ve nakit ağırlıklı çalışan bu kurumlarda para değiştirilir. Bunun ilk avantajı suç geliri ile eldeki paranın değişmesi nedeniyle gelirin kaynağından bir ölçüde uzaklaşmasıdır. İkinci olarak küçük banknotların büyüklerine çevrilmesi imkanı vardır. Üçüncü olarak nakit karşılığında bazı parasal araçlar (seyahat çekleri, euro çek, kişisel çek..vs.) verebilmektedirler. Son olarak bazı

ülkelerde döviz büfelerinin fon transfer edebilme olanakları vardır.Büfeler bankalar kadar ciddi denetime tabi olmadıklarından, bu durum önemli bir avantaj yaratmaktadır.Aynı nedenle büfelere sahip olmanın bankalara sahip olmadan daha kolay olduğu unutulmamalıdır.Nakit halindeki yasadışı gelir döviz bürosu tarafından alınıp finansal sistem içerisinde plase edilebilir.Bir çok ülkede döviz bürolarının bildirim yükümlülükleri vardır.Ancak suçlularla, iş birliği yapmaları mümkündür.Plasmanı döviz bürosu kendi adına açtığı mevduat hesapları sayesinde gerçekleştirebilmektedir.Özel düzenleme yapılmazsa bu hesapları gerçek sahibi olarak kara paranın sahibi yerine döviz bürosu görülmektedir.Daha sonra müşterilerinin talimatları doğrultusunda bu hesaptan ödemeler yapılabilir(Ergül,2001:41).

Naylon ithalat / ihracat Faturaları-Sahte Faturalar

İthalat faturaları ve ihracat faturaları olduklarından düşük veya yüksek gösterilir ve aradaki fark kara parayı açıklamak için kullanılır.Bu yönteme ilişkin olay bazında örnek bölüm sonunda verilmektedir . Finans Dışı Sektörler bu bölümde finans sektörünün dışında yer alan kurumların kara paranın aklanmasında kullanılmalarına ilişkin açıklamalar yapılmaktadır. Bu kurumların da aklayıcılar tarafından finansal kuruluşlara benzer şekilde ancak genellikle plasman kapsamında kullanıldıkları söylenebilir.Bu kurumların bir kısmı ülkemizde bulunmazsa da gerek aklama işlemlerinin uluslararası niteliği, gerekse aklama olayını belirginleştirmek için anlatılmalarının yararlı olacağı düşünülmektedir(Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003;73).

Casinolar, Kumarhaneler ve Benzer İşletmeler

Casinolar , birçok finansal işlemin (kredi açılması, vadesinin uzatılması, kiralık kasa hizmeti verilmesi, çeklerin ciro edilmesi, fonların havale edilmesi) gerçekleştirilmesine olanak sağlayan yerlerdir. Aklayıcılar , çok büyük miktartlı nakit parayı casinoya yerleştirebilir ve bunu yaparken de herhangi bir bildirim yapılmasını isteyebilir. Aksi takdirde parasını başka yere götüreceğini belirtebilir. Herhangi bir bildirimde bulunmadan casinoya yatırılan para artık casino çekleri ile her an çekilebilir veya transfer edilebilir. Parçalama dediğimiz işlem burada da karşımıza çıkmaktadır. Kara para, bildirim yükümlülüğüne ilişkin limitin altında, dikkat çekmeden fişe çevrilebilir. Diğer taraftan casino sahiplerinin işbirliği ile kara paranın kumar kazancı olarak gösterilmesi veya bildirim limitinin üstündeki nakdin bir kerede yatırılması mümkün olabilir (Kaçakçılık ve Organize Suçlar,2003;73) (www.masak.gov.tr/tr/kp_Yontem.htm)

Otomobil, Uçak, Tekne, Gayrimenkul Gibi Lüks Malların Satıcıları

Bu satıcılardan sattıkları malları nakit karşılığı alan aklayıcılar, elde nakit halinde bulunan yasadışı gelirin nakit bildiriminden kurtarılması imkanına kavuşmaktadırlar. Lüks malların satın alınmasının;

-Lüks bir yaşam sağlama

-Dikkatleri çekecek kadar büyük miktardaki nakdi bazı değerli ama dikkatleri çekmeyecek varlıklara dönüştürme

-Böylelikle suçtan elde edilen geliri kaynağından uzaklaştırma,

olmak üzere üç temel nedeni vardır. Ancak, bu varlıklar müsadere aşamasında diğer varlıklara göre daha kolay müsadere edilebilme riskini taşımaktadırlar . Bu işlem sonucu kara parayla satın alınan varlıkların başka bir yerde veya başka bir ülkede satılması ile kaynaktan daha da uzaklaşılabilir. Ayrıca bu mallar doğrudan suç faaliyetlerinde kullanılabileceği gibi, suçlular arasında ödeme aracı olma işlevini de görebilirler. Kara paranın aklanması, geliri kullanılabilir hale getirmek anlamına geldiğinden ve bu kullanılabilir gelirin bir kısmı yeni suç faaliyetlerini finanse etmek için harcanacağından bu malların ödeme aracı olarak kullanılmaları önemli bir husustur. Diğer taraftan bu konuda başka bir iddia da lüks bir yaşam tarzını sağlamak isteyen kara para sahiplerinin, bu maldan satın almak yerine kiralamayı müsadere riski nedeniyle tercih ettikleridir. (www.tbb.org.tr/turkce/karapara/50% 20 Soruda% 20Karapara.doc -)

4.3. KARAPARA AKLANMASININ ÖNLENMESİNE YÖNELİK ULUSLARARASI MEVZUAT VE İŞBİRLİĞİ

Uluslararası düzeyde birlikte mücadelenin gerekliliğine inanan ülkelerin bir araya gelmesiyle bazı uluslararası enstrümanlar oluşturulmuştur. Karaparanın aklanmasının önlenmesine ilişkin uluslararası girişimler, yönedikleri alan açısından iki farklı özellik göstermektedirler .Bunların bir kısmı mali sistemi dikkate alarak, karaparanın mali sistem aracılığı ile aklanmasına karşı önlemler getirmiş olduğu halde, bir kısım uluslararası girişimler ise daha çok cezai yaptırımlar öngörmek ve uluslararası cezai işbirliğini güçlendirmek suretiyle karaparanın aklanmasının önlemesi amacına yönelmiştir. Bu enstrümanlardan bazıları şunlardır:

4.3.1.BM ÇATISI ALTINDAKİ MEVZUAT

Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı BM Sözleşmesi

19 Aralık 1988 tarihinde imzaya açılmış olup, şimdiye kadar 89 ülke tarafından imzalanmıştır. 20 ülke tarafından onaylandıktan sonra 20 Kasım 1990'da yürürlüğe giren Sözleşme, uluslararası ceza hukuku alanında şimdiye kadar benimsenmiş olan en detaylı ve geniş enstrümanlardan biri olup, tüm dünyada konu ile ilgili ulusal kanun ve uygulama tekniklerini uyumlaştırmayı hedeflemektedir. Sözleşme ile; uyuşturucu madde kaçakçılığı ile ilgili faaliyetlerin ve bu faaliyetler sonucu elde edilen kazançların aklanmasına dair işlemlerin cezai müeyyidelere bağlanması üzerinde anlaşmaya varılmıştır.

Sözleşmede, Kara para aklama yöntemleri çeşitlilik göstermekle beraber, en sık başvurulanan metotlar olarak ;

- 1-Paravan şirketlerin kurulması,
- 2-Sahte ve şişirilmiş fatur~ların kullanılması,
- 3-Kumarhane ve bahis işletmelerinin kullanılması,
- 4-Vergi sığınağı ülkelerden alman kredi kartlarının kullanılması,
- 5-Nakit alımlarının yapılması,
- 6-Yabancı ülkede bloke edilen paranın, teminat olarak gösterilmesi suretiyle bulunduğu yerdeki bir bankadan ~edi alınması,
- 7-Paranın yurtdışına kaçırılması,
- 8-Kıymetli evraka dönüştürülmesi,
- 9-Serbest bölgelerde sunulan mali hizmetlerden yararlanılması,
- 10-Turizm şirketleri kurulması,
- 11-Gayri menkule yatırım yapılmasıdır .

Konvansiyonun giriş bölümünde de belirtildiği üzere; Viyana Konvansiyonunun hedeflerinden biri, yasadışı uyuşturucu kaçakçılığı yapan kişileri, faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlardan mahrum ederek, onları da bu suçları işlemeye iten temel nedeni ortadan kaldırmaktır. Dolayısıyla, Sözleşmede kara paranın aklanmasının önlenmesine ilişkin hükümlerde yer almaktadır. Ancak burada belirtilmesi gereken husus; Sözleşmenin isminden de anlaşılacağı üzere sadece

uyuşturucu kaçakçılığından elde edilen kazançların aklanmasının, Sözleşme kapsamında suç olarak kabul edilmiş olmasıdır.

(<http://www.gumruk.gov.tr/content.aspx?cT=O&cid=0> _2_6)

Basie Komitesi İlkeler Bildirisi

Belçika, Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Hollanda, İsveç, İsviçre, İngiltere, ABD ve Lüksemburg Merkez Bankası temsilcileri ve denetim otoritelerinden oluşan Basle Komitesi'nin Aralık 1988'de yayımladığı İlkeler Bildirisi ile, bankacılık sistemi yoluyla karaparanın aklanmasını önlemek amacıyla mali kurumların benimsemesi gereken temel politika ve uygulamalar belirlenmiştir

(<http://www.masak.gov.tr/tr/kronoloji.htm>)

(<http://www.gumrukkontrolor.org.tr/yayinlar/dergiler/icerik/40/4.htm>)).

Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine Yönelik Mali Eylem Görev Grubu (FATF)

G-7 ülkeleri (ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada) tarafından Temmuz 1989'da Paris'teki 15.yıllık ekonomik zirve toplantısında, yasadışı uyuşturucu ticareti ile bağlantılı mali sorunların ele alınması ve para aklama ile mücadeleyle yönelik mevzuatların standardizasyonu ve üye ülkeler arasında sürekli bir bilgi değişiminin tesis edilmesi amacıyla bir mali eylem grubu (FATF) kurulmasına karar verilmiştir.

Kurucu ülkelerin yanı sıra FATF'a katılan ülkeler AB'a üye diğer ülkeler, Avustralya, Avusturya, Finlandiya, Hong Kong, İzlanda, Yeni Zelanda, Norveç, Singapur, İsveç, İsviçre ve Türkiye'dir.

FATF tarafından üye ülkelerde kara paranın aklanmasına önlemek ve uluslararası işbirliğini sağlamak amacıyla, Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı R (80) 10, Viyana Konvansiyonu ve Basle Komitesi ilkeleri temel alınarak, 40 adet tavsiye kararı oluşturulmuştur. Üye ülkelerin FATF tavsiyelerine uyumları iki şekilde incelenmektedir. İncelemelerin birinde, üye ülkelere her sene standart bir soru formu gönderilerek bunların düzenli olarak cevaplandırılması istenilmektedir. Toplanan cevaplar ile ülkelerin FATF tavsiyelerini uygulamada gösterdiği gelişmeler toplu olarak değerlendirilmektedir. Diğer incelemede ise, her FATF üyesi ülke, diğer üye

ülkelerinin uzmanlarından oluşan heyetler tarafından yerinde incelenmekte, söz konusu ülkenin tavsiyelere uymada gösterdiği gelişmeler ve eksik kalan yönler kapsamlı olarak ve tarafsız bir şekilde değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmenin sonucunda ise inceleme konusu ülke hakkında rapor yayımlanmaktadır(Kara Para Endüstrisi ve Aklama Suçu, 2001; 105)(<http://www.tbb.org.tr/turkce/karapara/50%20Soruda%20Karapara.doc>).

4.3.2. AB MEVZUATI

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin R (80) 10 sayılı Tavsiye Kararı

Avrupa Konseyi Uzmanlar Komitesinin 1977-1980 yılları arasında kara paranın aklanmasıyla ilgili olarak yaptığı çalışmaların bir sonucu olan "Suç Kaynaklı Paranın Saklanması ve Transferine Karşı Tedbirler Hakkındaki Tavsiye Kararı" Bakanlar Komitesinin 27 Haziran 1980 tarihli toplantısında kabul edilmiştir. Tavsiye Kararında "suç kaynaklı fonların bir ülkeden diğerine transferi ve ekonomik sisteme girerek aklanması süreci, ciddi problemler neden olmakta, başka suçların işlenmesini teşvik etmekte ve olayın ulusal ve uluslararası düzeyde yayılmasına sebep olmaktadır" ifadesine yer verilerek, üye ülke hükümetlerine bankacılık sisteminde para aklamayı önlemek üzere alınabilecek bazı tedbirler önerilmiştir. Zamanında gereken önem verilmeyen bu Tavsiye Kararından FATF tavsiyeleri ve AT Direktifinin hazırlanmasında yararlanılmıştır(Kara Para Endüstrisi ve Aklama Suçu, 2001;121)

Suç Kaynaklı Gelirlerin Aklanması, Aranması, Zaptedilmesi ve Müsadere Edilmesi Hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi

Viyana Konvansiyonu'nun hazırlanması esnasında, Viyana Konvansiyonu'nun bazı sorunlara değinmediği veya çözümünü taraflar arasındaki ikili veya çoklu anlaşmalara bıraktığı göz önüne alınarak daha sıkı yükümlülüklerin yerinde olacağı, kara paranın kaynağını sadece uyuşturucu ticareti ile sınırlandırmanın önemli miktarda kazanç sağlayan diğer ağır suçları göz ardı etmek olacağı, ayrıca uluslararası işbirliği için öncelikle ulusal sistemlerin kazançları izleme, arama ve müsadereye ilişkin hükümlerle takviye edilmesi gerektiği göz

önüne alınarak hazırlanan Strasbourg Konvansiyonu Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 18-21 Haziran 1990 tarihlerinde yapılan toplantısında kabul edilerek imzaya açılmıştır(Kara Para Endüstrisi ve Aklama Suçu,2001; 105)(<http://www.tbb.org.tr/turkce/karapara/50%20Soruda%20Karapara.doc>).

Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine Dair Avrupa Topluluğu Konsey Direktifi

FATF 'ın 1989 son baharında kurulmasından bu yana bu oluşumun üyesi olan AB üyeleri ve Avrupa Komisyonu, kara paranın aklanmasının uluslararası boyutunu Tek pazarda suçlular tarafından bu tür faaliyetlerin yürütülmesinin topluluk mali sistemine vereceği zararları göz önünde bulundurularak bu konuda tedbir alınması gerektiğine karar verdiler. Bunun sonucu olarak Avrupa Konseyi Mart 1990'da AT Bakanlar Konseyine para aklanmasına ilişkin bir Konsey Direktifi önergesi sundu; Avrupa Parlamentosunda yapılan görüşmeler sonrasında Haziran 1991'de Direktif kabul edildi.

23 Mart 1990 tarihli Konsey Direktif önergesini açıklama bölümünde (Explanatory memorandum) yer aldığı üzere, Direktifin 1 inci maddesindeki kara paranın aklanması tanımı Viyana Konvansiyonunda alınmış, ancak uyuşturucu kaçakçılığının yanısıra, diğer ağır suçların da mali sistemin güvenilirliğini tehlikeye düşürdüğü ve mali kurumların fonların yasadışı kaynağından şüphelenmeleri durumunda müsnet suçun uyuşturucu kaçakçılığı olduğunu tespit etmelerinin mümkün olmadığı göz önüne alınarak, müsnet suç kapsamına diğer ağır suçlar da dahil edilmiştir.

Direktifin birinci maddesinde, direktifin uygulanacağı mali kurumların tanımlarıyla birlikte para aklama tanımı da yer almış, 1. nci madde ise para aklamanın yasaklanması yönünde üye ülkelerin gereken düzenlemeleri yapmaları istenmiştir.

3 ve 4 üncü maddelerde mali kurumlara kimlik tespiti ve kayıt tutma kurallarına ilişkin yükümlülükler getirilirken, 5 inci maddede mali kurumların şüpheli gördükleri işlemleri özel dikkat göstermeleri istenmiştir. 6 ncı maddede adı geçen kurum yönetici ve çalışanlarının üye ülke otoriteleriyle işbirliğine gitmeleri, 7 nci maddede şüpheli gördükleri işlemleri yapmaktan kaçınmaları, 8 inci maddede

haklarında otoritelere bilgi verildiğinden müşterilerini haberdar etmemeleri gerektiği belirtilmektedir.

9 uncu maddede mali kurumların yönetici ve çalışanlarının, otoritelere konu ile ilgili iyi niyetle bilgi vermelerinin, sır saklama yükümlüğünün ihlali anlamına gelmeyeceği, 10 uncu maddede adı geçen kurumların denetimler sırasında para aklamaya dair kanıt tespit etmeleri durumunda para aklama ile mücadelede sorumlu otoriteleri haberdar etmeleri gerektiği, 11 inci maddede kurumların gerekli kontrol yöntemleri, haberleşme sistemleri ve eğitim programlarını yürürlüğe koymaları gerektiği yer almıştır.

Direktifte ayrıca, mali kurumların dışında olup, para aklama amacıyla kullanılma ihtimali bulunan faaliyetleri yürüten teşebbüslere de bu direktif hükümlerinin uygulanabileceği ve direktifin 1 Ocak 1993'te yürürlüğe gireceği de hükme bağlanmıştır. AB direktifinin 1.maddesinde "Para Aklama" şöyle tanımlanmıştır: "Para aklama bilerek ve isteyerek işlendiğinde aşağıdaki anlama gelmektedir:

-Ceza gerektiren faaliyet veya bu tür faaliyete ortak diğer bir faaliyet sonucu elde edilmiş bir malın yasa dışı kaynağını gizlemek veya bu tür aktiviteye katılan bir kişinin bunun yasal sonuçlarından kaçınması için yardımcı olmak amacıyla malın transferi veya başka bir mala dönüştürülmesi,

-Mal üzerindeki hakların yerinin, hareketinin mülkiyetinin, gerçek niteliğinin, malın ceza gerektiren bir faaliyet veya bu faaliyete yardımcı diğer bir faaliyet sonucu elde edildiğini bilerek saklanması veya korunması,

-Yukarıdaki paragraflarda bahsedilen faaliyetleri kolaylaştırmaya, suça katılmaya, tavsiyede bulunmaya ortaklık etmek.

Aklanacak malı yaratan faaliyetler diğer bir ülke sınırı içinde veya 3 üncü ülkede yapılmış olsa dahi para aklama yukarıdaki" şekilde telakki edilecektir.

Direktifte dikkati çeken bir husus mali sistemde yer alan kurumların tamamen kapsanmasıdır. Bankalar building societies, sigorta şirketleri, menkul kıymet şirketleri, finansal kiralama şirketleri, kredi kartı çıkaran firmalar Direktif kapsamında yer almıştır. Ayrıca Direktifin 12 nci maddesinde bu direktifin para aklama amacıyla kullanılabilecek mali kurum dışında kalan teşebbüslere de uygulanması yönünde üye ülkelerin gereken tedbirleri almaları tavsiye edilmektedir.

13 üncü madde ile üye ülkelerden birinde para aklama amacıyla kullanılmış teşebbüsleri 2 nci maddede belirtilen kurumlar kapsamına eklenmesini de inceleyerek bir İrtibat Komitesi tesis edilmiştir.(http://www.gumruk.gov.tr/Content.aspx?cT=O&cld=0_3_6&umM4B=Item7) (<http://www.tbb.org.tr/turkce/karapara/50%20Soruda%20Karapara.doc>)

4.3.3. BAZI ÜLKELERDEKİ MEVZUAT

4.3.3.1.TÜRKİYE CUMHURİYETİ MEVZUATI

Türkiye' de Kara Para Aklama ile bu suça ilişkin Veriler ve 4208 Sayılı Kanun

Kara Para aklanmasının önlenmesi konusunda uygulanacak esasları belirlemek amacıyla hazırlanan 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine dair Kanun 19.11.1996 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Karapara aklama suçunu tanımlayan bu Kanunla Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) da ihdas edilmiştir.

17 Şubat 1997' de kuruluş çalışmalarına başlanılan MASAK doğrudan Maliye Bakanı'na bağlı olarak çalışan idari nitelikteki bir kurumdur MASAK'ın 4208 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinde sayılan görev ve yetkileri şunlardır:

Karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu konuda gereken önlemleri almak,
Karapara ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla görüş ve bilgi alışverişinde bulunmak, inceleme ve araştırmalar yapmak,
Karapara aklanmasına ilişkin işlemlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden istemek,
Cumhuriyet savcıları veya Cumhuriyet savcıları adına zabıta makamlarınca intikal ettirilen konuları incelemek ve bu makamların karaparanın aklanması suçunun tespitine ilişkin taleplerini yerine getirmek,

Karaparanın aklanması suçunun işlenip işlenmediği konusunda ön inceleme yapmak ve suçun işlendiğine dair ciddi emarelerin varlığı halinde zabıta makamları ile işbirliği yaparak, bu Kanuna ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zapt ve aramaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılmasını istemek,

Ön incelemeye ilişkin işlemler hakkında Cumhuriyet savcılığına bilgi vermek,

Araştırma ve incelemeler sırasında karaparanın aklanmasına yönelik ciddi bulgu ve emarelerin varlığının tespiti halinde, ilgilinin hak ve alacaklarına tedbir konulması için durumu Cumhuriyet savcılığına intikal ettirmek,

Karapara aklanması suçunun işlendiğine dair bilgi ve belgeleri Cumhuriyet savcılığına intikal ettirmek,

Karapara aklanması suçlarının tespit ve önlenmesi için alınacak tedbirlerle, bankalara ve diğer mali kurumlara ve ilgili gerçek ve tüzel kişilere müşterilerinin kimliklerini tespit zorunluluğu getirilmesi hususlarında Bakanlar Kurulu'nca karar alınmak üzere teklifte bulunmak ve yapılan işlemler hakkında Hazine Müsteşarlığı'na bilgi vermek,

Karapara aklanması suçlarına ilişkin istatistik ve diğer bilgileri toplamak(Bak TABLO 16,17,18), değerlendirmek ve bu bilgileri Türkiye'nin taraf olduğu ikili ve çok taraflı anlaşmalar çerçevesinde ilgili taraf ve mercilere bildirmek,

Başkanlığın çalışma esas ve usulleri ile kimlik tespiti ve karaparanın aklanması suçunun tespiti ve önlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararlarının uygulanması hususunda ve bu Yasanın uygulanmasına dair hususlarda gerekli düzenlemeleri yapmak.

MASAK'ın yukarıda sayılan görev ve yetkileri;

Düzenleme ve koordinasyon

Veri toplama ve değerlendirme,

Araştırma, inceleme ve denetim,

olmak üzere üç ana başlık altında toplanabilir.

"4208 Sayılı Kanunda Kara Para Aklama Suçu";4208 sayılı Kanunda öngörülen karapara aklama suçu söz konusu uluslararası belgelerde yer alan tanımlardan yola çıkılarak belirlenmiş, karaparaya kaynak teşkil eden öncül suçlar da yine Sözleşmelere uygun olarak tanımlanmıştır. Karapara aklama suçunun hukuki konusu karaparanın aklanmasıdır. Hangi suçlardan elde edilen paraların karapara sayılacağı ülkelerin kabul ettiği karapara tanımına göre değişmektedir. Bazı ülkelerde kaynağı suç olan her türlü para karapara olarak kabul edilmekte, bazıları muayyen miktarın üzerindeki parayı suç saymakta, bazıları ise karapara suçlarını tek tek sayma yoluna gitmektedir. Kanunumuz bu son yöntemi benimseyerek kazuistik bir anlayışla suçları sıralama yolunu seçmiştir. Karapara aklama suçunun unsurlarıyla birlikte açıklanmasına geçilmeden önce karaparanın ne olduğunun açıklanması gerekir. Karapara tanımı 4208 sayılı Kanunun 2. maddesinin (a) fıkrasında yapılmıştır. Kanuna göre karaparadan bahsedebilmek için öncelikle ortada Kanunun saydığı suç fiillerinin işlenmesi sonucu elde edilmiş bulunan bir değer olması gerekir. İşlenmesi sonucu gelir elde edilmesi halinde elde edilen bu gelirin karapara sayılacağı öncül suçlar şunlardır:

1. 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunundaki (1918 sayılı *Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun* 4926 sayılı Kanunla *yürlükten kaldırılmıştır*).
2. 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanundaki
3. 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanundaki,
4. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanundaki,
5. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinin b bendindeki,
6. 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasındaki,

7. 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1) ila (7) numaralı alt bentlerindeki,
8. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından tasfiyeye tabi tutulan bankalara dair iflas ve konkordatoya ilişkin olarak 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 333 üncü maddesindeki,
9. 765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki Devletin Şahsiyetine Karşı İşlenen Cürümler ve aynı Kanunun 179, 192, 211 ila 220, 264, 316, 317, 318, 319, 322, 325, 332, 333, 335, 339, 341, 342, 345, 350, 403, 404, 406, 435, 436, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 504 ve 506 ncı maddelerindeki fiiller.

Söz konusu fıkradaki öncül -suçlar incelendiğinde, TCK'daki öncül suçların yanı sıra genel olarak başta gümrük ile ilgili olanlar olmak üzere mevzuatta kaçakçılık fiilleri olarak belirlenen fiillerin öncül suçlar kapsamına alındığı görülür. Ancak söz konusu öncül suçlar arasında sayılan Kanunun 2/a fıkrasının ilk dört bendindeki Kanunların kendi içersinde birçok suç fiili sayılmıştır.

[. \(http://www.masak.gov.tr/tr/kpMevzuat.htm\)](http://www.masak.gov.tr/tr/kpMevzuat.htm)

[\(http://www.gumruk.gov.tr/Content.aspx?cT=0&cid=0_3_6&umM4B=Item7\)](http://www.gumruk.gov.tr/Content.aspx?cT=0&cid=0_3_6&umM4B=Item7)

Kanun, öncül suçları bu şekilde belirledikten sonra karaparanın ne olduğunu yine 2. maddenin (a) fıkrasında yaptığı tanım ile belirlemiştir. Buna göre **karapara**: "Öncül suç maddelerindeki, fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirleri veya bir para biriminden diğer bir para birimine çevrilmesi de dahil, sözü edilen para, evrak, mal veya gelirlerin birbirine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü maddi menfaat ve değer"dir. Tanımda yer alan para kavramını sadece Türk parası olarak değil yabancı paraları da kapsayacak şekilde anlamak doğru olacaktır. Hatta buradaki para kavramını aynı bendin son kısmında yer alan maddi menfaat ve değer ibaresiyle ilişkilendirerek daha geniş bir yoruma tabi tutmak da mümkündür. Böylece bu kavramın içersine Türk parası, Türk parası ile ödemeyi sağlayan belgeler girebileceği gibi yabancı paranın döviz şeklinde yorumlanması halinde efektifin yanı sıra yabancı

parayla ödemeyi sağlayan belgeler de girecektir. (Kara Paranın Aklanması Suçu ile Mücadele ve Bankaların Yükümlülükleri,2003, 11)

Tanıma göre sadece para, evrak, mal veya gelir karapara olmayıp, öncül suçun işlenmesinden sonra ortaya çıkan bu değerlerin çeşitli işlemlere tabi tutulurken, finansal işlemlerin doğası gereği bu değerlere ilave olunan değerleri de karapara olarak tanımlamıştır. Örneğin bir öncül suçun işlenmesinden sonra hasıl olan para önce dövize çevrilir, ardından yeniden yerli paraya dönüştürülürse arada kur farkından doğan bir kazanç meydana gelirse bu artı kazanç da karapara sayılacaktır.(<http://www.masak.gov.tr/tr/kpMevzuat.htm>)

(http://www.gumruk.gov.tr/Content.aspx?cT=O&cid=0_3_6&umM4B=1tem7)

4.3.3.2. İNGİLTERE'DE KARA PARA İLE İLGİLİ MEVZUAT

Kara Para Aklama Yasası

11 Eylül olaylarından beri ingiliz hükümeti terörle başa çıkabilmek için özellikle teröre yapılan mali yardım ve finans gibi konularda daha dikkatli davranıp ona göre yasa çıkartmaktadır. Ama bu ingiliz hükümetinin çokta yeni almış olduğu bir tutum değildir. Bu mücadele 1988 ve 1993 yılında alınan ve alınan karar doğrultusunda yapılmıştır.

2002 de alınan bir dizi önlem 2003 te tam ve geniş kapsamlı bir yasa olarak yürürlüğe girmiştir. Böylelikle ülkede işlenilen bu kara para aklama suçu uyuşturucudan elde edilen gelirler ve terörizme sağlanan mali destekler böylece kontrol altına alınmış oldu.

İngilterede Kara Para Soruşturmaları çalışmalarına iki bin yılında başlanmakla birlikte 24 Şubat 2003 tarihinde yürürlüğe giren Proceeds of Crime Act isimli yasa altında yürütülmektedir. Daha önceleri birçok yasa tarafından düzenlenen ve karmaşıklığa yol açan yasal düzenlemeler yasa ve birlikte çıkarılan tüzükle birlikte hem bir başlıkta toplanmış hemde güncelleştirilmiş oldu.

İngiltere Yasalarına göre Kara Para Aklama Suçu çok ciddi suç olarak değerlendirilmekte ve kişilerin suçtan faydalanmasının engellenmesi

amaçlanmaktadır. Yasada suç işleyen kişilerin elde ettikleri kar yerine fayda kelimesinin kullanılmasının amacı mahkeme aşamasında suç işlemek için harcanan paranın suçlu tarafından masraf olarak gösterilmesi olasılığının ortadan kaldırılmasını sağlamaktır.

İlgili yasa tarafında tüm suçlardan elde edilen para kara para olarak nitelendirilmiştir. Ve paranın kaynağını ıspat külfeti para sahibine yüklenmiştir. Bununla birlikte iddia makamında kişinin suçluluğunu pekiştirecek şahadet sunmalıdır. (Steve Bozzani ile yapılan mülakat notları,2005)

İngiltere'de Kara Para Soruşturmasına Başlama Şekilleri:

1. Tassarufunda Bulunan Para Hakkında İzahat Veremeyen Kişi Olduğunda.

Kişide bulunan paranın en az beş bin pound olması gerekir. Bu durumda konu ile ilgili olarak en geç kırk sekiz iş saati içerisinde konu Mahkemenin bilgisine getirilir, bu durumda mahkeme ileri soruşturmaya kadar paraya el konup konmayacağına karar verir soruşturma en geç iki yıl içerisinde tamamlanmak zorundadır. Bu süre zarfında para özel olarak açılan bir hesaba yatırılır ve soruşturma neticesinde sahibine iadesine karar verilmesi durumunda faizi ile birlikte iade edilir.

2. Yapılan Herhangi Bir Soruşturma Sırasında veya Kişinin Mahkum Olması durumunda.

Aşağıda sayılan durumlarda ve suçlarda Mahkeme mahkum olan kişinin mal varlığına tamamen el koyabilir.

- a) Kişi tarafından işlenen suçun Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı veya Kara Para Aklama Suçu olması veya işlenen suçun altı aydan fazla süredir kişi tarafından işlendiğinin ıspatı halinde.
- b) Kişi üç veya daha fazla suçtan mahkum olursa ve bu suçlardan elde ettiği gelirin en az beş bin pound olması durumunda. Bu suçlardan elde ettiği gelir beş bin pound' un altında fakat mal varlığı şüpheli ise ayrı soruşturma yapılabilir.

- c) Kişi son altı yıl içinde iki farklı suçtan mahkum olursa ve toplam fayda ettiği para beş bin pound'dan fazla ise bu durumdada Mahkemece tüm mal varlığına ve parasına el konabilir.

Yasaya Göre Soruşturma Yapmaya Yetkili Birimler:

İngiltere'de yürürlükte bulunan Yasalara göre tüm suçlarda soruşturma yapmakla görevli polis veya gümrük memurlarına suçun beş yıldan fazla hapislik cezası gerektirmesi durumunda otuz altı saate kadar tutuklama ve olayın ciddiyetine göre polis memuru veya daha üst rütbedeki görevlilere arama yetkisi vermektedir. Polis Mensupları veya Gümrük görevlilerinin yapılan soruşturma sırasında savunma avukatları veya savcılık makamından görüş alıp almama konusunda zorunlulukları yoktur. Bununla birlikte ciddi meselelerde ilgili taraflarla görüşme tercih edilir. Diğer tüm suçlarda olduğu gibi Kara Para Aklama suçunda da konunun Mahkemeye sevk edilip edilmeyeceğine karar verecek olan merci Savcılık makamıdır.

İngiltere'de bulunan kırk üç farklı Polis Organizasyonu, Gümrük Dairesi, Ulusal Suç Bürosu ve Malvarlığına El Koyma Birimi Kara Para Soruşturması yapmaya yetkilidir. Bu Soruşturmalar ilgili kurumlarda çalışan ve Mali Soruşturma konusunda Uzman personelce yapılır. İhtiyaç duyulması halinde Sivil Soruşturma Memurlarından da yararlanılabilir, bu durumdaki sivil memurlar arama ve tutuklama yetkisi dışında diğer resmi görevlilerin sahip oldukları tüm yetkilere sahip olurlar.

İngiltere' de Mali Soruşturmanın bir çok kuruluş tarafından yapılaması bir takım karışıklıklara ve eksikliklere yol açmaktadır. Bunların başta geleni ise sağlıklı istatistiklerin mevcut olmamasıdır. Bununla birlikte Malvarlığına Elkoyma Biriminin Yaptığı İstatistiklere göre İki bin üç yılında;

Malvarlığına El Koyma Birimi ve sadece Londra' da faaliyet gösteren Metropolitan Polisnin Kara Para Soruşturması çerçevesinde el koyduğu para ve Mal varlıklarının toplam değeri; İngilterede 12.552.871 pound, İngiltere ve Gallerde ise toplam 22.027.105 pound tur. İki bin dört yılında ise, İngiltere ve Gallerde toplam 74.360.325 pound 55 perry, Londra da ise 25.971.8876 pound 28 perry dir. (Steve Bozzani ile yapılan mülakat notları,2005)

Yasada Öngörülen Ceza

Kara Para Aklama Suçu İngiltere Yasalarıncı 12 yıla kadar hapislik cezası gerektiren bir suç olarak öngörölmüş para cezası ise tamamaen yargının insiyatifine bırakılmıştır. Fakat öngörölen para cezasının suç işleyen kişi tarafından ödenmamesi halinde fazladan 10 yıla kadar hapislik cezası öngörölmüştür.

İngiltere'de Kara Para Aklama Yönetmeliği ve Yönetmeliğin Kapsamı

Kara Para Aklama Yönetmeliği 2003 kendinden önceki yönetmeliklere göre daha sert ve daha. detaylandırılmıştır. Bunun amacı ölkede sürmekte olan kara para aklamanın önüne geçip devletin mali gücünü yıkan bu sorundan kurtulmaktır. Aşagıda belirtilen 5 ana unsur bu yönetmeliğin temel taşlarındandır.

1. Aday memurların bu göreve atanması
2. İç hizmetlerde çalışanların eğitilmesi
3. Müşterilerin kimlik bilgilerini kontrol etmek ve gerekirse araştırmak
4. Kayıtların tutulması ve bu kayıtların korunması
5. Raporların tutulması ve rapor prosedürlerinin kurulması.

Bu yönetmeliğin amacı kuralları biraz daha sıkıp bu suçlara verilen cezalandırmaların daha caydırıcı olmasıdır.

Yönetmelik ile İlgili Kişi ve Kurumlar

Bu Kara Para Aklama suçu mali bir suç olduğundan, iş dünyası, bankacılık, muhasebe, yatırımcılar, danışmanlar, hukukcular ve mali finanslar ortaklığı olanlar için geçerlidir. Buna döviz büroları ve emlakcılar da dahildir. Ayrıca maaşların 15.000 sterlin den fazla olan yerler ve ayrıca casinolar da bu yönetmeliğin içindedir. Hukukcunun rehberi isimli hukuk yayınında bu yönetmeliğin bütün sektörlerin ve iş kurumlarının üzerinde olduğu belirtilir.

Bu kurumlardan birinde çalışan kişinin bu yönetmelikteki sorumlulukları nedir?

Bu yönetmelik yukarıda adı geçen bütün meslek dallarını kapsar. İngiltere'de bu işlerden herhangi birini yapanlar düzenli rapor kayıt ve belge tutmak zorundadırlar. Gerektiğinde maliyeden sorulacak bütün sorulara cevap ve

istenilebilecek bütün belgeler de verilmelidir. İç ve dış rapor hazırlamak zorundadırlar. Buna yanlarında çalışanların da kimlik bilgilerini saklamaları gerekir. Bu alınan bütün önlemler kara para aklama ile yapılan mücadelede önemli unsurlar olup, sağlanan bu bilgi alış-verişi ile devlet ekonomisi rahat bir nefes almaktadır. Bu yönetmeliğin aksine hareket edenler iki yıl ceza alabilirler ve gerekirse ayrıca para cezası da beraber verilir.

Yönetmeliğin İlgilendiği Meslek Dalları

Finans Organizasyonları

Bu organizasyonlar, kara para aklayanların en uğrak yerlerinden biridir. Finansal hizmetler, kredi birlikleri, bağımsız finansal danışmanlıkları, borsacılar ve bahisciler. ...Bu meslek dalları daima kara para aklayanların dikkatlerini çeker.

Para aklama suçu birçok şekil ve yol alabilir. En azından devlet kurumları bu suça karşı şirketleri daha temkinli olmaya davet eder. Bu yüzden muhasebe şirketleri müşterilerinin bu suçu işlememesini ve daha dürüst bir şekilde işlerini yürütmelerini tavsiye eder. Bu durum İngiltere'de rayına oturmuş ve detaylı olarak sistemleştirilmiş ve geliştirilmiş bir durumdadır.(Steven V Melnik, The CPA Journal,2003 ABI/INFORM Global, Syf 50)

Emlakçılar

Yasalar kara para aklayanları fazla sıkıştırdığı için parasal hizmet veren yerler yerine gayri menkul ve ev almak, arazi almak gibi hizmet veren emlakçılar daha cazip olmuştur. Bu suçu isleyenler Emlakcılık ile daha fazla ilgilenirler. Ve bu durum fazla dikkat çekmez. Emlakçıların müşterilerini çok iyi tanıması gerekir, bunların kontrol edilmesi ve gerektiğinde yetkili makamlara bilgi verilmesi gerekir.

Casinolar

İngiliz hükümetinin koyduğu yasaya göre, casino sahiplerinin; kumar oynamaya gelen veya casinonun hizmetlerinden faydalanan kişilerin kimlik tespitini veya bu konuda delil olabilecek kayıtlar tutmaları gerekmektedir.

Avukatlar

Bu meslek dali kara para aklama yapan kişilerin en çok uğradığı yerdir. Çünkü hukukcular yasaları çok iyi bildiginden yasaların boşlugundan da yararlanırlar. Bu yönetmelik hukukcular için de geçerlidir. Kayıt tutma arşivleme ve rapor düzenleme hukukcular tarafından yapılmalıdır. Bu büroları barolar başkanlığı denetler ve barolar başkanlığının verdiği rapora göre hukukcu veya hukukcular yaptıkları hatalara göre cezalandırılır. Avukatlar müvekkil eri ile görüşürken bu görüşmeleri yazılı metin olarak ta saklaması gerekir.(Robert Rhodes, Journal of Money Laundering Control, 2004 ABI/INFORM Global, Sayfa 9)

4.3.3.3.ABD'DE YASAL MEVZUAT VE MUHASEBECİLERİN SORUMLULUKLARI

Amerikan hükümeti kara para aklama suçu ile ilgili kararlı adımlar atmakla beraber bazı kurumlara da bu konuda bazı yetkiler ve görevler vermiştir. Bankalar, Holdingler, borsacılar casinolar ve para hizmeti veren hizmetler bu hizmetin içindedir.

Bankalar Gizlilik Antlaşmasına göre finansal hizmetler veren kurumlar döviz geçiş raporlarını belgelemek zorundadırlar. Örneğin bir müşteri 10000 \$ lık bir döviz birden fazla çekip yatırırsa bu durum gözlem altına alınır.

Dahası USAP A, Hazine bakanlığına kara para ile mücadele hususunda birçok yetki vermiştir. Bu yetkiler arasında araştırma gözlemlleme, soruşturma ve engelleme gibi hizmetler sunar.

Bu durumlarda Muhasebeciler çok önemli rol oynarlar. Çünkü muhasebeciler kişilerin parasal kayıtları ile direk ilgilenen insanlar olduğundan, bu suça kısmen de ortak olabilirler mali suçları önleme kurumu hazine bakanlığına bağlı olarak kurulmuş bir kurum olup halen hizmet vermekte olan ve parasal suçlarla ilgilenen ciddi bir kurumdur,

veya uçak bileti alınır. El-Kaide ile mücadele edilirken sadece bu örgütle değil diğer yasadışı örgütlerle de mücadele edildi.

Uluslararası olarak ABD terörün mali olan bütün kaynaklarını kesti ve adeta belkemigini kırdı. ABD diğer ülkelerle yaptığı işbirliği neticesinde uyuşturucu ile kara para suçlarıyla da aynen terörle mücadeledeki gibi ciddi ve kararlı olarak hareket etti.

Uyuşturucunun yaygın olduğu yerler uluslararası arenada masaya yatırıldı. Teröre mali destek verenler ve destekleyenler fişlendi.

- 160 ülkede teröre karşı mücadele edilmesi için destek verildi. 2001 yılının sonunda 144 ülke, teröre mali destek verenlerin devlet tarafından el konulması sağlandı. Sivil toplum örgütleri de terör ile mücadelede önemli adımlar attı. 28 Eylül 2001 de 100 den fazla ülke kendi ülkelerindeki terör faaliyetlerini kapattığını resmi olarak açıkladı.

- Mali Güç Hareketi (FATF) 29 Ülkede kara para aklama suçlarına karşı ortak bir strateji geliştirip bunu dünya standartlarında ve büyük bir işbirliği ile yaptıklarını açıkladılar.

- Teröre yapılan mali destekler ve kaynaklar daha derin olarak inceleme altına alındı. B/20, G7, G8 gibi birleşmiş devletler bu konuda ortak kararname çıkarıp, antlaşmalar imzaladılar. (Ed Jurith, Journal of Financial Crime,2003 ABI/INFORM Global,syf 158)

4.3.3.4.AFGANİSTAN'DA KARA PARA İLE İLGİLİ MEVZUAT

Aşırı dinci grup olan taliban'ın Afganistan'dan silinmesinden sonra kurulan geçici hükümette yeni yasalar ve kanunlar konuldu. Bu kanunlar konulurken de ülkeyi uluslararası askeri birlikler korudu ve ülkedeki yoğun uyuşturucu trafiği de tamamen çökertildi. Afgan yetkililerin verdiği bilgiye göre 7 Milyar dolarlık uyuşturucu imha edildi. Bu uyuşturucudan elde edilen gelir Taliban'ın ve El-Kaide'nin uluslararası saldırılarda kullandıkları paraydı. (Fath El RAHMAN Abdalla El Sheikh, Journal of Money Laundering Control,2003, ABI/INFORM Global, Syf 9)

4.3.3.5.MISIR'DA KARA PARA İLE İLGİLİ MEVZUAT

1990-91 yılları arasında mısırda yasadışı yollardan elde edilen (Yasadışı gelir) 222 milyon sterlin' di. Bu paranın büyük bir kısmı uyuşturucudan elde edilen kara paraydı. Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek hükümeti yeni ekonomik reformlar ve yolsuzlukla mücadele de önemli safhalar kaydetti özellikle uyuşturucu ve kara para ile ilgili mücadelede çok başarılı oldu. Mısır hükümeti 2002 de almış olduğu kararlar ve çıkardıkları yeni yasalarla kara para aklama suçlarıyla ilgili sıkı denetimler getirildi. Ve Mısır uluslararası arenada her zaman birleşmiş milletler ve diğer kurumlarla iş birliği içerisinde olmuştur. (Fath El RAHMAN Abdalla El Sheikh, Journal of Money Laundering Control,2003, ABI/INFORM Global, Syf 9)

4.3.3.6.ÜRDÜN'DE KARA PARA İLE İLGİLİ MEVZUAT

Ürdün'de Kara Para Aklama Yönetmeliği

Ürdün Kara Para Aklama suçuyla mücadele edip yasalar çerçevesinde suçu önleyip, engelleyen güzel bir örnektir. Kara para aklama suçu Ürdünde ilk kez 1997 yılında dikkate alınıp ona karşı mücadeleye başlamıştır. 18 Kasım 1997'de Ürdün Merkez Bankasının diğer banklara göndermiş olduğu kara para aklama suçuna dikkat çekmiştir. Bu durumda banka şüphelendiği müşterinin hesaplarını kontrol etme gerektiğinde de soruşturma ve el koyma gibi yetkiler almıştı. 2000 yılında ise bu yasalara daha derinleştirilip detaylandırıldı. Ama bazen, bu durum tepki aldı çünkü büyük meblağlara sahip olan herkes bu konuda rahatsız oldu. Çünkü Ürdün hükümeti bu mallara sahip olanları çağırıp bu parayı nereden aldıklarını sordu. Herşeye rağmen Ürdün hükümeti bu konuda çok kararlı adımlar atıp kara para aklama ile ilgili takdire değer bir mücadele verdi.

Ürdün'de Kara Para Aklama ile İlgili Merkez Bankası'nın Yetkisi Bulunan Haller

- a) Paranın kaynağını açıklamaktan kaçınan insanlar.
- b) Paranın kaynağı ile ilgili, kurumları yanlış bilgilendirenler.
- c) Kaynağı saklamak için parayı aklama yollarına gidenler.

d) Paranın sahipleri.

e) Bu parayı taşınır veya taşınmaz mülk alanlar.

Elbetteki para aklama olayı demek sadece bu suçun direk para aklamak olmalıdır. Çünkü bu suçu bazen bankalar bile işlerler. Hatta uluslararası bazı ciddi şirketler bile bu işe döviz karıştırarak işi gizlemeye bile çalışmaktadır. Ve bankacılıkta yeni getirilen bir konsept öngörüldü. Buna "Müşterini Tanı" dendi. Böylelikle müşterilerin meslekleri, aylık ve yıllık gelirleri ve buna benzer mali bilgiler ürdündeki bankacılık anlayışını farklı bir hale getirdi. Özellikle 11 Eylül saldırılarından sonra terörün globalleşmiş ve acımasızlaşmış yüzünden ötürü bu mücadeledeki en önemli adım teröre giden kaynağın kesilmesi idi. Şimdi Ürdünde banka hesabı olmayan ve havalesi 10.000 Ürdün dinarının üzerinde olan herkes maliye tarafından izlenir.

Sonuç olarak; Ürdün'deki bankacılık anlayışı ve para takibi iyi bir hal aldığından, Ürdündeki mali suçların azaldığını ve ortadoğuda bulunan ülkeler arasında bu konuda en ciddi adım atan ülkelerin başında gelir. Artık ürdünde kişilerle beraber bu suça iştirak eden bankalar, kurumlar ve hatta üst düzey yöneticilerde suçlanıp gerekli cezaları almaktadırlar (Luayy Minwer Al Rimawi, 2003, 15)

4.4.KKTC YASALARINCA KARA PARA VE AKLANMASI:

KKTC'de Kara Para ile Mücadele amacı ile Kara paranın Aklanmasının Önlenmesi Yasası 1999 yılında 55/1999 sayılı Yasa ile düzenlenmiştir.

İlgili yasa tarafından Kara para;

Yasal olmayan yollardan uyuşturucu ve ruhsal durumu etkileyen (psikotrop) maddelerin kaçakçılığı veya ticaretinden, yasal olmayan yollardan ateşli silahlar, bu silahların aksamaları ve cephanelerinin, çalıntı sanat eseri, antika veya ülkenin kültür mirasına ait tarihi eser parçalarının tasarrufundan veya saklanmasıyla veya kaçakçılığından veya ticaretinden, organ ve doku naklinden, adam öldürme suçundan reşit olmayan veya akli dengesi yerinde olmayan veya herhangi bir kişiyi kendi iradesi olmaksızın kanun dışı işlerde kullanmaktan, bir kişiden şantajla veya kaba

kuvvet kullanmak suretiyle uluslararası teröre menfaat sağlamaktan, casusluk ve sanayi veya teknoloji casusluğundan, rüşvet veya zimmet yoluyla elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal ve gelir ile yukarıda sayılan eylem ve davranışlara teşebbüsten elde edilen her türlü maddi menfaat ve değerler şeklinde tanımlanmıştır.

Kara para Aklanması ise yine ilgili yasada; Yukarıda sayılan fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen kara para'nın, elde edenlerce yasalara uygunluk kazandırılması amacıyla değerlendirilmesi, bu yolla elde edildiği bilinen kara paranın başkalarınca edinilmesi, bulundurulması, elde edenlerce veya başkaları tarafından kullanılması, el değiştirmesi, gizlenmesi ülke sınırları dışına çıkarılması, yukarıda belirtilen suçların hukuki sonuçlarından failin kaçmasına yardım etmek amacıyla kaynağının veya yerinin değiştirilmesi veya kara paranın tespitini engellemeye yönelik fiilleri ile bu fiillere teşebbüs edilmesi olarak tanımlanmıştır.

Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılabileceği gibi KKTC Yasalarınca Kara para Aklama suçu tüm suçlardan elde edilen kazanç için değil belirli suçlardan elde edilen kazanç için öngörülmüştür. Ayrıca yasa tarafından bankalar arası bildirilmesi gerekli Nakdi Para Limiti 20.000 Dolar olarak belirlenmiştir.

Kara paranın Aklanmasını önlemeye yönelik oluşturulan, Para, Kambiyo ve İnkişaf İşleri Dairesi tarafından yapılan çalışmalar sonucu hazırlanan raporları değerlendirme görevini ise,

- 1- Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Temsilcisi
- 2- Para, kambiyo ve İnkişaf İşleri Dairesi Müdürü
- 3- Gümrük ve Rüsumat Dairesi Temsilcisi
- 4- KKTC Merkez Bankası Temsilcisi

Ve

- 5- Polis Genel Müdürlüğü Temsilcisinden oluşan Kara para Denetim Kurulu yapar.

İlgili Yasa tarafından, Kara para Aklama suçu 15.000 YTL'ye kadar para ve 15 yıla kadar hapislik cezası gerektiren bir suç olarak öngörmüş yine bu suçun işlenmesi sırasında işlenen bazı suçlar, teşebbüs ve gizlilik ilkesinin ihlali durumlarında da 10.000 YTL ve 10 yıla kadar hapislik cezası öngörmüştür.

Bu güne kadar Kara Para Aklama Suçu ile ilgili olarak Kara Para Aklama komisyonunca, 31 mesele ile ilgili olarak inceleme yapılmış yapılan bu incelemeler neticesinde sadece bir tanesi mahkemeye sevk edilmiş yapılan yargılama neticesinde, Zanlı beraat etmiştir. KKTC'de Kara Para Aklama Meseleleri ile ilgili olarak yapılan soruşturmalar neticesinde yaşanan en büyük zorluklar ıspat külfetinin iddia'ya ait olmasından kaynaklanmaktadır.(Yusuf GÜLÇÜR ile yapılmış mülakkat notları,2005)

BÖLÜMS

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Uyuşturucu maddelerin birçoğu, ilk önceleri sağlık ve tedavide kullanılmak için üretilmiş ve bu amaçla kullanılmışsa da, zaman içerisinde suistimal edilmişler ve kaçakçılığının ve yasadışı satışının yapılması ile birlikte çok büyük gelirlerin kazanıldığı yasadışı bir sektörün ortaya çıkışına neden olmuşlardır.

Dünyada şu an en büyük yasadışı gelirin elde edildiği suç türü olan uyuşturucu madde kaçakçılığı, kişisel veya ulusal mücadele ile engellenemeyecek boyutlara ulaşmış uluslararası işbirliği zorunlu hale gelmiştir. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı suçu ile yeterince mücadele edilmemesi ekonomik açıdan haksız rekabete ve suç örgütlerinin hızla güçlenmesine, sosyal açıdan ise toplum ahlak ve sağlığında tamiri çok zor olan zararlara ve suç patlamasına neden olacağı bir gerçektir. Bu nedenledir ki dünyada bir çok ülke tarafından Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılığı geleceğe dönük en büyük tehdit olarak görülmekte ve mücadeleye bu ciddiyetle eğinilmektedir.

Suçun engellenmesi, meydana gelmesi durumunda faillerin yakalanıp ceza kovuşturması kadar önemli diğer bir husus ise suçluların mali açıdan soruşturularak suç örgütleri tarafından kazanılan kara paranın tespit edilerek el konması bunun ekonomiye kazandırılması böylelikle suç örgütlerinin finansal açıdan çökertilmesidir. Aksi halde suç örgütlerince o ana kadar kazanılan para yanlarına kar kalacak ve faaliyetlerini artırarak sürdürebilmelerine imkan sağlanmış olacaktır. Bu da hem suç ve suçluların artışına neden olacak hem de haksız rekabet doğuracaktır. KKTC'de yaklaşık yedi yıl geçmişi bulunan bir Kara Para Aklama yasası mevcutken bugüne kadar Kara Para Aklama suçu ile ilgili herhangi bir kişinin mahkum edilememiş olması yasada birtakım değişiklikler yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Her ne kadar KKTC'de Uyuşturucu Madde Kullanım oranını, tespit amacı ile yapılan çalışmalarda da görüleceği üzerine (Bak. Ekler Şekil 16, 17, 18, 19) kullanım oranı oldukça küçük boyutlarda ise de yıllar içerisinde artış eğiliminde olduğu da gerçektir. Ayrıca birçok ülkede Uyuşturucu Madde Kullanım oranlarını ani sıçramalar yaptığı da daha önceleri görülmüştür. Uyuşturucu Madde Kullanımını motive eden faktörler arasında bulunan

bölgenin siyasal ve yapısı, ekonomik ve kullanıcı oranı faktörleri, KKTC açısından incelendiği zaman Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin işbirliği yapmaktan kaçınması, Doğu Akdeniz Rotası üzerinde bulunması ve bu ülkedeki yoğun kullanım oranı, KKTC açısından risk oluşturduğu görülmektedir.

5.2. ÖNERİLER

Uyuşturucu madde kullanımı ve kaçakçılığı önleyebilmek amacı ile alınması gereken tedbirler dört ana başlık altında incelenebilir. Yasal olarak alınması gereken tedbirler, toplumsal tedbirler ile polisiye tedbirler ve uluslararası işbirliği olanaklarının artırılması.

KKTC'de Uyuşturucu maddeleri sınıflandıran ve ceza türlerini belirten yasal düzenleme bulunmakla birlikte mücadele yöntemleri ile kolluğun bu konuda yetkilendirildiği yasal düzenleme mevcut değildir. Polisin suç ve suçlularla mücadele olanaklarının artırılması ve kullanıcılar ile satıcılar arasında ayırım yapılabilmesi için ,

Yasal olarak alınması gereken tedbirleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

1. Organize Suç Örgütleri ile Mücadele Yasası

Dünyada bir çok ülkede, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı suçları Organize Suç örgütlerince işlenen ve kriminal suçlarla mücadele amacı ile çıkarılan yasalar ile mücadele edilmesi mümkün olmayan suç türleri olarak nitelendirilmiştir. Bu nedenle Dünyadaki en demokratik ülkeler olarak kabul edilen ülkelerde dahi bu tür suçlarla mücadele edebilmek maksadı ile bir takım özel yasal düzenlemeler yapılma yoluna gidilmiştir. Organize Suç Örgütleri ile Mücadele Yasasının çıkarılması durumunda suç örgütünün tamamına yönelik işlem yapılabilecek ve ağır cezalar verilebilecektir.Söz konusu yasa Teşekkül halinde suç oluşturma başlığı altında İngiltere, İtalya,Türkiye ve bir çok Avrupa ülkesinde uygulanmaktadır.

2. Kontrollü Teslimat Yasası

Başta İngiltere,İtalya, İspanya ve Türkiye olmak üzere Avrupanın bir çok ülkesinde uygulanan Kontrollü teslimat Yasası ile Suç Örgütünün tamamen çökertilmesi amaçlanmaktadır. Yasa Kolluk güçlerinin uyuşturucuyu tespit etmeleri halinde anında operasyon yapmayıp ülke içinde veya ülkelerarası takip etmelerne ve uyuşturucunun alıcısına ulaştığı zaman operasyonun yapılmasına olanak sağlamaktadır.

3. Telefon Dinleme ve Teknik Takiple ilgili Yasal Düzenlemenin yapılması

Söz konusu yasa yetki verme merci farklılıklar göstermekle birlikte tüm Avrupa ülkelerinde kullanılmaktadır. Suistimalini engelleyebilmek amacı ile Yargının yetkisinde ve etkin denetim organları kullanılmak şartı ile bu yetkinin polise verilmesi gerekmektedir.

4. Muhbir Kullanımı ve Ödüllendirilime ile İlgili Yasal Düzenlemenin Yapılması gerekmektedir.

Tüm Avrupa ülkelerinde Muhbir kriterlerinin ödüllendirme ve koruma sistemlerinin belirlendiği yasal düzenlemeler bulunmakla birlikte KKTC'de bu konuda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

5. Kullanıcıların tedavi ve pişmanlık olanaklarından yararlanmalarını sağlayacak yasal düzenlemelerin yapılması.

Uyuşturucu suçu işlediği gerekçesi ile yakalanan şahısların tedavi olmaları veya polise yardımcı olmaları durumunda daha düşük cezalarla cezalandırılmaları suçla mücadelede ve kişilerin tedavi olmalarını teşvik etmede katkısı olacaktır.

Toplumsal Tedbirler,·

Bir çok ülke tarafından geleceğe dönük en büyük tehditlerden biri olarak görülen yasadışı uyuşturucu madde faaliyetleri ilgili olarak yapılan malesef Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapılmış tek bilimsel araştırma Doç.Dr. Mehmet ÇAKICI'ya aittir.

1. Bu konuda araştırmaların yapılabilmesi için Üniversiteler teşvik edilmelidir.
2. Uyuşturucu ile mücadele amacı ile kurulan Uyuşturucu ile Mücadele Derneği, Alkol ve Uyuşturucunun Engellenmesi Derneği'nin toplumun dikkatini bu konuya çekilmesi için çalışmalar yapması, Sağlık ve Spor Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı gibi Resmi Kurumlar arasında işbirliği sağlanarak konunun toplumsal mücadele boyutuna taşınması gerekmektedir.
3. Uyuşturucu Maddelerle Mücadele Komisyonunun daha aktif olması ve süratli hareket etmesi gerekmektedir.
4. Uzman kişilerce toplumu bu konuda bilinçlendirecek Ailelere ve Gençlere yönelik Seminer ve toplantılar düzenlenmelidir.
5. Gençlere yönelik düzenli aktiviteler düzenlenmesi gerekmektedir.
6. Devlet Tarafından, Ruh Hastalarının Tedavisinin yapıldığı Hastahane ile Uyuşturucu Kullanıcılarının Tedavisinin yapıldığı Hasatahane'nin farklı binalarda faaliyet göstermesi için gerekli tedbirlerin alınması.

Polisiye Tedbirler

1. KKTC Giriş Limanlarında gerek personele gerekse teknik cihazlarla kontrollerin düzenli hale getirilmesi bu amaçla Limanlara personel ve Araç X-Ray Cihazlarının yerleştirilmesi.
2. Personel ve dedektör köpek sayısının artırılması ve Limanlarda rutin aramaların yapılması
3. Poliste ve gümrükte görevli peresonelin Eğitime önem verilmesi gerekmektedir. Personeli Türkiye Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı TADOC Eğitim Merkezinde Kaçakçılık Temel Eğitim, Sorgu Ve Beden Dili kurslarına katılmalarının sağlanması gerekmektedir.

Uluslararası İşbirliği Olanaklarının Artırılması

KKTC, Türkiye dışında Uluslararası alanda tanınmamış bir ülke olmakla birlikte Uyuşturucu Maddeler ile Mücadele ve Kara Para Aklanmasının önlenmesi konularında başta Türkiye, ABD, İngiltere olmak üzere birçok ülke ile işbirliği mevcuttur. Bu konulardaki suçlarla mücadele amacı ile kurulan uluslararası kuruluşlara üye olunması için girişim yapmak ve diğer ülke polis teşkilatları ile işbirliği olanaklarının artırılması, ayrıca özellikle Türkiye ve İngilterede Uyuşturucu İrtibat Bürolarının açılması gerekmektedir.

Kara Para Aklanması Suçu ile ilgili olarak alınabilecek tedbirler ise şunlardır:

1. Finansal kuruluşlar ve casinolara yönelik denetimleri artırılması.
2. Konu ile ilgili olarak gerek Merkez Bankası gerekse Polis bünyesinde uzman kişiler yetiştirilmesi.
3. Kara Para Aklama Komisyonu üyelerinin sadece bu konu ile ilgilenmesi ve sadece sorumluluğu bu konu olan kişilerden oluşması.
4. Paranın kaynağının açıklamak zorunluluğunun, yasada yapılacak değişiklik ile şüpheliye ait olması bu amaçla kamu oyunda "Nerden Buldun Yasası" olarak nitelendirilen yasal düzenlemenin yapılması.
5. Kara Para Aklama suçunun öncül suçlarının soruşturulmaya başlanması durumunda şüpheli şahıs ile ilgili olarak mali soruşturma da yapılma yönüne gidilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- AL RİMAWİ, Luayy Minwer, Journal of Money Laundering Control, Abı/Inform Global,2003
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi,1996
- CORDTZ, Dan, Dirty Dollars. Financal World, 1994
- El RAHMAN ,Fath Abdalla El Sheikh, Journal of Money Laundering Control, Abı/Inform Global, 2003
- ERGİN, Ergül, Karapara Endüstrisi ve Aklama Suçu, Yargı Yayınevi, Ankara, 2001
- ERGÜL, Ergin, Kara Para Endüstrisi ve Aklama Suçu, Yargı Yayınevi, Ankara, 2001
- GÖKAY, Fahrettin kerim, Sağlık Düşmanı Keyif Verici Maddeler, Ankara, 1948
- GÜNGÖR, Şener ve KINACI Ali, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerle İlgili Suçlar, Yetkin Yayınları, Ankara, 2001
- HECKMAN, D.James, Hasta ve Yaralıların Acil Bakımı ve Nakledilmesi, Mısırlı Matbaacılık, İstanbul, 1991
- İnterpol Daire Başkanlığı, Yayınlanmamış IV.İnterpol Kursu Ders Notları, Ankara,2000
- JURITH, Ed , Journal of Financial Crime, Abı/Inform Global , 2003
- Kaçakçılık ve Organize Suçlar Daire Başkanlığı, Kaçakçılık ve Organize Suçlar, Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi. Ankara,2003
- Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, 15.Kaçakçılık ile Mücadele Kursu Yayınlanmamış Ders Notu, Ankara, 2003
- KAYGISIZ ,Mustafa , Hukuk Sistemimizde Olay Yeri İncelemesi Delil ve Bilirkişilik, Ankara,1998
- KAYGISIZ, Mustafa, Seçkin Kitapevi Adli Bilimler, Ankara 2003
- MARBİNDAL, The extra Pparmacopeia 29, Edibion,1989
- MELNIK ,Steven, The CPA Journal, Abı/Inform Global, 2003
- ÖZDEN, Salih Yaşar, Uyuşturucu Madde Bağımlılığı, Nobel Tıp Kitap Evleri.. İstanbul,1992.
- Polis Okulu Yayınları, Uyuşturucu Maddeler Ders Notu, Yeniceköy,2003
- RHODES, Robert, Journal of Money Laundering Control, Abı/Inform Global, 2004
- SERRAN, Monica, KENNY, Poul ,Academic Research Library, Global Gouemance,2003
- SOMER, Tarık, Uluslararası Terörizm ve Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, Ankara,1984

TC Milli Eğitim Bakanlığı ,**Uyusturucu Maddeler Öldürücü Tuzak**, Milli Eğitim

Basımevi. Ankara , 1994

The Merck index twelf 64, 1996

Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük, 1998

Türkiye Bankalar Birliği, **Kara Paranın Aklanması Suçu ile Mücadele ve Bankaların Yükümlülükleri**, 2003

55/99 sayılı Kara Para Aklama Yasası

KAYNAKÇA MÜLAKATLAR

BOZZANİ, Steve,İngiltere DLO Kıbrıs Sorumlusu,2005

GÜLÇÜR, Yusuf, Kanbiyo ve İnkişaf Sandığı Müdürü,2005

KAYNAKÇA İNTERNET ADRESLERİ

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/124016.htm>

<http://med.ege.edu.tr/-hanci/ruki3.htm>

<http://narkotik.iem.gov.tr/ketamin.htm>

http://narkotik.iem.gov.tr/nlr_nrktkr_c.html

http://narkotik.iem.gov.tr/nlr_nrktkr_d.html

<http://okulpdr.sitemynet.com/uyusturucu.htm>

<http://sozluk.sourtimes.org/show.asp?t=ghb>

<http://sozluk.sourtimes.org/show.asp?t=kara+para+aklama+yontemleri>

http://www.akistanbul.com/research_detail.asp?id=17

http://www.akistanbul.com/research_detail.asp?id=17-94k-

<http://www.avrupakonseyi.org.tr/tur/konsey/bizkimiz.htm>

<http://www.belgenet.com/arsiv/sozlesme/4392.html>

<http://www.buik.net/subcommittee/ekonomik/showarticle.asp?Aid=190>

<http://www.cagipolisi.com.tr/14/18-19.htm>

<http://www.cagipolisi.com.tr/27/60-61-62.htm>

<http://www.candidates2002.emcdda.eu.int/2002-ceecs-report/section-2-about-ceecs/turkey/turkey-nr-2001-turkish.doc>

<http://www.ces.metu.edu.tr/documents/up2cilt.doc>

<http://www.ceterisparibus.net/hukuk.htm#3>

<http://www.cigdemim.org.tr/konular/extacy.html>

<http://www.deltur.cec.eu.int/a-z-alfabetik.html> - 258k

http://www.egm.gov.tr/apk/dergi/35_sayi/yeni/web/makaleler/Ali_YILMAZ.htm

http://www.emd.org.tr/ekonom/eko3_dos.htm
http://www.emd.org.tr/ekonom/eko3_dos.htm
http://www.fatf-gafi.org/pages/0,2987,en_322503_79_32235720_1_1_1_1_1,00.html
<http://www.fatih-bld.gov.tr/includes/uyusturucu/uyusturucu.htm>
<http://www.fincen.gov/>
<http://www.geyiq.org/forum/archive/index.php/t-26935.html>
http://www.gumruk.gov.tr/content.aspx?cT=O&cid=0_2_6
<http://www.hafif.org/node/21812>
<http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/karapara.htm>
<http://www.iem.gov.tr/iem/?m=1&s=31&idno=67>
<http://www.isnet.net.tr/Channels/saglik/bolumler/noroloji/ectascy.asp>
<http://www.karakutu.com/modules.php?name=News&file=article&sid=638>
<http://www.kinderaerzte-lippe.de/uyusturucu2.htm>
<http://www.konya.pol.tr/uyusturucu.htm>
<http://www.masak.gov.tr/kpMevzuat.htm>
http://www.radikal.com.tr/1999/01_24/yasam/kod.html-20k-
<http://www.remgo.com/1109/yorum.php?subaction=showfull&id=1099634366&archive=&startfrom=&ucat=1&>
<http://www.suc.gen.tr/modules.php?name=News&file=article&sid=179>
<http://www.tarim.gov.tr/arayuz/9/haberayrintisi.asp?ay=7&yil=2001&ID=124>
http://www.tbb.org.tr/turkce/dergi/dergi4_7IFATF.doc
<http://www.tbb.org.tr/turkce/karapara/50%20Soruda%20Karapara.doc>
<http://www.tbb.org.tr/turkce/karapara/50%20Soruda%20Karapara.doc>
<http://www.thehealthnews.org.tr/special/cocuk/psikoloji/cocuk.uyusturucu.htm>
http://www.un.org.tr/unic_tur/kisa_undcp.htm
http://www.yayin.adalet.gov.tr/7_sayi.htm
<http://www.yeniden.org.tr/maddeler/ecstasy.asp>
<http://www.yeniden.org.tr/maddeler/morfin.asp>

EK 1: Gereğince Kontrole Tabii Maddeler Kısım 1

EK 2 Gereğince Kontrole Tabii Maddeler Kısım II

Etonitazene	Piminodine
Etorphine	Piritramide(-di-phenylpropyl)-4-1
Etoxadine	Piperidine piperidine-4-carboxylic acid amide
Fentanyl	Proheptazine
Furthidine	Propidine (1-methyl-4- Phenylpiperidine-4- carboxylic. Acid isopropyl ester)
Hydrocodone (dihydrocodein- One)	Racemethorphan
Hydromorphone	Racemoramide
Hydromorphone	Racemorphan
Hydroxypethidine	Thebaine
Isomethadone	Thebaine
Ketobemidone	Trimeperidine
Levomethorphan	4-Cyano-2-dimethylamino
Levomoramide	4,4-diphenylbutane
Levophenacymorphan	4-Cyano-1-methyl-4-
Levorphanol	Phenylpiperidine
Metazocine	1-methyl-4- Phenylpiperidine
Methadone	4-carboxylic acid
Methadyl acetate	2- Methyl-3-morpholino-1,
Methyldesorphine	1-diphenylpropanecarboxylic
Methyldihydromorphine(6- methyldihydromorphine)	Ethyl ester.
Metopon	
Morpheridine	
Morphine	
Morphine methorbroide,	
Morphine-N-oxide ve diğerleri	
Değerli azot morfine türevleri	
Carboxylic acid	

2. Yukarıda paragrafta zikredilen bir maddenin bütün esterleri(Yukarıda 1. paragrafta açıkça zikredilen dışında) veya eterleri (Bu şekilde zikredilenden gayri)

3. Yukarıda 1. veya 2. paragraflarda ilgili zamanda tespit edilen bir maddenin bütün tuzları.
4. 'Ecgonine'in ecgonine veya kokaine çevrilebilen herhangi bir ürünü (derive).
5. Afyon haşası sapları hulasası (Yani alkaloidelerinin tafsifi için işleme tabi tutulmuş afyon haşası saplarından meydana gelecek madde).
6. İlaç olarak kullanılan afyon.
7. Herhangi bir kenevir ekstre (hulasa) veya mahlulü (Tincture)
8. Yukarıdaki 1. Paragrafta veya 2-7 paragraflarının herhangi birinde tespit edilen maddelerin herhangi bir nispetini ihtiva eden her preparat, karışım,(hulasa) ve diğer madde.

GEREGİNCE KONTROLE TABİİ MADDELER
KISIM II

Kısım I hükümleri kapsamına giren ve ithal ve ihracı kontrolden muaf tutan preparatlar ile diğer maddeler.

9. (1) Birden fazla maddelerden teşekkül etmeyen preparatlar için bu paragrafın uygulandığı haller.

(a) Terkibi bir veya daha fazla maddelerden teşekkül etmiş ve suistimal tehlikesi olmayan veya pek cüzi derecede olacak şekilde hazırlanmış ve kolaylıkla yeniden kullanılabilir durumda bir maddeye veya sıhate tehlike arz edecek bir ürün haline getirilmeyen preparat..,

(b) Her dost birimine maddenin 100 miligramdan fazlası olmayacak ve konsentresi %2.5'i geçmeyen bölünmemiş preparatlar.

(2) Bu paragraf hükümleri kapsamına giren maddeler ve bunların ayrı ayrı tuzları: Acetyedihy-deocodeine, codeine dihydrocodeine, ethylmorphine, (3-ethylmorphine), norcodeine, pholcodine.

10. Kokain esasına göre hesaplandığı zaman miktarı %0.1'den fazla olmayan kokain ihtiva edecek ve suistimal tehlikesi olmayan veya pek cüzi derecede olacak şekilde hazırlanmış ve kolaylıkla yeniden kullanılabilir bir maddeye veya sıhate tehlike arz edecek bir ürün haline gelebilen kokain preparatı

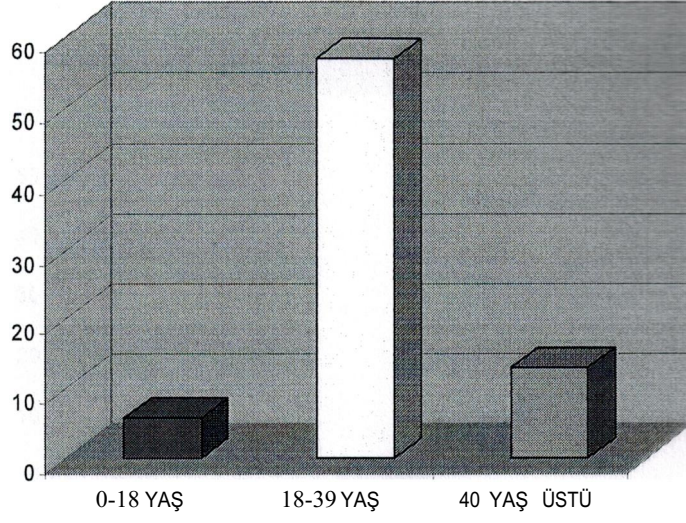
11. Suistimal tehlikesi olmayan veya pek cüzi derecede olacak şekilde hazırlanmış afyon veya morfinin kolaylıkla yeniden kullanılabilir durumda bir madde ile karıştırılmış şekilde susuz morfin esaslı (Arihydrous morphyn base) olarak hesaplandığı zaman birinde veya diğerinde % 0.2'den fazla olmayan morfin ihtiva eden afyon veya morfin preparatı.

12. Her dozda , diphenoxylate esaslı 2-5 miligramdan fazla ve 25 microgramramdan az olmayan atropine sulphate ihtiva edendiphenoxylate katı doz preparatı.

.W||||||||||||||||

14. Bu Kuralın Kısım I veya II hükümleri kısmına giren uyuşturucu madde veya bu Cetvelin I veya 2 -8 paragraflarının herhangi birinde gösterilen ve yukarıda 9-13 paragraflarında zikredilen maddelerden birden fazla madde ihtiva etmeyen karışımlar.

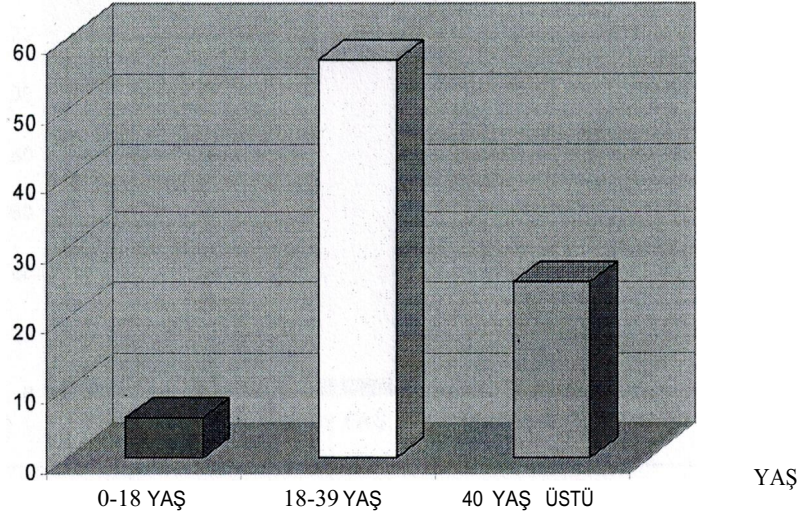
SUÇLU SAYSI

ŞEKİL -4

2001 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı

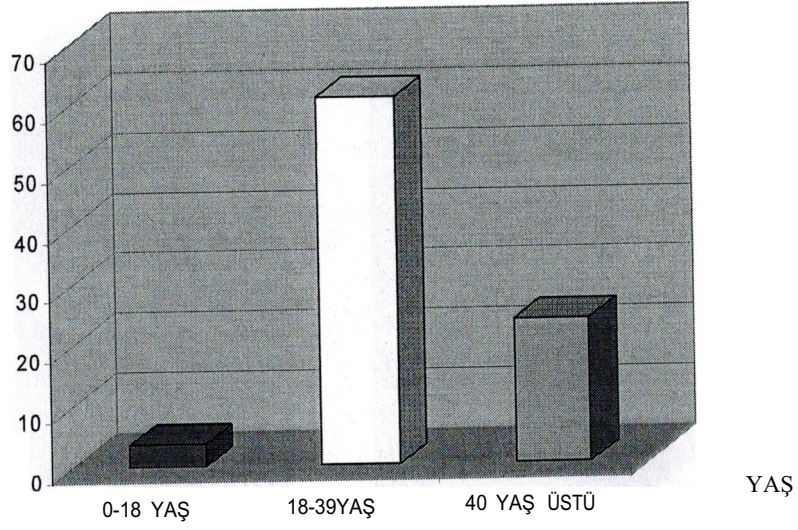
SUÇLU SAYSI

ŞEKİL -5

2002 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı

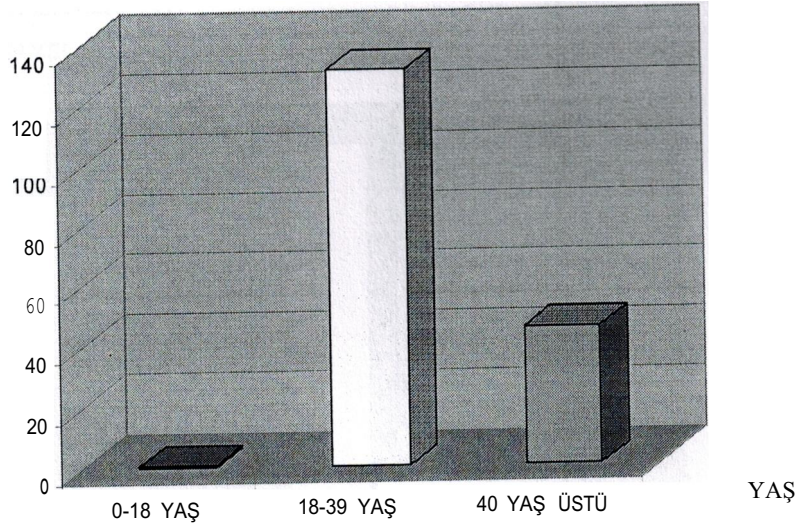
SUÇLU SAYSI

ŞEKİL -6

2003 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı

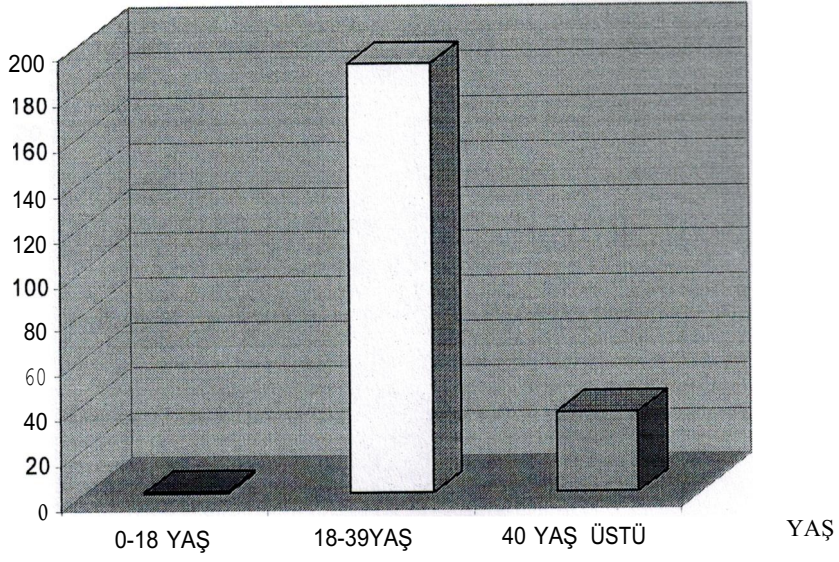
SUÇLU SAYSI

ŞEKİL -7

2004 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı

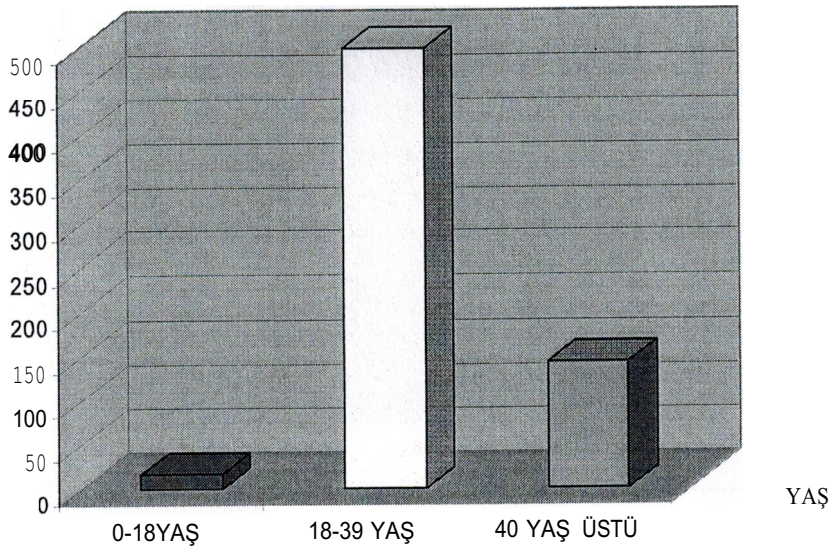
SUÇLU SAYSI

ŞEKİL -8

2005 Yılında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı

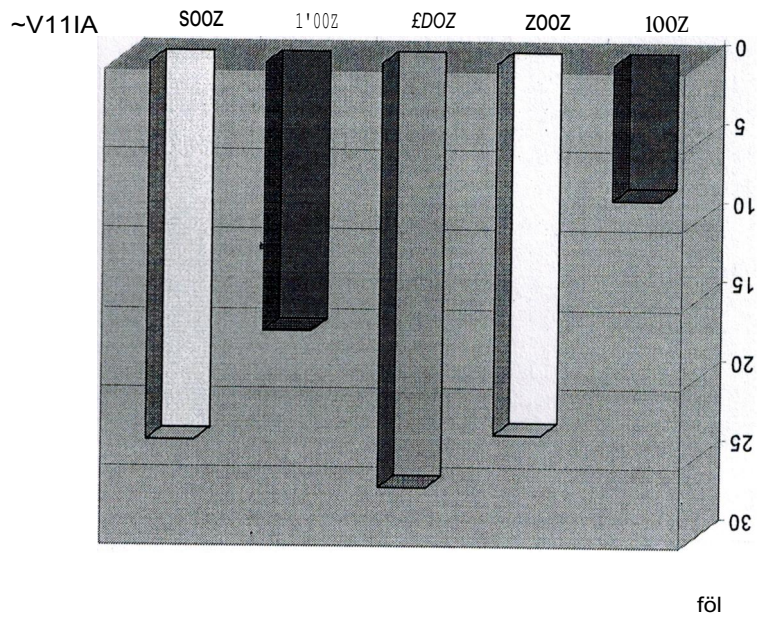
SUÇLU SAYSI

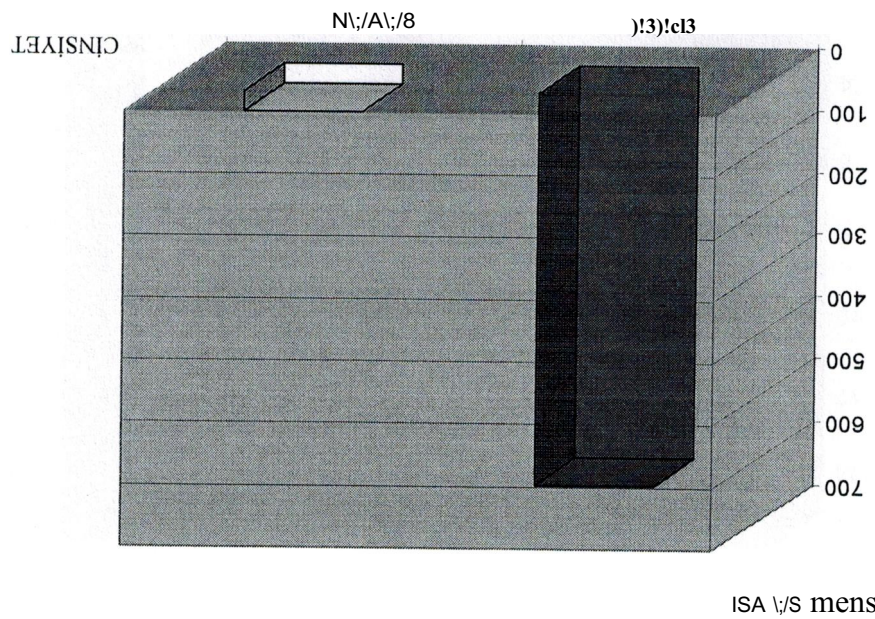
ŞEKİL-9

2001-2005 Yılları Arasında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Yaş Dağılımı

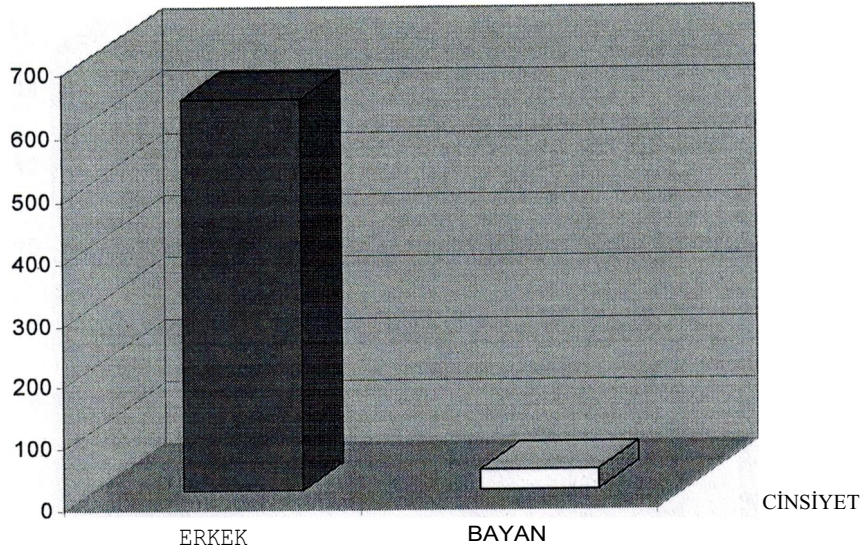
iwqi~ua UIUUU{IUP!Wgppuw n:mmISnAn n1n1, 1uis3 U;)[!!JgD ;)(3 epuisarv IUU[IA 00Z:-100Z:
/ 1-1J)J3S

liillji~UQ ;)JQD;)!;)(A!SIII!:) UUUUUUU[R>[UA ![!i5[f gl! n:'ins n:minisnAn apuisarv I.IU[IA 00Z:-100Z:
0 1-1J)J3S

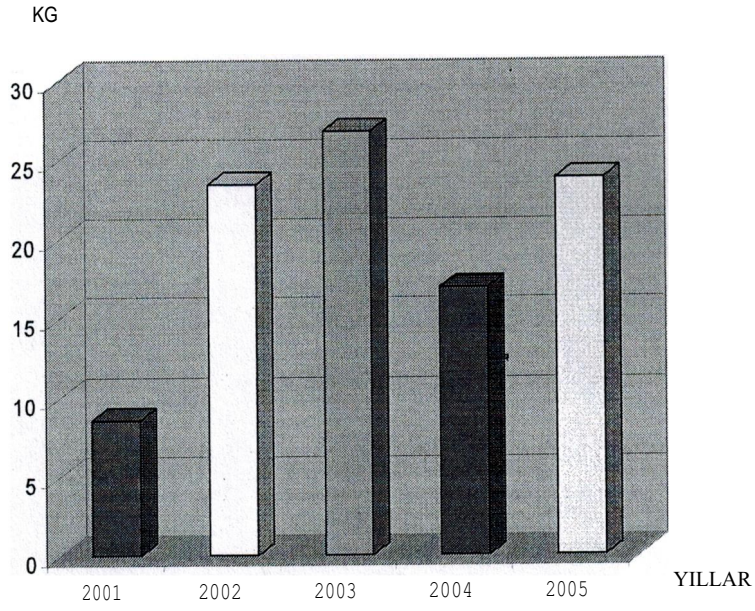

SUÇLU SAYS!

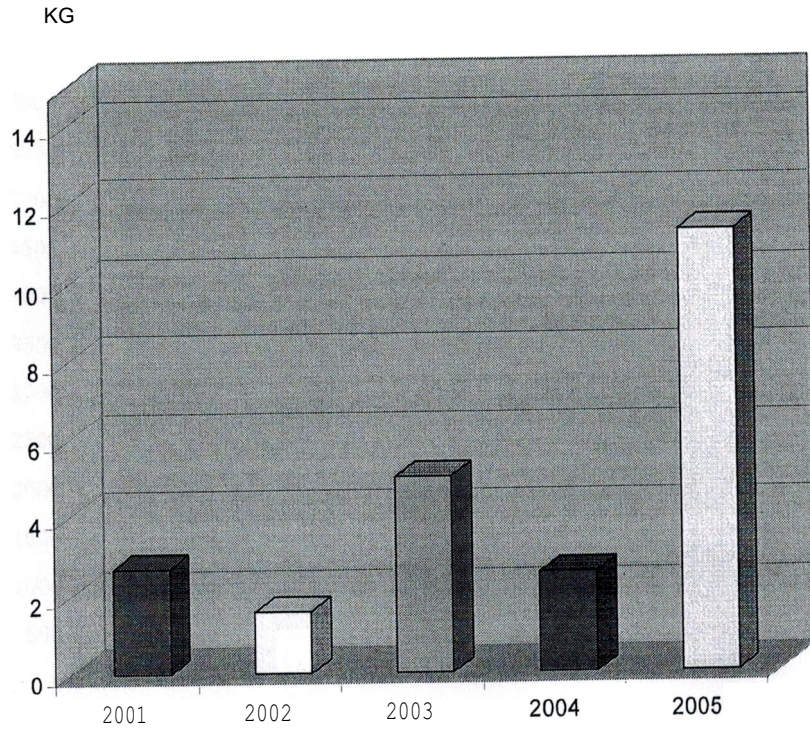
ŞEKİL -10

2001-2005 Yılları Arasında Uyuşturucu Suçu ile İlgili Yakalananların Cinsiyete Göre Dağılımı

ŞEKİL -11

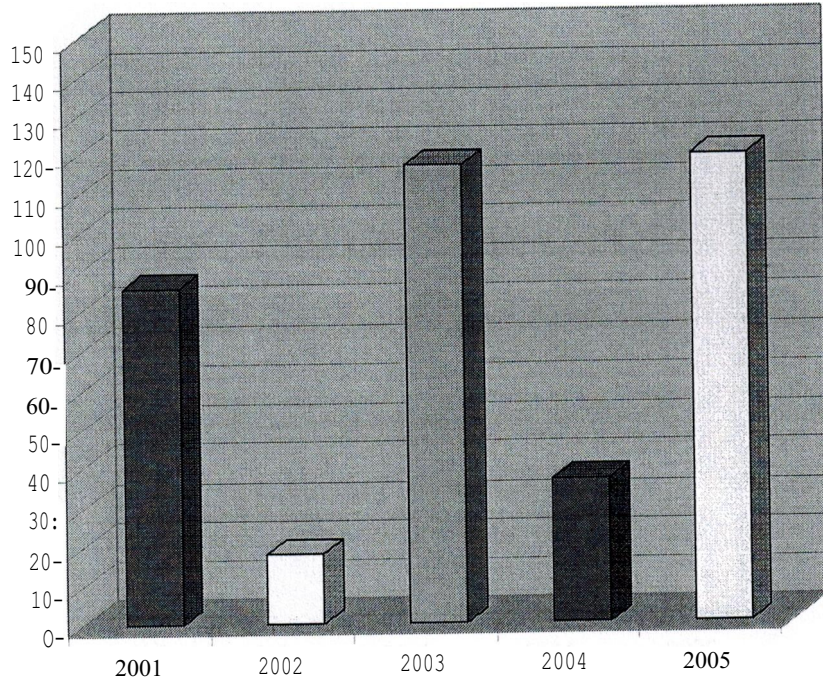
2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Esrar Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı

ŞEKİL -12

2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Eroin Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı

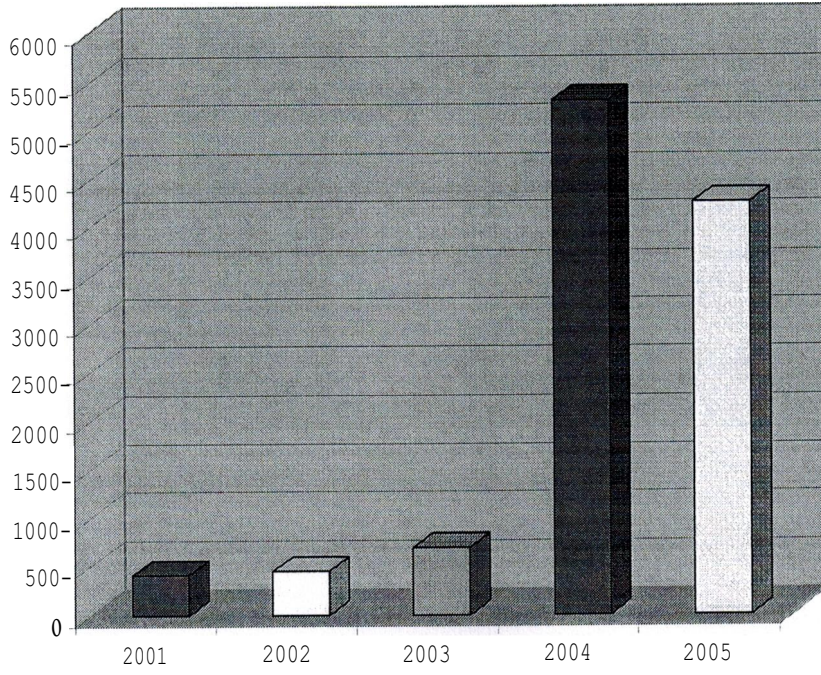
ADET

ŞEKİL -13

2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Hint Keneviri Bitkisi Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı

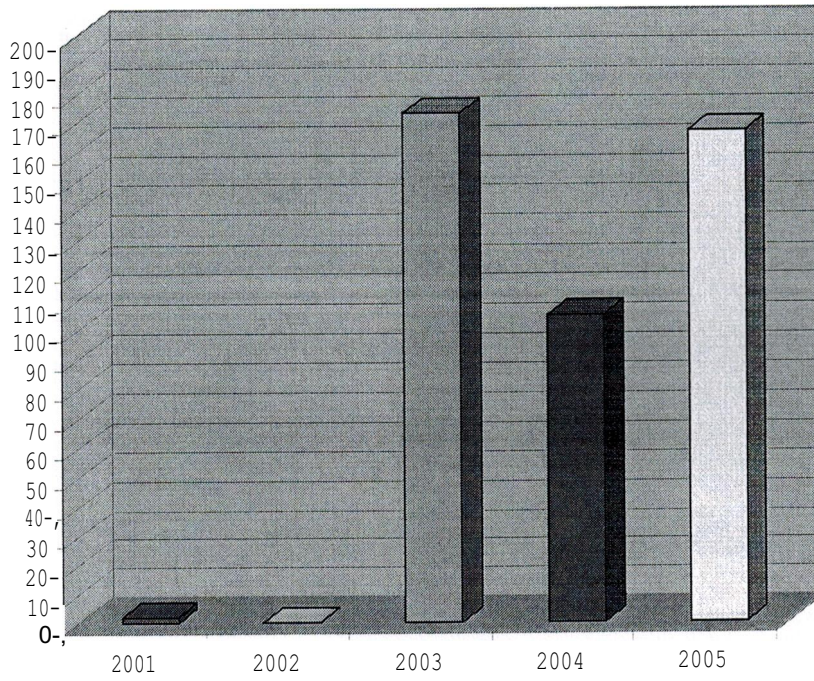
ADET

ŞEKİL -14

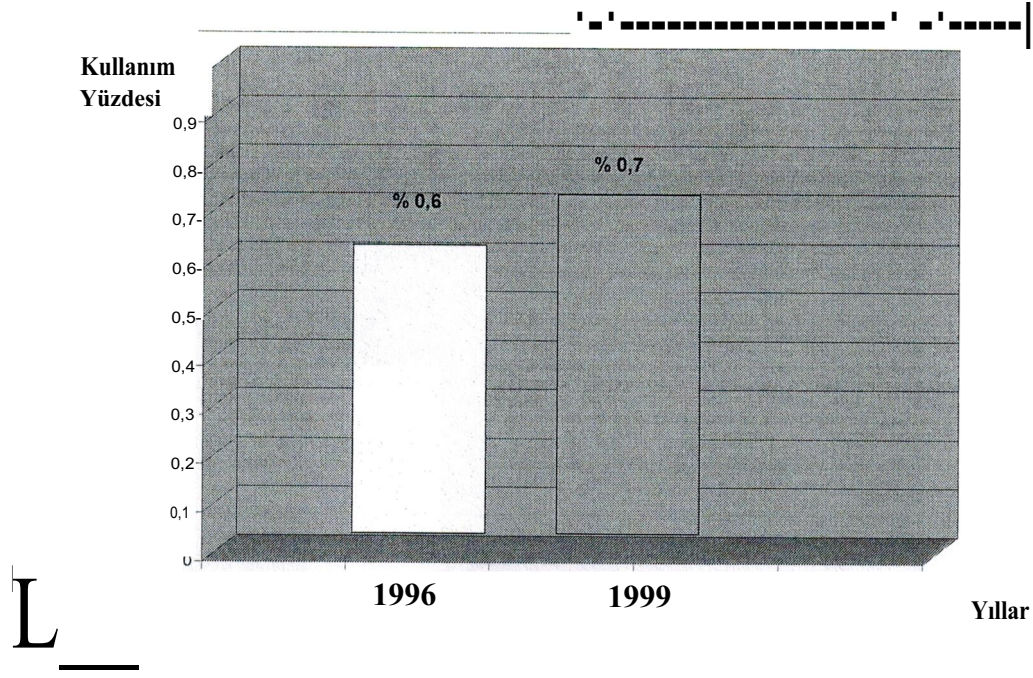
2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Extacy Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı

GRAM

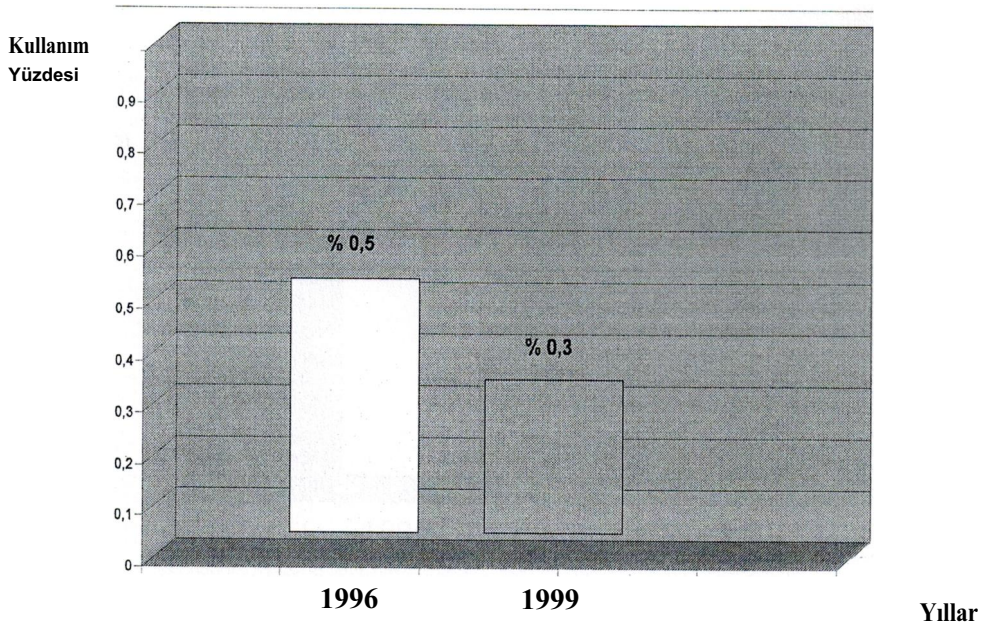

ŞEKİL -15

2001-2005 Yılları Arasında Ele Geçirilen Kokain Türü Uyuşturucu Madde Miktarlarının Dağılımı

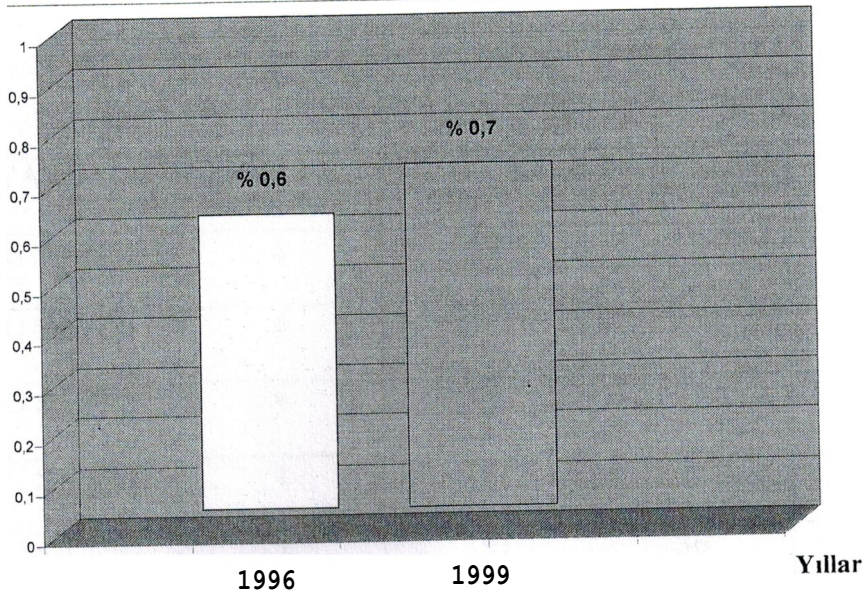

ŞEKİL 16
Doç. Dr. Mehmet ÇAKICI'nın yapmış olduğu araştırma neticesinde KKTC Lise Gençliğinde Hayatboyu Ecstasy Kullanımı 1996-1999

ŞEKİL 17
Doç. Dr. Mehmet ÇAKICI'nın yapmış olduğu araştırma neticesinde KKTC Lise Gençliğinde Hayatboyu Eroin Kullanımı 1996-1999

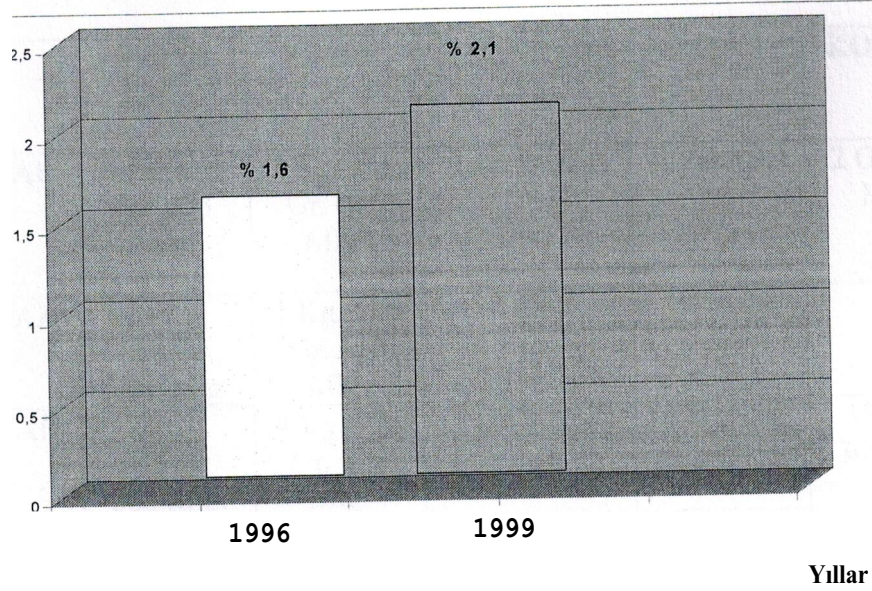
**Kullanım
Yüzdesi**

ŞEKİL 18

Doç. Dr. Mehmet ÇAKICI'nın yapmış olduğu araştırma neticesinde KKTC Lise Gençliğinde Hayatboyu Kokain Kullanımı
1996-1999

**Kullanım
Yüzdesi**

ŞEKİL 19

Doç. Dr. Mehmet ÇAKICI'nın yapmış olduğu araştırma neticesinde KKTC Lise Gençliğinde Hayatboyu Esrar Kullanımı

TABLO 1

2001-2005 yılları arasında yakalanan Sanıkların yaş guruplarına göre dağılımı

	YAŞ	0-18	19-39	40 VE ÜSTÜ	TOPLAM
2001 YILI	SUÇLU SAYISI	6	57	13	76
2002 YILI	SUÇLU SAYISI	6	57	25	87
2003 YILI	SUÇLU SAYISI	4	61	24	89
2004 YILI	SUÇLU SAYISI	1	132	46	179
2005 YILI	SUÇLU SAYISI	1	191	36	228

TABLO 2

2001-2005 yılları arasında yakalanan Uyuşturucuların cinslerine göre miktarları

		ESRAR	EROİN	H.KENEVİRİ	ECSTASY	KOKAİN
2001 YILI	MİKTAR	8 Kg. 651 Gr. 625 Mlg.	2 Kg. 710 Gr. 036 Mlg.	86 Kök.	407.5 Adet	2 Gr. 270 Mlg.
2002 YILI	MİKTAR	23 Kg. 558 Gr. 466 Mlg.	1 Kg. 585 Gr. 600 Mlg.	18 Kök.	457 Adet	-
2003 YILI	MİKTAR	26 Kg. 845 Gr. 500 Mlg.	4 Kg. 994 Gr. 928 Mlg.	117 Kök.	694 Adet	170. Gr 300. Mlg.
2004 YILI	MİKTAR	17 Kg. 072 Gr. 487 Mlg.	2 Kg. 578 Gr. 529 Mlg.	37 Kök	5303 Adet	104 Gr. 894 Mlg.
2005 YILI	MİKTAR	23 Kg. 959 Gr. 513 Mlg.	11 Kg. 263 Gr. 008 Mlg.	119 Kök.	4254 Adet	167 Gr. 394 Mlg.

TABLO 3
2001-2005 yılları arasında yakalanan Sanıkların yaş cinsiyete göre dağılımı

		KADIN	ERKEK	TOPLAM
2001 YILI	MİKTAR	6	70	76
2002 YILI	MİKTAR	6	81	87
2003 YILI	MİKTAR	2	87	89
2004 TILI	MİKTAR	7	172	179
2005 YILI	MİKTAR	10	218	228

TABLO 4

Türkiye'de Ön İnceleme, Araştırma ve İnceleme Sonucu Aklandığı İddia Edilen Karapara Tutarları

Parasal Tutarlar		TL		USD		NLE	Taşınmaz Mallar (Adet)				Diğer	
Yıllar		TL	USD				Mesken	Dükkan	Arsa	Tarih	Araç	Sınıflandırılmayanlar
2002		69.009.378.092.232	480.483.215	20.000.000	20.000.000	6.014.703	18	4	7	1	21	- 1 alabalık - 1 üretim çiftliği - 1 hizmet binası - 1 tesisleri - 19 adet tripleks villa inşaatı - 1 villa - 1/2 hisseli depo - 1 büro katı
2003		192.341.915.018.817	212.459.713	28.962,53			6	-	4	-	6	- 242 kg. altın - 2 adet toplam 22.379 m2. yüzölçümlü bağ 32.210 m2. yüzölçümlü zeytinlik
2004		999.959.525.183.800	1.773.880.306,46	22.000.000	22.000.000	880.000	7	-	6	-	6	- 2.5 Milyar TL. Hamiline Çek Hisse Kargir Otel - 82,512 Lt. Motorin
2005		64.895.368.392.118	80.265.432	24.572.724,19	24.572.724,19	3.206.496	37	-	3	7	45	
2006		1.326.206.186.686.967	2.547.088.666,46	75.680.168,19	75.680.168,19	21.421.127	68	4	20	8	78	

Tablo İlişkin Açıklamalar

TL - Türk Lirası, USD - ABD Doları, EUR - Euro, GBP - İngiliz Sterlini, FRF - Fransız Frangı, NLG - Hollanda Florini, BEF - Belçika Frangı, CHF - İsviçre Frangı

TABLO 5
Türkiye 'de 1997-2004 yılları arasında Ön İnceleme Dosyalarının Envanteri

Yıl	Gelen Sayısı	Önceki Devredilen	Açılan Dosya Sayısı	Toplam Dosya Sayısı	Tamamlanan Dosya Sayısı	Sonuç		İnc.Sevk	Sonraki Yıla Devreden
						Kapsam Dışı	Kapsam		
1997	33	-	20	20	10	10	10	6	
1998	69	6	44	101	16	16	16	25	
1999	139	25	60	124	15	15	15	33	
2000	308	33	174	207	47	47	47	102	
2001	333	101	147	281	71	13	88	57	
2002	393	5	147	245	66	3	71	87	
2003	380	5	147	232	93	1	100	137	
2004	483	137	270	407	137	5	79	186	
Toplam	2138		1042		856	41	359		

NOT:

- 1- İhbar sayısı ile açılan dosya sayısındaki farklılık; gelen ihbarların önceki ihbarla birleştirilerek aynı dosyada ihbar sayısının açılmayarak ilgili kuruma gönderilmesinden kaynaklanmaktadır.
- 2- İhbarlar; ön inceleme ile araştırma ve incelemelerin kaynağını oluşturduğundan gelen ihbar sayısı Tablo-7'de de aynıdır.

TABLO 6

Türkiye’de 17.02.1997-31.12.2004 tarihleri arasında Aklama Suçu Duyurularının Öncül Suçlara Göre Dağılımı

Kanun Adı / Madde No	Öncül Suç	Suç Duyurusu Sayısı	Toplam İçindeki %'si
T.C.K. Madde 403 – 406	Uyuşturucu Madde Ticareti	67	
T.C.K. Madde 504 – 506	Nitelikli Dolandırıcılık ve İflas	20	
1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Kanun	Kanuna Muhalefet	22	
4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele			
T.C.K. Madde 339 – 350	Evrakta Sahtekarlık Sahtecilik	25	
T.C.K. Madde 495 – 500	Yağma, Yol Kesmek ve Adam Kaldırma	11	50
213 sayılı Vergi Usul Kanunu	Devletin Şahsiyetine Karşı	11	50
T.C.K. Madde 125 – 173	Devletin Şahsiyetine Karşı	11	
2238 sayılı Organ ve Doku Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun	Kanuna Muhalefet		0
T.C.K. Madde 179	Şahıs Hürriyeti Aleyhinde Cürümler		0

[illegible]